Nr. 3. **Warszawa, dnia 30 kwietnia 1931 r.** **Rok XIV.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

---

z 17 kwietnia Nr. 34 Rok 1931

Poz. 238. Ustawa z dnia 20 marca 1931 r. o wyłączeniu powiatu turczańskiego z województwa stanisławowskiego.

Poz. 239. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku gruntowego od gruntów użytkowych i lasów położonych na obszarze powiatu mołodeczańskiego w województwie wileńskiem.

Poz. 240. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Golinka w powiecie rawickim, województwie poznańskiem.

Poz. 241. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Ludomki w powiecie obornickim, województwie poznańskiem.

Poz. 242. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Łobez w powiecie jarocińskim, województwie poznańskiem.

Poz. 243. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Mały Wełcz w powiecie grudziądzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 244. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Pieruchy i Pieruszyczki w powiecie pleszewskim, województwie poznańskiem.

Poz. 245. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Potrzanowo Kolonja, Smolarki, oraz obszaru dworskiego Włókna w powiecie obornickim, województwie poznańskiem.

Poz. 246. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Wydartowo w powiecie rawickim, województwie poznańskiem.

Poz. 247. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Zanoteć i Zuławka w powiecie wyrzyskim, województwie poznańskiem.

Poz. 248. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszarów dworskich Budy i Zielonagóra w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 249. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Cieśle Małe w powiecie wrzesińskim, województwie poznańskiem.

Poz. 250. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Dąbrowa Krotoszyńska w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 251. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Dzielice w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 252. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru

dworskiego Głogowa w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 253. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Gzin i o utworzeniu gminy wiejskiej Gzin w powiecie chełmińskim, województwie pomorskiem.

Poz. 254. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Kobierno w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 255. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Maciejew w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 256. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Orpiszew w powiecie krotoszyńskim, województwie poznańskiem.

Poz. 257. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 13 marca 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Poz. 258. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 2 kwietnia 1931 r. w sprawie dodatkowego ustalenia cen papierosów odnikotynizowanych.

Poz. 259. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 kwietnia 1931 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom zakładu pracy Towarzystwa Zakładów Przędzalni Bawełny, Tkalni i Bielarni „Zawiercie" Sp. Akc. w Zawierciu.

Poz. 260. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 kwietnia 1931 r. w sprawie przyznania prawa do zasiłków częściowo zatrudnionym robotnikom niektórych zakładów pracy w województwie śląskiem.

---

z 20 kwietnia Nr. 35 Rok 1931

Poz. 261. Ustawa skarbowa z dnia 12 lutego 1931 r. o dodatkowych kredytach na rok 1927/28.

Poz. 262. Ustawa skarbowa z dnia 12 lutego 1931 r. o dodatkowych kredytach na rok 1928/29.

---

z 22 kwietnia Nr. 36 Rok 1931

Poz. 263. Ustawa z dnia 12 lutego 1931 r. o dodatkowych kredytach na rok 1929/30.

Poz. 264. Ustawa z dnia 12 lutego 1931 r. o dodatkowych kredytach na rok 1930/31.

Poz. 265. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji układu między Polską a Niemcami w sprawie rybołówstwa na bieżących i stojących wodach granicznych, podpisanego w Berlinie dnia 10 grudnia 1927 r.

Poz. 266. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji umowy między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej, podpisanej w Berlinie dnia 28 sierpnia 1929 r.

Poz. 267. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji konsularnej pomiędzy Polską a Belgją, podpisanej w Brukseli dnia 12 czerwca 1928 r.

Poz. 268. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji konsularnej pomiędzy Polską a Rumunją, podpisanej wraz z protokółem końcowym w Bukareszcie dnia 17 grudnia 1929 r.

Poz. 269. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji konsularnej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców, podpisanej w Białogrodzie dnia 6 marca 1927 r.

Poz. 270. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji weterynaryjnej między Polską a Włochami, podpisanej wraz z protokółem końcowym w Rzymie dnia 22 lipca 1930 r.

Poz. 271. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie uzupełnienia art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o zmianie art. 6 ustawy z dnia 28 listopada 1925 r. o upoważnieniu Rządu do zaciągania pożyczek państwowych oraz o biletach skarbowych, bilonie i pomocy dla instytucyj kredytowych.

Poz. 272. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zabezpieczeniu praw posiadaczy listów zastawnych i obligacyj w przypadku wykonania przez Państwo prawa pierwokupu, odkupu lub przymusowego wykupu na cele reformy rolnej nieruchomości, obciążonych pożyczkami, zabezpieczającemi listy zastawne i obligacje.

Poz. 273. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 kwietnia 1924 r. o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie, hipotecznie zabezpieczonych.

Poz. 274. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie pożyczki długoterminowej dla przed-

siębiorstwa państwowego „Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku".

Poz. 275. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 2 marca 1931 r. w sprawie ordynacji telegraficznej*).

Na podstawie art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie, w brzmieniu załącznika do obwieszczenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 21 stycznia 1931 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 57) zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadza się ordynację telegraficzną ustalającą warunki przyjmowania, przesyłania i doręczania telegramów, wymienianych w obrocie wewnętrznym i zagranicznym za pośrednictwem państwowej sieci telegraficznej użyteczności publicznej, według brzmienia załącznika, stanowiącego część integralną niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i wchodzi w życie z dniem pierwszym miesiąca kalendarzowego, następującego po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych niniejszem rozporządzeniem. W szczególności tracą moc:

1. Przepisy ordynacyj telegraficznych byłych państw zaborczych.
2. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 stycznia 1926 r. o adresowaniu przesyłek pocztowych i telegramów, zamawianiu rozmów telefonicznych oraz używaniu języków w komunikacji telegraficznej i telefonicznej w obrocie wewnętrznym (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 51) o ile dotyczy telegramów.
3. Rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 2 czerwca 1927 r. w sprawie telegramów o wielokrotnem miejscu przeznaczenia (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 517).
4. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 24 maja 1927 r. w sprawie radjotelegramów listowych, wymienianych z Ameryką „via Radio Warszawa" (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 528).
5. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 6 kwietnia 1928 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 24 maja 1927 r. w sprawie radjotelegramów listowych wymienianych z Ameryką (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 53, poz. 507).
6. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 2 kwietnia 1930 r. o telegramach na rachunek odbiorcy, wymienianych ze Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północnej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 431).

*) Uwaga. Tekstu ordynacji telegraficznej nie przedrukowano.

z 23 kwietnia Nr. 37 Rok 1931

Poz. 276. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgierskiem w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu spadków, podpisanej w Warszawie dnia 12 maja 1928 r.

Poz. 277. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji związkowej paryskiej z dnia 20 marca 1883 r. o ochronie własności przemysłowej, przejrzanej w Brukseli dnia 14 grudnia 1900 r., w Waszyngtonie dnia 2 czerwca 1911 r. i w Hadze dnia 6 listopada 1925 r.

Poz. 278. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowej konwencji, dotyczącej statystyk gospodarczych, protokółu oraz aktu końcowego międzynarodowej konferencji, dotyczącej statystyk gospodarczych, podpisanych w Genewie dnia 14 grudnia 1928 r.

Poz. 279. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgierskiem w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatków bezpośrednich, podpisanej w Warszawie dnia 12 maja 1928 r.

Poz. 280. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji podpisanego w Warszawie dnia 2 grudnia 1928 r. wraz z protokółem podpisania protokółu dodatkowego do konwencji handlowej, zawartej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgier w Budapeszcie dnia 26 marca 1925 r.

Poz. 281. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji drugiego protokółu dodatkowego do konwencji handlowej z Węgrami z dnia 26 marca 1925 r., podpisanego w Budapeszcie dnia 27 marca 1930 r.

Poz. 282. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Zakładu Ubezpieczenia Górników od wypadków, podpisanej wraz z 1 załącznikiem w Wiedniu dnia 18 czerwca 1924 r.

Poz. 283. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Miejskiego Zakładu Ubezpieczenia Gminy Wiedeń oraz Kasy Emerytalnej dla Funkcjonarjuszy Handlu i Przemysłu w Wiedniu, pod-

pisanej wraz z 2 załącznikami w Wiedniu dnia 17 stycznia 1925 r.

Poz. 284. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji protokółu dodatkowego do konwencji handlowej pomiędzy Polską a Francją z dnia 9 grudnia 1924 r., podpisanego w Warszawie dnia 8 lipca 1928 r.

Poz. 285. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką o rybołówstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk, podpisanej w Katowicach dnia 18 lutego 1928 r.

Poz 286. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji, podpisanej w Budapeszcie dnia 7 listopada 1922 r. pomiędzy Austrją, Węgrami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców i Czechosłowacją, dotyczącej przeniesienia wierzytelności oraz wkładów, posiadanych w Królewskiej Węgierskiej Pocztowej Kasie Oszczędności przez obywateli terytorjów, odstąpionych przez b. Królestwo Węgierskie, względnie przez b. Cesarstwo Austrjackie.

Poz. 287. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji międzynarodowej o repatrjacji marynarzy, przyjętej jako projekt na IX sesji ogólnej konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów w Genewie dnia 23 czerwca 1926 r.

Poz. 288. Ustawa z dnia 20 marca 1931 r. o likwidacji stosunków żelarskich na Spiszu.

Poz. 289. Konwencja handlowa i nawigacyjna między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Portugalską, podpisana w Lizbonie dn. 28 grudnia 1929 r.

Poz 290. Oświadczenie Rządowe z dnia 19 marca 1931 r. w sprawie notyfikacji Rządowi Portugalskiemu o ratyfikacji przez Prezydenta Rzeczypospolitej konwencji handlowej i nawigacyjnej pomiędzy Polską a Portugalją, zawartej w drodze wymiany not w Lizbonie dnia 28 grudnia 1929 r.

Poz. 291. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1931 r. w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych w kraju.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz art. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem, oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) zarządza się co następuje:

§ 1. Do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) wprowadza się następujące zmiany:

1) Paragraf 3 powyższego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Diety wynoszą dziennie:

1) dla Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Polski 80 zł., dla ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego 60 zł.,

2) dla funkcjonarjuszów państwowych, wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 116, poz. 924), wojskowych zawodowych, oraz wojskowych, wymienionych w art. 111, 112, 113 wyżej powołanej ustawy, a pobierających uposażenie:

według	grupy	II . . .	30 zł.	
„	„	III i IV . .	25 „	
„	„	V . . .	20 „	
„	„	VI . . .	15 „	
„	„	VII . . .	12 „	
„	„	VIII . . .	10 „	50 gr.
„	„	IX . . .	9 „	50 „
„	„	X—XII . .	8 „	50 „
„	„	XIII—XVI . .	6 „	—

3) dla sędziów i prokuratorów, pobierających uposażenie:

według	grupy	C i D . .	25 zł.
„	„	B . . .	20 „
„	„	A . . .	15 „

4) dla szeregowych niezawodowych:

a) podchorążych oraz podoficerów 2 zł. 50 gr.
b) st. szeregowców i szeregowców 2 „ —

Praktykanci i aplikanci otrzymują diety tej grupy uposażenia, według której pobierają wynagrodzenie, względnie uposażenie.

Przy podróżach służbowych, delegacjach (odkomenderowaniach) i przeniesieniach do stolicy oraz na obszar województwa śląskiego, jak również do m. Białej w powiecie bielskim, województwie krakowskiem i do m. Gdyni zwiększa się diety o 20%. Postanowienie to nie ma zastosowania do podróży służbowych, delegacyj (odkomenderowań) i przeniesień, odbywanych na obszarze województwa śląskiego przez osoby, mające zwykłe miejsce służbowe na tym obszarze.

W razie awansu należą się wyższe diety od dnia, od którego przysługuje prawo do wyższego uposażenia.

Do diet, ustalonych dla funkcjonarjuszów i osób wojskowych pobierających uposażenie wedle grupy II, III lub IV (punkt 2) może szef władzy naczelnej w wypadkach, gdy podróż służbowa połączona jest z wydatkami reprezentacyjnemi przyznawać dodatki w wysokości 25% diet. Przepis ten nie ma zastosowania do osób wymienionych w § 25".

2) Ustęp pierwszy § 19 powyższego rozporządzenia otrzymuje następujące brzmienie:

„W razie przeniesienia z urzędu lub w drodze konkursu do innej miejscowości przyznaje się na pokrycie wszystkich wydatków, połączonych z przesiedleniem, ryczałt w wysokości:

samotnemu — 60% jednomiesięcznego, pobierającemu dodatek ekonomiczny — 60% dwumiesięcznego uposażenia. Za podstawę obliczenia ryczałtów przyjmuje się uposażenie w wymiarze dla samotnego (t. j. bez dodatku ekonomicznego), a w szczególności uposażenie, określone w art. art. 3 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie w art. art 4, 10, 12 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107). Przy przeniesieniu ze stolicy lub z obszaru województwa śląskiego, względnie do stolicy lub na obszar tego województwa, jak również gdy przeniesienie następuje w obrębie tego województwa, zwiększa się to uposażenie o 20%.

Ponadto zwraca się koszty przewozu urządzenia domowego kolejowemi pociągami towarowemi, względnie statkami towarowemi, udowodnione oryginalnemi listami przewozowemi. W razie użycia do przewozu pociągów towarowo-pośpiesznych lub przyśpieszonych względnie takichże statków, zwraca się udowodniony koszt przewozu tylko do wysokości kosztów, jakieby wynikły przy użyciu normalnych towarowych pociągów względnie statków".

3) Paragraf 25 powyższego rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Oficerom Korpusu Kontrolerów i tymże oficerom mianowanym generałami, przyznaje się dodatek do diet w wysokości:

generałom	25%
pułkownikom	35%
podpułkownikom i majorom .	45%

Dodatki te wypłaca się równocześnie z dietami".

§ 2. Upoważnia się Ministra Skarbu do ogłoszenia w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 54) i niniejszem rozporządzeniem.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1931 r. Z tym dniem uchyla się rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1928 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 908).

Poz. 292. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1931 r w sprawie zmiany przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych zagranicą.

---

z 25 kwietnia Nr. 38 Rok 1931

Poz. 293. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji: 1) traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Chińską, podpisanego wraz z protokółem końcowym w Nankinie dnia 18 września 1929 r., 2) dwóch not w sprawie wzajemnego udzielania opieki kulturalnej i religijnej, wymienionych pomiędzy Rządem Polskim a Rządem Chińskim dnia 18 września 1929 r. w Nankinie, 3) protokółu dodatkowego do traktatu przyjaźni, handlowego i nawigacyjnego pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Chińską z dnia 18 września 1929 r., podpisanego w Nankinie dnia 1 lipca 1930 r.

Poz. 294. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie przystąpienia Polski do traktatu, dotyczącego Spitsbergu, podpisanego w Paryżu dnia 9 lutego 1920 r.

Poz. 295. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie przystąpienia Polski do porozumienia w celu rewizji porozumienia o ujednostajnieniu przepisów leków, silnie działających, wraz z protokółem podpisania, podpisanych w Brukseli dnia 20 sierpnia 1929 r.

Poz. 296. Umowa pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką o używaniu objektów miejskich dawnej gminy Cieszyna, podpisana w Ołomuńcu dnia 21 grudnia 1929 r.

Poz. 297. Oświadczenie Rządowe z dnia 26 marca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych umowy pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką o używaniu objektów miejskich dawnej gminy Cieszyna, podpisanej w Ołomuńcu dnia 21 grudnia 1929 r.

Poz. 298. Traktat handlowy i nawigacyjny między Polską i Estonją podpisany w Tallinnie dn. 19 lutego 1927 r.

Poz. 299. Oświadczenie Rządowe z dnia 25 marca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatu handlowego i nawigacyjnego między Polską i Estonją, podpisanego w Tallinnie dnia 19 lutego 1927 r.

Poz. 300. Protokół dodatkowy podpisany w Tallinnie dnia 5 lipca 1929 r. do traktatu handlowego i nawigacyjnego między Polską i Estonją, podpisanego w Tallinnie dn. 19 lutego 1927 r.

Poz. 301. Oświadczenie Rządowe z dnia 25 marca 1931 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych protokółu podatkowego, podpisanego w Tallinnie dn. 5 lipca 1929 r. do traktatu handlowego i nawigacyjnego między Polską i Estonją, podpisanego w Tallinnie dnia 19 lutego 1927 r.

Poz. 302. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o ustanowieniu komisyj lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych oraz wojskowo-lekarskich dla zawodowych wojskowych.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6 poz. 46) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

§ 1. Ustanawia się następujące komisje lekarskie dla funkcjonarjuszów państwowych:

a) komisje lekarskie I instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) — dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych z wyjątkami, przewidzianemi w punkcie c);

b) komisje lekarskie II instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) — dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych z wyjątkami przewidzianemi w punkcie d);

c) komisję lekarską I instancji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, która właściwą jest w stosunku do tych funkcjonarjuszów państwowych, co do których właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych uzna za wskazane poddanie ich zbadaniu tej komisji;

d) wyższą komisję lekarską przy Ministerstwie Spraw Wewnetrznych, jako komisję II instancji dla orzeczeń komisji wymienionej pod c).

§ 2. Skład komisyj lekarskich jest następujący:

a) komisyj przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy) zarówno I jak i II instancji: przewodniczący—lekarz urzędowy, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek wojewody (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) i członkowie—dwóch lekarzy, pozostających w służbie państwowej, lub komunalnej, wyznaczonych przez wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy);

b) komisji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych: przewodniczący — lekarz urzędowy, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i członkowie — dwóch lekarzy, pozostających w służbie państwowej, lub komunalnej, wyznaczonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych;

c) co do składu wyższej komisji lekarskiej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych ma zastosowanie przepis punktu b) niniejszego paragrafu.

W badaniu funkcjonarjusza przez komisję lekarską II instancji nie może brać udziału lekarz, który uczestniczył w badaniu tego funkcjonarjusza przez komisję lekarską I instancji.

Przy powoływaniu przewodniczących komisyj lekarskich Minister Spraw Wewnętrznych powołuje równocześnie ich zastępców.

§ 3. W przypadkach, kiedy zachodzi rzeczywista potrzeba uzupełniających badań specjalnych, przewodniczący komisji lekarskiej może skierować badanego do odpowiedniego specjalisty, zakładu leczniczego, lub djagnostycznego. W przypadkach tych komisja wydaje orzeczenia dopiero po otrzymaniu wyniku tych badań.

§ 4. Komisje lekarskie I instancji przeprowadzają badania i orzekają:

a) o utracie zdolności do służby w przypadkach, przewidzianych w p. 1 i 2 art. 9 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych;

b) o stopniu utraty zdolności zarobkowej w przypadkach przewidzianych w art. 11 i 12 wymienionej ustawy;

c) o związku przyczynowym choroby (kalectwa) ze służbą państwową, w szczególności, czy choroba (kalectwo) powstała z przyczyn, wskazanych w p. 1 i 2 art. 9 powyższej ustawy, oraz o winie własnej funkcjonarjusza;

d) o potrzebie umieszczenia emeryta w zakładzie dla umysłowo chorych w myśl art. 42 wymienionej ustawy;

e) o zdolności do służby i stopniu utraty zdolności do pracy zarobkowej funkcjonarjusza pozostającego w stanie spoczynku w przypadkach, określonych w art. 39 powyższej ustawy;

f) o zdolności do służby w przypadkach określonych w art. 28 p. a) i 29 p. b) wymienionej ustawy.

§ 5. Do kompetencji komisyj lekarskich II instancji należy ponowne badanie i orzekanie:

a) w przypadkach wymienionych w art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych;

b) w przypadkach wymienionych w § 4 p. a) do f) niniejszego rozporządzenia, jeżeli zdania członków komisyj lekarskich I instancji są podzielone;

c) w przypadkach wymienionych w § 4 p. d) i e) niniejszego rozporządzenia jeśli domaga się tego funkcjonarjusz; odnośne odwołanie wraz z wnioskiem o przedstawienie do zbadania komisji lekarskiej II instancji winien funkcjonarjusz wnieść w ciągu 14 dni od daty doręczenia mu orzeczenia komisji lekarskiej I instancji do tej władzy, która zarządziła badanie.

§ 6. Badanie przez komisję lekarską funkcjonarjusza zarządza władza właściwa do przeniesienia funkcjonarjusza w stan spoczynku.

Badanie funkcjonarjusza pozostającego w stanie spoczynku zarządza władza, która go przeniosła w stan spoczynku.

§ 7. Orzeczenia komisyj lekarskich są wystawiane według wzoru, oraz na zasadzie tabeli stanów chorobowych ustalonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie komisji lekarskiej. Odrębne zdanie jednego z członków komisji lekarskiej winno być zanotowane na orzeczeniu i stwierdzone jego podpisem.

§ 8. Orzeczenie komisji lekarskiej zostaje przesłane władzy, która zarządziła badanie funkcjonarjusza i stanowi podstawę do jej decyzji. Funkcjonarjusz otrzymuje odpis orzeczenia komisji.

§ 9. Komisje lekarskie zwoływane są przez władze przy których istnieją—w miejscach i terminach zależnie od potrzeby. Tryb postępowania komisyj lekarskich ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 10. O zdolności do służby państwowej, względnie o trwałej utracie zdolności do tej służby komisje lekarskie orzekają na podstawie tabeli stanów chorobowych, ujmującej cierpienia według różnego stopnia ich nasilenia.

§ 11. O stopniu utraty zdolności do pracy zarobkowej komisje lekarskie orzekają na podstawie skali przewidzianej w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Stwierdzenie czasu powstania, związku przyczynowego choroby (kalectwa) ze służbą państwową, oraz winy własnej funkcjonarjusza winna komisja lekarska opierać na aktach przeprowadzonych dochodzeń. Akty te powinny być dostarczone komisji.

§ 12. W razie niemożności stawienia się funkcjonarjusza do komisji lekarskiej z powodu obłożnej choroby, stwierdzonej świadectwem lekarza urzędowego, władza, przy której istnieje komisja rozstrzyga, czy badanie ma być odłożone do innego terminu, czy też komisja lekarska ma udać się na miejsce pobytu funkcjonarjusza.

§ 13. Członkom komisji lekarskiej, nie będącym funkcjonarjuszami państwowymi, przyznaje się diety w takiej wysokości, jak funkcjonarjuszom państwowym VI st. sł., o ile zaś nie mieszkają w miejscu urzędowania komisji — przyznaje się im ponadto zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania do miejsca urzędowania komisji i z powrotem, na zasadzie przepisów w sprawie diet i kosztów podróży funkcjonarjuszów państwowych — z wyjątkiem zwrotu kosztów przewozu bagażów podróżnych, oraz wydatków na tragarzy.

W przypadkach wyjątkowych specjalistom o wyższych kwalifikacjach fachowo-naukowych według uznania wojewody (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) względnie Ministra Spraw Wewnętrznych, mogą być wypłacane diety i koszty w wysokości jak funkcjonarjuszom państwowym V lub IV st. sł.

Wydatki połączone z badaniem funkcjonarjuszów państwowych obciążają zarząd Ministerstwa Skarbu.

Rozdział II.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie wojskowych zawodowych.

§ 14. Ocenę zdolności do służby wojskowej w przypadkach, wskazanych w art. 9 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, stopień utraty zdolności do pracy zarobkowej w myśl art. 11 i 12 względnie 54 tejże ustawy, związek przyczynowy choroby (kalectwa) ze służbą wojskową, jako też istnienie winy własnej zawodowego wojskowego, ostateczną trwałą niezdolność do służby wojskowej w myśl art. 47 tejże ustawy, wreszcie stałą potrzebę opieki osób postronnych, lub szczególnej opieki w myśl art. 55 i 56 tejże ustawy—stwierdza orzeczenie komisji wojskowo-lekarskiej, zatwierdzone przez Ministra Spraw Wojskowych, względnie dowódcę okręgu korpusu.

§ 15. Orzeczenie, wydane w myśl § 14 niniejszego rozporządzenia, zatwierdza dowódca okręgu korpusu względem szeregowych zawodowych, względem zaś oficerów zatwierdza Minister Spraw Wojskowych.

§ 16. Nieszczęśliwy wypadek podczas wzlotu służbowego (art. 53 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych) stwierdza odnośny dowódca na podstawie urzędowych dochodzeń i dołącza protokóły dochodzeń do aktów w sprawie przyznania zaopatrzenia.

§ 17. W skład komisji wojskowo-lekarskiej przy dowódcy okręgu korpusu wchodzą:

1) lekarz wojskowy—oficer sztabowy, jako przewodniczący,

2) i 3) dwóch lekarzy wojskowych—oficerów sztabowych,

4) przedstawiciel intendentury—oficer,

5) przedstawiciel dowódcy okręgu korpusu—oficer—jako członkowie.

Przewodniczącego, członków i zastępców komisji wojskowo-lekarskiej wyznacza dowódca okręgu korpusu.

Kompetencji komisji wojskowo-lekarskiej przy dowódcy okręgu korpusu podlegają wszyscy zawodowi szeregowi, oraz oficerowie z wyjątkiem tych, o których mowa w § 18 niniejszego rozporządzenia.

§ 18. Generałowie oraz wyżsi oficerowie którzy zajmują stanowiska dowódców dywizyj, szefów departamentów, szefów oddziałów Sztabu Głównego, szefów służb w Dowództwach Okręgów Korpusów, oraz zajmujący równorzędne stanowiska, jako też ci oficerowie, co do których uzna za wskazane odnośny dowódca okręgu korpusu, lub zarządzi Minister Spraw Wojskowych, mają być przedstawiani do komisji wojskowo-lekarskiej przy Ministrze Spraw Wojskowych.

§ 19. W skład komisji wojskowo-lekarskiej przy Ministrze Spraw Wojskowych wchodzą:

1) przedstawiciel departamentu zdrowia — generał brygady lekarz, względnie wyższy oficer sztabowy lekarz—jako przewodniczący,

2) i 3) dwóch lekarzy oficerów sztabowych,

4) przedstawiciel departamentu intendentury—oficer sztabowy,

5) przedstawiciel biura personalnego—oficer,—jako członkowie.

Przewodniczącego, członków i zastępców komisji wojskowo-lekarskiej przy Ministrze Spraw Wojskowych pod 1), 2), 3), 4) wyznaczają szefowie odnośnych departamentów, przedstawiciela zaś biura personalnego — szef tego biura.

§ 20. Do kompetencji komisji wojskowo-lekarskiej należy:

a) ocena zdolności do służby w przypadkach wskazanych w art. 9 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych,

b) ocena stopnia utraty zdolności zarobkowej w myśl art. 11 i 12 wymienionej ustawy,

c) stwierdzanie związku przyczynowego (kalectwa) ze służbą wojskową — specjalnie zaś ustalanie czy choroba (kalectwo) powstała z przyczyn przewidzianych w art. 9 wymienionej ustawy, oraz ustalanie winy chorego (kaleki) w jej powstaniu,

d) stwierdzanie istnienia stałej potrzeby opieki osób postronnych, lub poszczególnej opieki (potrzeba umieszczenia w domu inwalidów, względnie w zakładzie leczniczym dla umysłowo chorych).

§ 21. Komisje wojskowo-lekarskie zwoływane są na zarządzenia dowódców okręgów korpusów, względnie Ministra Spraw Wojskowych w miarę potrzeby w miejscach i terminach przez nich określonych.

Stwierdzenia komisyj wojskowo lekarskich stanowią podstawę dla orzeczeń odnośnych władz.

§ 22. Orzeczenia po ich zatwierdzeniu w myśl § 15 niniejszego rozporządzenia, oraz ewentualne akty dochodzeń przekazuje się władzom, wyszczególnionym w art. 46 wymienionej wyżej ustawy.

§ 23. Od zatwierdzonego w myśl § 15 niniejszego rozporządzenia orzeczenia komisji wojskowo-lekarskiej w przedmiocie danego stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej oraz nieprzyznania związku przyczynowego choroby (kalectwa) ze służbą wojskową, zawodowemu wojskowemu przysługuje prawo odwołania się do komisji odwoławczej.

§ 24. Do rozpatrywania i rozstrzygania odwołań od tych orzeczeń komisyj wojskowo-lekarskich. które zatwierdzone zostały przez Ministra Spraw Wojskowych właściwą jest komisja odwoławcza przy Ministrze Spraw Wojskowych.

Do rozpatrywania i rozstrzygania odwołań od tych orzeczeń komisyj wojskowo-lekarskich, które zostały zatwierdzone przez dowódców okręgów korpusów właściwą jest okręgowa komisja odwoławcza przy tem dowództwie okręgu korpusu, w którem zatwierdzone zostało odnośne orzeczenie.

§ 25. W skład komisji odwoławczej przy Ministrze Spraw Wojskowych wchodzą:

1) przedstawiciel Ministra Spraw Wojskowych w stopniu pułkownika korpusu oficerów sądowych, względnie jego zastępca w stopniu pułkownika i podpułkownika — jako przewodniczący,

2) przedstawiciel Ministra Skarbu i

3) wojskowy lekarz sztabowy,

— względnie zastępcy wymienionych pod 2 i 3) — jako członkowie.

Przewodniczącego i członków komisji odwoławczej przy Ministrze Spraw Wojskowych wyznaczają właściwi ministrowie.

W skład okręgowej komisji odwoławczej wchodzą:

1) przedstawiciel dowódcy okręgu korpusu — oficer sztabowy z korpusu oficerów sądowych, lub jego zastępca — jako przewodniczący.

2) przedstawiciel właściwej izby skarbowej,

3) wojskowy lekarz sztabowy,

— względnie zastępcy wymienionych pod 2 i 3) jako członkowie.

Przewodniczącego, członków i ich zastępców okręgowej komisji odwoławczej wyznaczają: przewodniczącego i członka wymienionego pod 1) i 3) względnie ich zastępców — dowódca okręgu korpusu, zaś członka, wymienionego

pod 2) względnie jego zastępcę — prezes właściwej izby skarbowej.

§ 26. Dla określenia wysokości procentu utraty zdolności zarobkowej służy załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1931 r.

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R P. Nr. 34, poz, 355), z dnia 19 lutego 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 160) i z dnia 29 sierpnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 725).

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. (poz. 302).

Skala wysokości utraty zdolności do pracy zarobkowej, spowodowanej uszkodzeniami lub stanami chorobowemi poszczególnych części ciała, względnie leżących w nich narządów.

I. Powłoki zewnętrzne.

1) Przewlekłe choroby skóry nieoddziałujące ujemnie na stan ogólny, w zależności od umiejscowienia, rozległości wykwitów, częstości nawrotów i stopnia dolegliwości . . od 10 do 30%

2) Przewlekłe lub nieuleczalne choroby skóry, oddziałujące ujemnie na stan ogólny, względnie szpecące lub wzbudzające odrazę, w zależności od umiejscowienia, rozległości wykwitów i stopnia dolegliwości . . . . od 30 do 100%

3) Blizny, zależnie od umiejscowienia, rozległości i upośledzenia czynności, należy oceniać według norm podanych dla poszczególnych części ciała.

4) Nowotwory dobrotliwe i złośliwe skóry w zależności od umiejscowienia, ograniczenia sprawności ustroju, oraz wpływu na stan ogólny . . od 0 do 100%

II. Głowa.

Czaszka.

5) Uszkodzenia czaszki (ubytki kostne, wgniecenia) bez zaburzeń ze strony ośrodkowego układu nerwowego . od 20 do 40%

6) Organiczne schorzenia ośrodkowego układu nerwowego z ciężkiemi stałemi skutkami chorobowemi, występujące w związku z uszkodzeniem czaszki względnie samoistnie . . . . od 50 do 100%

7) Padaczka w postaci napadów uzależniona od uszkodzenia czaszki, względnie samoistna. W zależności od nasilenia i częstości występowania napadów . . . . od 35 do 100%

8) Zaburzenia psychiczne, występujące w związku z urazem czaszki względnie samoistnie . . . . od 40 do 100%

9) Ciężkie i przewlekłe postacie nerwic ogólnych z wybitnemi zmianami w usposobieniu i zachowaniu się, występujące w związku z urazem ciała względnie samoistnie . . . . od 20 do 100%

Uwaga: O ile cierpienia wymienione w punktach 6, 7, 8 i 9 zostały spowodowane uszkodzeniem czaszki (ubytek, wgniecenie kości), normy utraty zdolności zarobkowej można podnieść o 15% w stosunku do tychże cierpień, występujących samoistnie.

Ucho.

10) Brak małżowizny usznej lub wybitne jej zniekształcenie 10%

11) Jednostronna tępość słuchu 10%

12) Obustronna tępość słuchu 20%

Uwaga: Za przytępienie słuchu należy uważać szept słyszalny na odległość od 0,5 do 1 metra.

13) Jednostronna głuchota . . 20%

14) obustronna głuchota . . . 50%

Uwaga: Jeżeli przytępieniu słuchu lub głuchocie towarzyszą inne stany chorobowe np.: stały szum w uszach, zawroty głowy, zaburzenia równowagi ciała lub, jeżeli głuchota uniemożliwia pracę zawodową — to normę można podnieść do 100%.

15) Przewlekłe niepowikłane zapalenie ucha środkowego . 20%

Uwaga: Jeżeli zapalenie ucha środkowego powikłane jest próchnicą kości, to skala może być podwyższona do 50%.

Oko.

16) Uszkodzenia i cierpienia przewlekłe powiek, narządów łzowych, upośledzające sprawność wzroku i szpecące, w zależności od zawodu dla jednego oka . . od 10 do 20%
dla obu oczu . . . . . od 30 do 60%

17) Przewlekłe cierpienia przewodów łzowych . . . . . od 10 do 30%

18) Przewlekłe cierpienia przewodów łzowych, powikłane ropieniem lub stałemi przetokami worka łzowego . . od 30 do 60%

19) Oczopląs, zależnie od ostrości wzroku każdego oka według norm pkt. 22.

20) Porażenie mięśni ocznych, w zależności od liczby porażonych mięśni, ograniczenia ruchów oka oraz ograniczenia widzenia na skutek wyłączenia oka porażonego przy patrzeniu . . . . . od 15 do 25%

21) Plamy na rogówce zależnie od wpływu ich na ostrość wzroku według norm pkt. 22.

22) Obniżenie ostrości wzroku: Obniżenie zdolności zarobkowej na skutek zmniejszenia ostrości wzroku należy określać podług niżej podanej tablicy Jostena:

Ostrość wzroku		jednego oka					
		0,50	0,40	0,30	0,20	0,10	0,00
drugiego oka	0,50	0,0	6,5	13 5	20,0	26,5	35,5
	0,40	6,5	14,5	22,0	30,0	38,0	46,0
	0,30	13,5	22,0	31,5	41,0	50,0	60,0
	0,20	20,0	30,0	41,0	52,0	62,5	73,5
	0.10	26,5	38,0	50,5	62 5	75,0	87,0
	0,00	35,5	46,0	60,0	73,5	87,0	100,0

Uwaga: Cyfry pierwszej rubryki poziomej oznaczają ostrość wzroku jednego oka, a pionowej drugiego oka. Procent utraty zdolności zarobkowej odpowiada liczbie znajdującej się na skrzyżowaniu poszczególnych rubryk pionowej i poziomej np.: jeżeli ostrość wzroku jednego oka równa się 0,3, a drugiego 0,2 — to obniżenie zdolności do pracy równa się 41,0.

23) Zwężenie pola widzenia;

a) Obuoczne zwężenie pola widzenia do 10° około plamek żółtych nawet przy dobrem środkowem widzeniu . od 70 do 80%

b) Brak obu odskroniowych połówek pola widzenia . . do 70%

c) Brak obu odnosowych połówek pola widzenia . . . . do 30%

d) Brak odnosowej jednej połówki pola widzenia . . . 10%

e) Brak odskroniowej jednej połówki pola widzenia . . . do 35%

f) Utrata obu prawych połówek pola widzenia uniemożliwiająca czytanie, zależnie od zawodu . . . . do 80%

g) Wypadanie obu połówek pola widzenia:

górnych 10%

dolnych . . . . do 50%

h) Wypadanie ćwierci pola widzenia na jednem oku . . 10%

i) Przerwy środkowe w polu widzenia według obniżenia ostrości wzroku pkt. 22.

Uwaga: Przewlekłe zapalne stany głębiej położonych części narządów oceniać należy według stopnia zaburzeń wzroku, podmiotowych dolegliwości, oraz ograniczenia zakresu pracy wymaganego dla zapobiegania pogorszeniom.

Nos.

24) Zniekształcenie lub zniszczenie nosa lub chrząstki, zamknięcie przez blizny otworów i przewodów nosowych, w zależności od stopnia towarzyszących im objawów (stopień zdolności oddychania nosowego, wydzielina o przykrem dla otoczenia zapachu). od 10 do 40%

25) Przewlekłe śluzoropne lub ropne zapalenie jam bocznych nosa . . . . od 25 do 60%

Usta i jama ustna.

26) Uszkodzenia powodujące zwężenie, lub zniekształcenie warg lub ust, ograniczenie ruchów dolnej szczęki, wywołujące zaburzenia w odżywianiu . . . . od 0 do 35%

27) Przedziurawienie oraz porażenie podniebienia miękkiego lub utrata części tkanek języka, wywołujące zaburzenia w odżywianiu i mowie. od 0 do 50%

III. Szyja.

28) Skrzywienie szyi pochodzenia mięśniowego, utrudniające ruchy . . . . do 30%

29) Przewlekłe zapalne stany, dobrotliwe nowotwory krtani, wywołujące stałą chrypkę. od 10 do 20%

30) Uszkodzenia, przewlekłe zapalne stany, nowotwory dobrotliwe krtani, powodujące utrudniony oddech lub wymagające ciągłego noszenia rurki tchawicznej. . . . . od 40 do 75%

IV. Tułów.

Klatka piersiowa.

31) Zniekształcenie klatki piersiowej pourazowe w zależności od następczych zmian w narządach wewnętrznych klatki piersiowej. . . . . od 30 do 100%
32) Przewlekłe nieżyty oskrzeli z rozedmą płuc. Rozstrzeń (ectasis) oskrzeli, dusznica oskrzelowa bez zmian w mięśniu sercowem . . . . . od 10 do 50%
33) Rozedma płuc ze zmianami w mięśniu sercowym i zaburzeniami w oddychaniu . od 50 do 100%
34) Włókniste zmiany nie przekraczające połowy płatu jednego płuca, względnie w obydwóch płucach, przy dobrym stanie ogólnym, zrosty opłucne bez upośledzenia sprawności mięśnia sercowego . od 10 do 50%
35) Włókniste zmiany na większej przestrzeni, względnie na mniejszej przy upośledzeniu stanu ogólnego w znacznym stopniu . . . . . od 50 do 100%
36) Zrosty opłucnej z upośledzeniem sprawności mięśnia sercowego . . . . od 25 do 100%
37) Czynna postępująca gruźlica płuc . . . . od 50 do 100%
38) Przewlekłe wśródmiąższowe zapalenie płuc na przestrzeni większej, niż jeden płat, marskość płuc, guzy i nowotwory płuc, opłucnej i śródpiersia . . . . od 50 do 100%
39) Ciała obce tkwiące w miąższu płuc . . . . od 10 do 50%
40) Owrzodzenia i stale trwające zwężenia przełyku . . . od 50 do 100%

Uwaga: Wysokość skali utraty zdolności zarobkowej w chorobach płuc należy uzależniać: od ogólnego stanu chorego, szybkości postępowania sprawy chorobowej, oraz uciążliwych dla otoczenia objawów chorobowych (kaszel, obfita, cuchnąca plwocina i t. p.)

41) Zaburzenia czynnościowe serca, upośledzające sprawność fizyczną, bez objawów niedomogi mięśnia sercowego od 10 do 50%
42) Organiczne wady serca wyrównane . . . . od 25 do 40%
43) Niewydolność (insufficientia) mięśnia sercowego na tle zmian organicznych w mięśniu, lub zastawkach i osierdziu. Dusznica bolesna . . od 50 do 100%
44) Ciała obce tkwiące w sercu od 75 do 100%
45) Miażdżyca naczyń krwionośnych, rozszerzenie, tętniaki dużych naczyń krwionośnych od 50 do 100%

Brzuch.

46) Zrosty otrzewnej, ciała obce tkwiące w narządach jamy brzusznej . . . . od 10 do 75%
47) Nowotwory i gruźlica otrzewnej . . - . . . . od 50 do 100%
48) Przewlekłe cierpienia narządów jamy brzusznej bez znaczniejszego upośledzenia stanu ogólnego . . . . . . od 10 do 40%
49) Przewlekłe cierpienia żołądka, jelit, wątroby, trzustki, przetoki kałowe, sztuczny odbyt, ze znacznem upośledzeniem stanu ogólnego . od 40 do 100%
50) Uszkodzenia ścian brzucha, upośledzające sprawność ruchów, oraz wysiłek fizyczny od 20 do 30%
51) Przepukliny ścian brzucha:
   a) małe . . . . do 15%
   b) większe, oraz nawrotowe i pooperacyjne, odprowadzalne . . . . od 15 do 50%
   c) bardzo duże ze znaczną zawartością trzew w worku przepuklinowym, oraz przepukliny nieodprowadzalne (przyrośnięte) . . od 50 do 100%
52) Guzy krwawnicze, wypadanie odbytnicy . . . . . od 10 do 25%

Uwaga: O ile odbytnica stale wypada i musi być podtrzymywana opaską, jeżeli zachodzą zmiany chorobowe w ściance odbytnicy — to skalę utraty zdolności zarobkowej zwiększać można do 50%, a nawet i wyżej.

53) Szczeliny i przetoki odbytu . od 5 do 25%

Narządy moczowe i płciowe.

54) Białkomocz bez upośledzenia sprawności nerek, kamica bez powikłań . . . . do 15%

55) Przewlekłe zapalenie miedniczek nerkowych . . . . . od 15 do 30%

56) Przewlekłe zapalenie nerek bez wybitnych zmian w ustroju . . . . od 15 do 50%

57) Przewlekłe zapalenie, lub zwyrodnienie nerek z wybitnemi zmianami w ustroju, marskość nerek na tle miażdżycy, gruźlica nerek, kamica nerkowa powikłana, krwiomocz stały, wodo i roponercze, nowotwory nerek i pęcherza . . . . od 50 do 100%

58) Przewlekłe zapalenie pęcherza moczowego z zaburzeniami w oddawaniu moczu . od 15 do 30%

59) Przetoki pęcherza moczowego, moczowodów, nerki . . od 25 do 60%

60) Zwężenie cewki moczowej poniżej 8 N skali Chariere'a, powodujące zaburzenia w oddawaniu moczu . . . . . do 15%

61) Przetoki cewki moczowej . do 15%

62) Przerost gruczołu krokowego, powodujący zaburzenia w oddawaniu moczu . . . . . do 50%

63) Przewlekły wodniak jądra lub powrózka nasiennego . . . od 10 do 20%

64) Utrata prącia do wieku przekwitania . . . . do 50%

65) Utrata obu jąder:

a) do wieku pokwitania . . do 50%

b) do wieku przekwitania . do 30%

c) po wieku przekwitania . do 15%

66) Wypadanie pochwy lub macicy . . . . od 30 do 50%

Grzbiet.

67) Ograniczenie ruchów tułowia pochodzenia mięśniowego (naderwanie lub rozerwanie mięśni lędźwiowych) . . . od 10 do 30%

68) Ograniczenie ruchów kręgosłupa:

a) umiarkowane . . . . . do 15%

b) większe w poszczególnych odcinkach, względnie we wszystkich kierunkach . od 15 do 40%

c) znaczne we wszystkich kierunkach, sztywność kręgosłupa . . . . od 40 do 75%

69) Ubytki w kręgosłupie:

a) z nieznacznemi zmianami w układzie nerwowym. . od 25 do 50%

b) wywołujące schorzenia rdzenia (porażenie kończyn, nietrzymanie moczu, kału, bóle i t. p.) . . . od 50 do 100%

70) Organiczne schorzenia rdzenia samoistne, jamistość rdzenia, guzy i t. p.. . . . . od 50 do 100%

71) Przewlekłe nerwobóle lub zapalenia pojedyńczych lub licznych nerwów z objawami przedmiotowemi (zmiany w odruchach, zaniki mięśni i t. p.) oraz porażenia obwodowe stałe pojedyńczych lub licznych nerwów . . . . od 30 do 100%

V. Kończyna górna.

Ręka.

	prawa	lewa
72) Utrata kciuka lub zesztywnienie obu jego stawów	od 25 do 33%	od 20 do 30%
73) Utrata palca wskazującego i środkowego lub zesztywnienie wszystkich trzech stawów jednego z nich	15%	10%
74) Utrata pierściennego i małego palca lub zesztywnienie wszystkich trzech stawów jednego z nich . .	10%	5%
75) Utrata lub zesztywnienie wszystkich palców .	70%	60%
76) Utrata lub zesztywnienie wszystkich palców u obu rąk. . . .	do 100%	
77) Utrata kciuka i palca wskazującego u jednej ręki i palca wskazującego u drugiej ręki	50%	45%
78) Utrata kciuka, palca wskazującego, środkowego i czwartego albo małego u jednej ręki i palca wskazującego u drugiej ręki	65%	60%
79) Utrata palców jednej ręki, oprócz palca wskazującego i kciuka u drugiej ręki . . .	80%	
80) Utrata kciuków i palców wskazujących obu rąk .	65%	

	prawa	lewa
81) Utrata ręki. . .	70%	60%
82) Zesztywnienie stawu nadgarstkowego przy częściowo zachowanym ruchu palców . .	do 60%	do 50%
Przedramię.		
83) Utrata przedramienia po staw łokciowy . . .	70%	60%
84) Zesztywnienie stawu łokciowego w pozycji wyprostnej lub zgiętej pod kątem rozwartym	50%	40%
85) Zesztywnienie w stawie łokciowym pod kątem prostym	40%	30%
86) Staw łokciowy cepowy	60%	50%
87) Ograniczenie ruchów ręki (zginanie i prostowanie)	20%	15%
88) Ograniczenie ruchów w stawie nadgarstkowym i łokciowym . . .	do 35%	do 25%
89) Zesztywnienie w stawie nadgarstkowym i łokciowym	60%	50%
Ramię i bark.		
90) Utrata kończyny:		
a) w stawie barkowym . . .	80%	75%
b) pomiędzy stawem barkowym a łokciowym. . . .	75%	65%
91) Zesztywnienie stawu barkowego .	50%	40%
92) Staw barkowy cepowy	50%	40%
93) Nawykowe zwichnięcie w stawie barkowym . . .	20%	10%
94) Ograniczenie ruchu w stawie barkowym . . .	25%	20%
95) Niemożność podnoszenia kończyny powyżej poziomu	25%	20%
96) Nieprawidłowy zrost złamanego obojczyka lub łopatki, jeżeli wpływa to na zmianę ruchomości kończyny	do 25%	do 20%
97) Utrata obu rąk lub obu kończyn górnych. . . .	100%	

Uwaga 1):

Oceniając uszkodzenia palców należy uwzględniać rodzaj pracy poszkodowanego i uznawać normy niższe, o ile przy wykonywaniu zawodu uszkodzenie to specjalnie nie wpływa na wydajność pracy.

Uwaga 2):

Dla mańkutów uwzględniać należy: dla lewej ręki—normy przyjęte dla prawej.

VI. Kończyna dolna.

Stopa.

98) Utrata palucha	10%
99) Utrata wszystkich palców jednej nogi	20%
100) Częściowa utrata główek kości śródstopia.	od 30 do 50%
101) Utrata stopy w stawie skokowym lub poniżej tegoż bez znaczniejszego skrócenia kończyny	od 40 do 50%
102) Złamanie kości skokowej i piętowej	do 40%
103) Zupełna sztywność stawu skokowego jednej stopy:	
a) w położeniu w stosunku do podudzia pod kątem prostym	25%
b) w położeniu w stosunku do podudzia pod kątem rozwartym	do 40%

Goleń (podudzie).

104) Utrata jednego podudzia przy wystarczającej długości kikuta	60%
105) Zupełna sztywność stawu kolanowego:	
a) w pozycji wyprostnej . .	40%
b) w pozycji zlekka zgiętej pod kątem rozwartym. .	do 25%
c) w pozycji zgiętej pod kątem prostym lub wygiętej w przeciwną stronę . .	50%
106) Staw kolanowy cepowy . .	60%
107) Rozciągnięcie więzadeł stawu kolanowego	do 45%
108) Złamanie rzepki z uszkodzeniem ścięgna mięśnia czworogłowego uda	od 40 do 50%
109) Nieprawidłowo zrośnięte złamanie kości goleni ze skróceniem kończyny:	
a) do 5 cm.	do 10%
b) ponad 5 cm. z upośledzeniem ruchów kończyny .	do 45%

Udo.

110) Utrata jednego uda:
a) powyżej połowy. . . . 75%
b) przy wyłuszczeniu w stawie biodrowem 80%

111) Zupełna sztywność stawu biodrowego:
a) w położeniu wyprostnem kończyny 50%
b) w położeniu zgiętem kończyny 60%

112) Nieprawidłowy zrost złamania kości uda ze skróceniem kończyny:
a) do 5 cm. . . . . do 10%
b) ponad 5 cm. z upośledzeniem ruchów . . . do 45%

113) Niezrośnięte złamanie. . . 65%

114) Utrata obu stóp 75%

115) Utrata obu kończyn dolnych 100%

116) Zniekształcenie miednicy pourazowe . . . . do 25%

Uwaga 1)

zupełne porażenie kończyn lub ich części równa się ich utracie. Zupełnej utracie odpowiada również zesztywnienie stawów, przykurczenie bliznowate, o ile pociągają one za sobą zupełną niemożność posiłkowania się przy pracy uszkodzoną kończyną.

Uwaga 2):

Jeżeli sztuczne kończyny mogą być używanę z korzyścią dla chorego — wskazanem jest obniżać utratę od 10 do 20%.

VII. Inne stany chorobowe.

117) Przewlekłe znaczne obrzęki gruczołów chłonnych, niezależnie od ich umiejscowienia . . . . od 10 do 50%

118) Przewlekłe cierpienia układu chłonnego krwi i narządów krwiotwórczych (białaczka, niedokrwistość złośliwa, ziarniak gruczołów chłonnych, nowotwory złośliwe gruczołów chłonnych) . . . . . od 50 do 100%

119) Przewlekłe cierpienia gruczołów dokrewnych (choroba Basedow'a, obrzęk śluzowaty, akromegalja, moczówka prosta, choroba Adissona, tężyczka). Schorzenia wielogruczołowe . . . . od 10 do 100%

120) Choroby przemiany materji (cukrzyca, dna, otyłość) . . od 10 do 100%

121) Przewlekłe zapalenie szpiku kostnego i kości z przetokami od 25 do 50%

122) Przewlekły reumatyzm stawowy . . . . od 10 do 50%

123) Zapalenie stawów zniekształcające . . . . od 50 do 100%

124) Jakiekolwiek bądź uszkodzenia cielesne, względnie stany chorobowe, niewyszczególnione w powyższych punktach, mogą powodować utratę zdolności do pracy zarobkowej od 0 do 100%, zależnie od stopnia nasilenia stwierdzonego cierpienia, oraz wpływu cierpienia na stan ogólny chorego.

Uwaga ogólna:

W razie stwierdzenia paru uszkodzeń względnie stanów chorobowych ustala się ogólną utratę zdolności do pracy zarobkowej, spowodowaną przez wszystkie stwierdzone stany chorobowe, uwzględniając ogólny stan badanego.

Ogólna utrata zdolności do pracy nie może przekraczać 100%.

---

z 27 kwietnia Nr. 39 Rok 1931

Poz. 303. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. zmieniająca rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o utworzeniu Biura projektu meljoracji Polesia.

Poz. 304. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zaliczeniu gminy Trzebinia w powiecie chrzanowskim w województwie krakowskiem do gmin, podlegających galicyjskiej ustawie gminnej z dn. 3 lipca 1896 roku.

Poz. 305. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowego porozumienia, dotyczącego wywozu skór, podpisanego wraz z odnośnym protokółem porozumienia w Genewie dnia 11 lipca 1928 r.

Poz. 306. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowego porozumienia, dotyczącego wywozu kości, podpisanego wraz z odnośnym protokółem porozumienia w Genewie dnia 11 lipca 1928 r.

Poz. 307. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji międzynarodowej o umowie najmu marynarzy, przyjętej jako projekt na IX sesji ogólnej konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy Ligi Narodów w Genewie dnia 24 czerwca 1926 r.

Poz. 308. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Zawodowego Zakładu Ubezpieczenia od wypadków Austrjackich Kolei Żelaznych, podpisanej wraz z protokółem dodatkowym oraz 9 załącznikami w Wiedniu dnia 29 marca 1924 r.

Poz. 309. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Powszechnego Zakładu Pensyjnego dla Funkcjonarjuszy, podpisanej wraz z protokółem dodatkowym oraz 7 załącznikami w Wiedniu dnia 29 marca 1924 r.

Poz. 310. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Instytutu Pensyjnego Związku Austrjackich kolei lokalnych i kolejek, podpisanej wraz z 1 załącznikiem w Wiedniu dnia 18 czerwca 1924 r.

Poz. 311 Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Kasy Chorych Zarządu byłych ces.-król. Austrjackich Kolei Państwowych i jej funduszów ubocznych, podpisanej wraz z 3 załącznikami w Wiedniu dnia 18 czerwca 1924 r.

Poz. 312. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji, zawartej pomiędzy Austrją, Polską i Czechosłowacją, dotyczącej „Kasy Oszczędności dzieci urzędników i robotników stałych Kolei Północnej", podpisanej wraz z 1 załącznikiem w Wiedniu dnia 30 października 1928 r.

Poz. 313. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o skupie na rzecz Skarbu Państwa kolei fabryczno-łódzkiej.

Poz. 314. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o skupie kolei lokalnej Lwów-Stojanów.

Poz. 315. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o skupie kolei Chabówka — Zakopane z odnogą Nowy Targ — Suchahora.

Poz. 316. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowych w Katowicach.

Poz. 317. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Kołaczkowie.

Poz. 318. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Krakowie.

Poz. 319. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Miedzianej Górze, w powiecie i województwie kieleckiem.

Poz. 320. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Poznaniu.

Poz. 321. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Tykocinie.

Poz. 322. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Warszawie.

Poz. 323. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Warszawie.

Poz. 324. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Warszawie.

Poz. 325. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Warszawie.

Poz. 326. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej Nr. 8622 w Warszawie.

Poz. 327. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży nieruchomości państwowej w Zawierciu.

Poz. 328. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie zamiany części nieruchomości państwowej w Grodzisku Mazowieckim.

Poz. 329. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zamianie gruntów państwowych we Lwowie na grunty kościelne i gminne.

Poz. 330. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zamianie nieruchomości państwowej w m. Margoninie.

Poz. 331. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie zamiany gruntu państwowego na grunt gminny w Stanisławowie.

Poz. 332. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie zamiany placu państwowego na place miejskie w Stołpcach.

Poz 333 Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o odstąpieniu gminie m. Jarosławia placu państwowego w Jarosławiu.

Poz. 334. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o odstąpieniu nieruchomości państwowej w Warszawie Towarzystwu Instytutu Radowego im. Marji Skłodowskiej-Curie.

Poz 335. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o odstąpieniu części nieruchomości państwowej w m. Tucholi.

Poz. 336. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o zamianie i sprzedaży niektórych gruntów państwowych.

Poz. 337. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o sprzedaży gruntu państwowego w Warszawie Bankowi Gospodarstwa Krajowego w Warszawie.

Poz. 338. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o dodatkowym kredycie na budowę gmachu Ministerstwa Robót Publicznych.

Poz. 339. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania.

Art. 1. Ustawa z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 247), ulega następującym zmianom:

1) Art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„Opłata winna być uiszczona najpóźniej do dnia 1 kwietnia każdego roku do zarządu właściwej gminy (art. 5).

W r. 1931 opłata winna być uiszczoną do dnia 1 września".

2) Art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Od opłaty wolne są:

a) ogiery stanowiące własność Państwa;

b) ogiery, które nie ukończyły trzech lat, licząc od dnia 1 stycznia roku urodzenia konia;

c) ogiery które przed dniem 1 stycznia 1931 r. ukończyły lat 15;

d) ogiery, które wskutek wad organicznych (np. przepukliny mosznowej, wnętrostwa i t. p.) nie mogą być poddane kastracji z uwagi na niebezpieczeństwo utraty życia;

e) ogiery używane do celów naukowych i leczniczych w zakładach i instytucjach naukowych oraz

f) ogiery znajdujące się w kopalniach.

Okoliczności, wymienione w punktach c) i d), muszą być stwierdzone na podstawie świadectwa, wydanego przez powiatowego lekarza weterynaryjnego.

Od opłaty wolne są również ogiery, biorące udział w wyścigach, konkursach i innych próbach koni, z wyjątkiem wystaw i pokazów, pod warunkiem, że ich posiadacze mają poświadczenie, stwierdzające uczestnictwo ogierów w tych próbach.

Poświadczenia te wydawać będzie Ministerstwo Rolnictwa".

3) Art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Posiadacze ogierów, podlegających opłacie, winni ogiery te zgłaszać każdego roku, najpóźniej do dnia 1 lutego w zarządzie gminy właściwej dla miejsca, w którem ogier stale się znajduje.

W r. 1931 zgłoszenie to winno nastąpić do dnia 1 lipca".

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Rolnictwa.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Państwa.

Poz. 340. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o dowodach prawa własności do gruntów scalonych.

z 28 kwietnia Nr. 40 Rok 1931

Poz. 341. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o zbyciu nieruchomości państwowej w Częstochowie.

Poz. 342. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży placu państwowego w Lubartowie w województwie lubelskiem.

Poz 343. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży placu państwowego w Baranowiczach.

Poz. 344. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży placu państwowego w Warszawie Towarzystwu „Instytut Społeczny" w Warszawie.

Poz. 345. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. o sprzedaży parceli państwowej w Bronowicach Wielkich, powiecie krakowskim.

Poz. 346. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o sprzedaży gruntu państwowego w Suwałkach.

Poz. 347. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgierskiem, dotyczącej Narodowej Kasy Ubezpieczeń Robotniczych, podpisanej wraz z jednym załącznikiem w Budapeszcie dnia 26 marca 1928 r.

Poz. 348. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgierskiem, dotyczącej Narodowej Kasy Ubezpieczeń Robotników Rolnych w Budapeszcie, podpisanej wraz z dwoma załącznikami w Budapeszcie dnia 26 marca 1928 r.

Poz. 349. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji międzynarodowej o uproszczeniu formalności celnych, podpisanej wraz z protokółem w Genewie dnia 3 listopada 1923 r.

Poz. 350. Ustawa z dnia 27 kwietnia 1931 r. o oddaniu „Francusko-Polskiemu Towa-

rzystwu Kolejowemu", Spółce Akcyjnej w Paryżu, kolei Herby Nowe — Gdynia — z odnogą Siemkowice—Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej.

Poz. 351. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 kwietnia 1931 r. o nadaniu „Francusko Polskiemu Towarzystwu Kolejowemu" Spółce Akcyjnej w Paryżu, koncesji na dokończenie budowy i eksploatację kolei Herby Nowe — Gdynia z odnogą Siemkowice — Częstochowa.

Poz. 352. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. w sprawie odstąpienia gminie m. Gdyni terenów państwowych na cele rozbudowy miasta.

Poz. 353. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic miasta Będzina w powiecie będzińskim, województwie kieleckiem.

Poz. 354. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic miasta Chyrowa w powiecie starosamborskim, województwie lwowskiem.

Poz. 355. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic miasta Olkusza w powiecie olkuskim, województwie kieleckiem.

Poz. 356. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic miasta Opalenicy w powiecie grodziskim, województwie poznańskiem.

Poz. 357. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic miasta Złoczewa, w pow. sieradzkim, województwie łódzkiem.

Poz. 358. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic gminy wiejskiej Dębno w powiecie i województwie poznańskiem.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 16 Kwietnia Nr. 87 Rok 1931

Poz. 137. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

z 17 Kwietnia Nr. 88 Rok 1931

Poz. 138. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 571|3|31 z dnia 4 kwietnia 1931 r. w sprawie częściowej zmiany wzoru świadectw pochodzenia, wymaganych przy udzielaniu zniżek konwencyjnych, a wystawianych przez estońskie urzędy celne.

z 18 Kwietnia Nr. 89 Rok 1931

Poz. 139. Postanowienie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 kwietnia 1931 r. o przekazaniu Komisarzowi Rządu w Gdyni, jako burmistrzowi, funkcyj policji budowlanej.

z 20 Kwietnia Nr. 90 Rok 1931

Poz. 140. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Sejmu na sesję nadzwyczajną.

Poz. 141. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zwołania Senatu na sesję nadzwyczajną.

Poz. 142. Rozporządzenie Komisarza Demobilizacyjnego dla obszarów województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz oraz powiatów Szubin, Wyrzysk i Inowrocław z dnia 14 kwietnia 1931 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Wydziału Rozjemczego w Bydgoszczy z dnia 24 marca 1931 r. o płacach robotników w przemyśle i handlu.

z 21 Kwietnia Nr. 91 Rok 1931

z 22 Kwietnia Nr. 92 Rok 1931

Poz. 143. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 kwietnia 1931 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 30 marca 1931 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu elektrotechnicznego na obszarze województwa poznańskiego z wyłączeniem miast Bydgoszczy i Inowrocławia oraz powiatów bydgoskiego, szubińskiego, wyrzyskiego i inowrocławskiego.

z 23 Kwietnia Nr. 93 Rok 1931

Poz. 144. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 kwietnia 1931 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

z 24 Kwietnia Nr. 94 Rok 1931

z 25 kwietnia Nr. 95 Rok 1931

Poz. 145. Zarząd/enie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 kwietnia 1931 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania

zasiłków na zasadzie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadak bezrobocia

z 27 Kwietnia Nr. 96 Rok 1931

Poz. 146. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 kwietnia 1931 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej na okres czasu od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r.

z 28 Kwietnia Nr. 97 Rok 1931

Poz. 147. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamknięcia sesji nadzwyczajnej Sejmu.

Poz. 148. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamknięcia sesji nadzwyczajnej Senatu.

z 29 Kwietnia Nr. 98 Rok 1931

Poz. 149. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 10 kwietnia 1931 r. o amortyzacji wylosowanych pożyczek.

Poz. 150. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 kwietnia 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Reform Rolnych w sprawie zmiany obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 1 października 1925 r. o zasadach udzielania przez Państwowy Bank Rolny pożyczek z państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne.

z 30 Kwietnia Nr. 99 Rok 1931

Poz. 151. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 27 kwietnia 1931 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 152. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 602/3/31 w sprawie świadectw pochodzenia urzędów celnych na towary zakazane do przywozu.

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

71.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej.

Na podstawie art. 43 ust. 1 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Policji Państwowej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257) w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27 z 1931 r.) zarządzam co następuje:

Par. 1.

Ustala się następujące szkoły typu stałego:

a) szkołę dla oficerów, przeznaczeniem której jest kształcenie fachowe oficerów jeszcze nieprzeszkolonych, jakoteż oficerów nowomianowanych, przyjętych do służby z poza korpusu P. P. oraz kandydatów na oficerów z pośród starszych przodowników;

b) normalną szkołę fachową dla szeregowych, przeznaczeniem której jest kształcenie ogólne fachowo-policyjne szeregowych;

c) śledczą szkołę fachową dla szeregowych, przeznaczeniem której jest kształcenie specjalne szeregowych z zakresu służby śledczej.

Par. 2.

Wymienione w par. 1 szkoły policyjne mieszczą się w Warszawie, w Mostach Wielkich, w Żyrardowie i w Sosnowcu.

Miejsce, gdzie każdorazowo odbywa kurs dany typ szkoły, określa Komendant Główny P. P.

Par. 3.

Do śledczej szkoły fachowej mogą być powoływani tylko ci szeregowi, którzy ukończyli normalną szkołę fachową.

Par. 4.

Stan liczebny szkoły dla oficerów nie może przewyższać jednorazowo 60 uczniów.

Stan liczebny szkół fachowych dla szeregowych nie może przewyższać jednorazowo 1.000 uczniów.

Par. 5.

Zasadniczą jednostką organizacyjną szkół policyjnych jest kompanja szkolna o stanie liczebnym od 40 do 60 uczniów.

Kompanje szkolne mogą być łączone w bataljony szkolne, obejmujące 3 do 4 kompanij.

Na czele szkoły stoi komendant szkoły, na czele bataljonu — dowódca bataljonu, na czele kompanji — dowódca kompanji.

Par. 6.

Szkoły podlegają bezpośrednio Komendantowi Głównemu P. P., który jednak może niektóre czynności nadzorcze w zakresie wewnętrznej administracji tych szkół poruczyć, stosownie do uznanej przez siebie potrzeby komendantowi wojewódzkiemu tego okręgu, na którego terenie funkcjonuje szkoła.

Par. 7.

Czas trwania kursu szkolnego dla oficerów ustala się na 9 miesięcy, w normalnej szkole fachowej dla szeregowych — na 5 miesięcy, w śledczej szkole fachowej dla szeregowych — na 6 miesięcy.

Czas rozpoczęcia kursów w tych szkołach ustalać będzie Komendant Główny P. P.

Par. 8.

Powołanie uczniów do szkół zarządza Komendant Główny P. P. z tem, że ilość szeregowych, powołanych ze stanu faktycznego każdego poszczególnego okręgu wojewódzkiego nie może przekraczać 3 i pół % stanu etatowego wszystkich szeregowych tego okręgu.

Par. 9.

Regulamin wewnętrzny szkół policyjnych oraz szczegółowe obowiązki i uprawnienia personelu szkolnego ustali w ramach zasad niniejszego rozporządzenia Komendant Główny P. P.

Par. 10.

Szkoły z charakteru swych zadań i przeznaczenia, nie stanowią organów wykonawczych w zakresie utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego i do służby tego rodzaju używane być nie mogą. Wyjątkowo jednak w wypadkach zaburzeń lub katastrof żywiołowych, poważnie zagrażających bezpieczeństwu i spokojowi w Państwie, o ile inne jednostki policyjne są niewystarczające, mogą być użyte do służby wykonawczej również szkoły pod warunkiem uzyskania na to każdorazowego zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych. W takich wypadkach Komendant Główny P. P. zarządzi podporządkowanie jednostek szkolnych lub poszczególnych osób w ich skład wchodzących właściwemu policyjnemu kierownikowi przedsiębranej akcji.

Par. 11.

Etat szkoły personelu naukowego i administracyjnego szkół policyjnych ustala się jak następuje:

a) szkoła dla oficerów: 1 podinspektor, 2 nadkomisarzy, 3 komisarzy, 1 aspirant i 2 starszych przodowników;

b) fachowe szkoły dla szeregowych: 1 podinspektor, 6 nadkomisarzy, 20 komisarzy, 4 podkomisarzy, 33 aspirantów i 10 ciu starszych przodowników.

Przydział etatów do poszczególnych szkół ustala Komendant Główny P. P.

Par. 12.

Komendantów szkół, zastępców komendantów szkół, dowódców bataljonów szkolnych, dowódców kompanij szkolnych i wykładowców mianuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Ustalenie ilości personelu naukowego niestałego i jego wyznaczenie należy do Komendanta Głównego P. P.

Oficerowie i szeregowi, delegowani na kursy do szkół z okręgów pozostają przez czas pobytu w szkole na etacie swych jednostek macierzystych. Nowoprzyjęci oficerowie i szeregowi, przeznaczeni wprost do szkół, pozostają na etacie tych ostatnich do czasu ukończenia kursu. W tym celu Komendant Główny P. P. dysponuje wakansami w etatach poszczególnych okręgów.

Par. 13.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o organizacji szkół Policji Państwowej.

Par. 14.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 28 kwietnia 1931 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski.*

72.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 roku w sprawie programu śledczej szkoły fachowej dla szeregowych.

Na podstawie art. 43, ustęp 1 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R P. Nr. 5 z 1931 roku, poz. 27) zarządzam, co następuje:

Par. 1. Program śledczej szkoły fachowej dla szeregowych obejmuje następujące przedmioty:

I. Przedmioty ogólno-policyjne.

		ilość godzin na jedną komp.
1.	Prawo karne trójdzielnicowe . .	75 godz.
2.	Kodeks postępowania karnego .	25 „
3.	Służba śledcza (instrukcja), (wydanie K. G. z 1929 r.)	40 „

a) organizacja: Centrala Służby Śledczej, urzędy śledcze, wydziały śledcze, ich kompetencje terytorjalne i rzeczowe. Urząd Śledczy m. st. Warszawy. Laboratorjum policyjne Centrali Służby Śledczej. Biuro rejestracyjne, czynności i biurowość. Gazeta Śledcza.

Ilość godzin na jedną komp.

Listy gończe. Daktyloskopja (stacje daktyloskopijne, centrala służby daktyloskopijnej, registratura monodaktyloskopijna). Fotografja (centralny rejestr fotograficzny, album przestępców, zasady układu). Międzynarodowa służba informacyjna. Dossiers. Psy policyjne. Muzeum kryminalne. Znaczki służby śledczej. Areszty policyjne (regulamin dla kluczników, warty i aresztantów).

b) przepisy biurowe dla urzędów i wydziałów śledczych.

4. Instrukcja służbowa i rozkazy oraz okólniki K. G., dotyczące służby śledczej . . . . 20 godz.
5. Medycyna kryminalna . . . . 40 „
6. Terenoznawstwo (czytanie map) 15 „
7. Krótka broń palna . . . . . 15 „

Instrukcja strzelecka do krótkiej broni palnej (instrukcja strzelecka dla funkcjonarjuszów P. P., wyd. K. G. z 1926 r.)

8. Ćwiczenia sprawności fizycznej 35 „
9. Dżiu-dżitsu (Jiu-Jitsu) i boks . . 35 „
10. Stronnictwa polityczne i ruch zawodowy . . . . 20 „

II. Służba Śledcza.

A. Część ogólna.

1. Służba śledcza, wiadomości ogólne 65 „
2. Dochodzenie . . . . 30 „

Wszczęcie sprawy. Dochodzenie policyjne w trybie art. 241 i 254 K. P. K. Dochodzenie w trybie art. 20 przep. wprow. do K. P. K. Ustalenie istoty czynu przestępnego. Zbieranie dowodów winy. Badanie świadków i podejrzanych. Odszukiwanie i zabezpieczanie śladów. Dowody rzeczowe. Wyśledzenie i ujęcie przestępcy. Przekazanie sprawy władzom sądowo-prokuratorskim.

2a. Taktyka dochodzenia w wypadkach śmierci człowieka, uszkodzenia cielesnego, przestępstw przeciwko własności, pożaru i klęsk elementarnych . . . . 15 „
3. Psychologja zeznań . . . . . 20 „
4. Służba rozpoznawcza . . . . 50 „

Antropometrja. Portret pamięciowy. Daktyloskopja. Wiadomości ogólne. Przyrządy. Wzory linij papilarnych. Cechy charakterystyczne. Monodaktyloskopja. Fotografja. Międzynarodowa służba rozpoznawcza. Pościg i międzynarodowa współpraca kryminalna.

5. Nierząd, narkotyki . . . . . 10 godz.

Nadzór nad prostytucją. Zwalczanie handlu żywym towarem. Konwencje międzynarodowe. Ustawy i rozporządzenia obowiązujące. Policja kobieca w Polsce i zagranicą. Walka z pornografją. Zwalczanie handlu narkotykami.

6. Emigracja . . . . 5 „

Emigracja. Zwalczanie nielegalnego werbunku emigrantów i agitacji emigracyjnej, główne linje przejazdu emigrantów, rola policjanta w opiece nad emigrantami. Walka z żebractwem i włóczęgostwem.

7. Działalność antypańswowa . . 14 „

Szpiegostwo. Dywersja. Sabotaż. Taktyka partyj wywrotowych.

8. Psy policyjne . . . . 10 „
9. Ćwiczenia praktyczne spostrzegawczości i rozwiązywanie teoretyczne przypadków kryminalnych 40 „
10. Zmiany powierzchowności . . . 5 „

B. Technika służby śledczej.

1. a) Identyfikacja śladów broni, narzędzi i pocisków i t. d. . . 15 „
b) Daktyloskopja (daktyloskopowanie, klasyfikacja, rejestracja) 25 „
c) Sporządzanie odlewów linij papilarnych . . . . 10 „
d) Badania fałszerstw: a) dokumentów, b) pieniędzy metalowych i banknotów . . . . 45 „
e) Ekspertyza pisma maszynowego i ręcznego (metoda graficzno-porównawcza, grafometrja) . . . . 15 „
f) Utrwalanie i zabezpieczanie śladów oraz opakowania dowodów rzeczowych . . . . 10 „

2) Pomoce techniki:

a) Fizyka . . . . 30 „
b) Chemja . . . . 40 „
c) Fotografja . . . . 40 „

Nauka fotografji i zdjęcia (fotografja zwłok, fotografja miejsca przestępstwa i t. d.), fotochemja, mikrofotografja, fototechnika kryminalna. Fotografja metryczna

d) Towaroznawstwo i technologja 20 „
e) Zasady księgowości handlowej 20 „
f) Środki łączności . . . . . . 20 „

III. **Nauki pomocnicze.**

1. Socjologja kryminalna . . . . 20 godz.
2. Etiologja kryminalna . . . . . 5 „
3. Statystyka kryminalna . . . . 10 „
4. Psychopatologja kryminalna . . 5 „
5. Polityka kryminalna . . . . . 10 „
6. Logika . . . . 15 „

Par. 2. Sposób oceny postępów w nauce ma się odbywać tak samo, jak w normalnych szkołach fachowych dla szeregowych z tem, że do przedmiotów grupy „A“ przewidzianej w par. 4 rozp. Min. Spraw Wewn. o wyszkoleniu zawodowem oraz o zasadach doszkolenia szeregowych Policji Państwowej (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3 z dn. 16 marca 1929 r., poz. 77), zaliczyć należy przedmioty wymienione w części II „Służba Śledcza“ „A“ i „B“ programu.

Z przedmiotów, wymienionych pod „A“ w cz. II programu ocena ma mieć miejsce przynajmniej dwukrotnie w ciągu kursu, o ile na przedmiot przypada od 50—65 godzin, a jeden raz, o ile na przedmiot przypada od 5—50 godzin.

Z przedmiotów, wymienionych pod „B“ cz. II programu ocena ma mieć miejsce przynajmniej jeden raz w ciągu kursu za wyjątkiem przedmiotów, wskazanych w p. 2 a, b, c, z których to przedmiotów ocena ma mieć miejsce przynajmniej dwukrotnie.

Grupę „B“ stanowić mają przedmioty, wymienione w cz. I i III programu.

Z przedmiotów tej grupy ocena ma mieć miejsce przynajmniej jeden raz w ciągu kursu.

Przedmioty, wchodzące w skład grupy „A“ i „B“ mają być traktowane oddzielnie.

Par. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 28 kwietnia 1931 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) Sławoj Składkowski.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

73.

Okólnik Nr. 33.

z dnia 16 marca 1931 r.

(Insp. Z. 10/31) w sprawie księgi sanitarnej wojewódzkiej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W celu sporządzenia i utrzymania w stanie stałej aktualności dokładnej ewidencji spraw zdrowia publicznego na terenie województwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) przesyła dwa egzemplarze „księgi sanitarnej wojewódzkiej”, z których jeden egzemplarz pozostaje w Wojewódzkim Wydziale Zdrowia, a drugi egzemplarz, po wypełnieniu wszystkich rubryk, winien być odesłany do Departamentu Służby Zdrowia.

Dane za rok sprawozdawczy winny być zaczerpnięte z powiatowych ksiąg sanitarnych, które w tym celu na pewien czas należy zażądać od lekarzy powiatowych.

Co roku na dzień 1-szy czerwca zmiany względnie uzupełnienia, które zaszły w ciągu ubiegłego roku budżetowego w dziale sanitarnym województwa, winny być przesyłane na odpowiednich zapasowych arkuszach do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu Służby Zdrowia).

(NB. Mianownictwo międzynarodowe, obowiązujące od dn. 1.I 1931 r., przytoczone na arkuszu 5, będzie w ciągu roku 1931 rozesłane województwom i lekarzom powiatowym).

Województwa, które składają się z większej liczby powiatów niż 18, winny przed rubryką „ogółem” przykleić odpowiednio pokratkowany arkusz, a rubrykę „ogółem“ przenieść na koniec dodanego arkusza.

Województwa, składające się z mniejszej liczby powiatów, niż 18, winny resztę arkusza odciąć, a rubrykę „ogółem“ przykleić na końcu arkusza za liczbą ostatniego powiatu.

Na każdym arkuszu pod słowem „uwagi“ należy w krótkiem streszczeniu podać stan obecny danego działu oraz zmiany które w tym dziale zaszły w ciągu roku sprawozdawczego.

Zapasowe arkusze po wypełnieniu rubryk winny być co roku w odpowiedniem miejscu włożone do „księgi sanitarnej wojewódzkiej“, a drugie egzemplarze przesłane do Departamentu Służby Zdrowia.

Ze względu na to, że, jak dotychczasowa praktyka wykazała, w wielu powiatowych księgach sanitarnych nie wszystkie rubryki są wypełnione, należy wymagać, ażeby lekarze powiatowi, o ile nie mogą podać ścisłych danych, nie pozostawiali kratek próżnych, lecz odnotowywali w nich „danych nie zebrano“. Adnotacja ta będzie świadczyć albo o stałych brakach w pewnych działach sanitarnych w powiecie, niedających się usunąć, albo o niedostatecznej pracy lekarzy powiatowych, co będzie stwierdzane zapomocą inspekcji wojewódzkiej względnie ministerjalnej.

Dokładne prowadzenie i terminowe przesyłanie wojewódzkich ksiąg sanitarnych ma na celu, poza ewidencją, niezbędną dla statystyki sanitarnej Rzeczypospolitej Polskiej, odciążenie wojewódzkich Wydziałów Zdrowia od pracy nad dotychczas praktykowanemi opisowemi sprawozdaniami rocznemi, które zostają zastąpione przez krótkie streszczenie zmian i braków sanitarnych, wniosków i zarządzeń (arkusz 39 Dział b).

z załączeniem zapasowych arkuszy ze zmianami, które zaszły w roku sprawozdawczym.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament V Służby Zdrowia) prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o polecenie ścisłego dopilnowania wykonania niniejszego zarządzenia.

UWAGA: Załączników nie przedrukowano.

74.

Okólnik Nr. 34.

z dnia 13 marca 1931 r,

(AP. 4376/3) o Propagandzie Polskiego Komitetu Walki z Handlem Kobietami i Dziećmi.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na skutek prośby Polskiego Komitetu Walki z Handlem Kobietami i Dziećmi w Warszawie — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza wywieszenie plakatów propagandowych wspomnianego Komitetu w przedsionkach wszystkich biur urzędów wojewódzkich i Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy, wszystkich starostw, oraz w biurach wszystkich gmin i sołectw.

Wójtowie i sołtysi winni być pouczeni, że plakaty ostrzegawcze mają być stale wywieszone i strzeżone przed usunięciem lub uszkodzeniem ze strony handlarzy żywym towarem oraz ich pomocników, ponadto treść i znaczenie plakatów, winny być ludności w sposób przystępny objaśniane.

Ministestwo Spraw Wewnętrznych przywiązuje wielką wagę do propagandy przeciwko rozwielmożnionemu w kraju występnemu działaniu wszelkiego rodzaju handlarzy żywym towarem, sutenerów i stręczycieli obojga płci, to też organa inspekcyjne winny przy każdej sposobności sprawdzać, czy plakaty ostrzegawcze są w urzędach podległych odpowiednio wywieszone i należycie utrzymane.

W załączeniu przesyła się materjały VIII Międzynarodowego Kongresu oraz plakaty propagandowe dla użytku urzędów wojewódzkich.

Te same druki dla starostw, oraz gmin i sołectw rozesłane będą wkrótce wślad za niniejszym okólnikiem.

Urząd wojewódzki warszawski oraz Komisarjat Rządu otrzymały już te druki w ubiegłym miesiącu bezpośrednio od Polskiego Komitetu Walki z Handlem Kobietami i Dziećmi.

75.

Okólnik Nr. 35

z dnia 13 marca 1931 r.

(Wojsk. 322/3) o nowych zasadach prowadzenia ewidencji koni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 740), uzupełniające i częściowo zmieniające przepisy rozporządzenia z dnia 23 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 425), wprowadziło pewne nowe zasady prowadzenia ewidencji zwierząt pociągowych.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało nową instrukcję dla urzędów gminnych o prowadzeniu ewidencji koni oraz o czynnościach pomocniczych przy poborze, która będzie obowiązywała z dniem 1 kwietnia r. b., stosownie do przytoczonego na wstępie rozporządzenia, wchodzącego w życie również z tymże dniem.

Wzmiankowana instrukcja zostanie przesłana Panu Wojewodzie (Panu Komisarzowi Rządu) bezpośrednio przez Drukarnię Państwową w ilości odpowiadającej ilościowemu stanowi gmin miejskich i wiejskich, znajdujących się na terenie województwa celem jej rozesłania wszystkim podległym urzędom prowadzącym ewidencję koni wraz z odpowiedniem zarządzeniem, opartem na niniejszem piśmie.

Pewna ilość egzemplarzy tej instrukcji zostanie przeznaczona do użytku urzędu wojewódzkiego oraz podległych powiatowych władz administracji ogólnej.

Przy rozesłaniu omawianej instrukcji urzędom prowadzącym ewidencję koni należy główną uwagę zwrócić na paragrafy, które zawierają bądź uzupełnione, bądź zmienione dotychczasowe zasady prowadzenia ewidencji, względnie zawierają postanowienia, brakujące w instrukcji dawnej Nr. Wojsk. 600/28, anulowanej jednocześnie z dniem wejścia w życie instrukcji nowej.

W szczególności zaś należy położyć nacisk na paragrafy następujące:

§ 2 wskazujący, że spędy koni dla obdzielenia ich dowodami tożsamości mogą (a nie koniecznie winny) być raz do roku zarządzane, co stanowi jakby interpretację § 20 ust. 4 rozporządzenia Min. Spr. Wojsk. i Min. Spr. Wewn. z dnia 23 marca 1928 (Dz. U R. P. Nr. 44, poz. 425.

§ 8 i 15 zalecający w „Uwadze" uproszczony system odnotowywania na komisji danych, dotyczących konia;

§ 9 omawiający sposób dokonywania poprawek w księgach ewidencyjnych;

§ 18 zawierający zasady wpisywania do ksiąg ewidencyjnych koni zwolnionych od poboru;

§ 19 dotyczący postępowania z końmi doprowadzonemi do przeglądu z innych gmin;

§ 26 wskazujący urzędy prowadzące ewidencję koni;

§ 28 zawierający czynności urzędów prowadzących ewidencje koni, związane z prowadzeniem tej ewidencji;

§ 29 wyszczególniający obowiązki właścicieli (posiadaczy) koni;

§§ 30, 31 i 32 dotyczące postępowania w wypadkach zgłaszania pozbycia, nabycia, padnięcia, zabicia i kradzieży koni;

§ 38 dotyczący postępowania w wypadkach zgłaszania o zagubieniu, kradzieży lub zniszczeniu dowodów tożsamości

i wreszcie §§ 39, 40 zawierające obowiązki urzędów prowadzących ewidencję podczas spędów i przeglądów koni.

W związku z włożeniem na właścicieli (posiadaczy) koni obowiązku zgłaszania o ich pozbyciu, stało się nieaktualnem przesyłanie przez gminę nowego zaewidencjonowania konia do gminy poprzedniego zaewidencjonowania zawiadomień przy pomocy kartek korespondencyjnych, gdyż podstawą do wykreślenia konia z ksiąg ewidencyjnych odnośnej gminy jest zgłoszenie przez właściciela o pozbyciu tego konia.

Dlatego też wzmiankowane kartki zostają z dniem 1 kwietnia r. b. anulowane, z tem, że ewentualny zapas może być sprzedany na makulaturę. Jednocześnie stosownie do nowych zasad prowadzenia ewidencji zostały wprowadzone pewne zmiany w tytułach odnośnych rubryk ksiąg ewidencyjnych, a mianowicie:

rubryka 8 ks. „N“ i „Z“ zostaje przepołowiona z umieszczeniem w dolnej jej połowie słów: „wzrost w centym“;

rubryki 11 ks. „N“ i 18 ks. „Z“ otrzymały nowy tytuł: „wskutek zgłoszenia przez właściciela“.

Drukowane obecnie arkusze ewidencyjne (nowy nakład) już zawierają powyższe zmiany.

Ponieważ jednak w urzędach prowadzących ewidencję znajduje się jeszcze pewien zapas omawianych arkuszy ewidencyjnych, należy je mimo zmiany treści powyższych rubryk zużyć aż do wyczerpania.

Jednocześnie stosownie do wprowadzonych rozporządzeniem z dnia 3 grudnia 1930 r. zmian odnośnie terminów zgłaszania danych dotyczących stanu posiadania koni, jak również włożonych na właścicieli (posiadaczy) nowych obowiązków wypływających ze stanu posiadania koni, została zmieniona treść pouczeń dla właścicieli (posiadaczy) dowodów tożsamości.

Blankiety wzmiankowanych pouczeń zostaną przesłane Panu Wojewodzie (Panu Komisarzowi Rządu) również bezpośrednio przez Drukarnię Państwową w ilości odpowiadającej zgłoszonemu zapotrzebowaniu na skutek pisma Ministerstwa z dnia 21 lutego r. b. Nr. Wojsk. 320/2.

Blankiety tych nowych pouczeń winny być załączone do blankietów dowodów tożsamości, przekazywanych Rejonowym Inspektorom Koni, którzy będą je wkładali do wydawanych dowodów po uprzedniem unieważnieniu pouczeń starych.

Dla umożliwienia ponadto urzędom prowadzącym ewidencję dokonywania zamiany starych pouczeń na nowe przy każdorazowem doręczaniu dowodów bezpośrednio właścicielom (posiadaczom), okazywaniu przez nich dowodów przy zgłaszaniu nabycia koni i t. p., należy te urzędy zaopatrzyć również w pewien zapas omawianych pouczeń wraz z odpowiedniem wyjaśnieniem.

Należy przytem pamiętać, że w dowodach tożsamości Serji A, B, C i D pouczenia są zawarte na oddzielnej kartce w dowodach tożsamości Serji E kartka zawierająca pouczenie jest połączona z inną kartką, pouczeń wyrywać nie wolno i w związku z tem stare pouczenia winne być jedynie przekreślone atramentem, a nowe pouczenia bądź naklejone na pouczenia stare bądź też włożone jako luźna kartka.

Przy każdej zamianie starego pouczenia na nowe urzędy prowadzące ewidencje obowiązane są na tę okoliczność zwracać odbierającym dowody specjalną uwagę.

Drukowane obecnie dowody tożsamośc Serji F będą już zawierały pouczenia nowe.

Z chwilą wejścia w życie nowej instrukcji zostają anulowane następujące okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

Nr. 209	z	dn. 30	października	1928 r.	Nr. Wojsk.	230/189
„ 111	„	2	lipca	1928 „	„	953/1-28
„ 23	„	22	stycznia	1929 „	„	2027/1
„ 55	„	5	marca	1929 „	„	230/258
„ 82	„	17	kwietnia	1929 „	„	953/20
„ 121	„	7	czerwca	1929 „	„	2638/1
„ 130	„	25	czerwca	1929 „	„	1004/7
„ 227	„	18	października	1929 „	„	3254/1
„ 252	„	14	listopada	1929 „	„	2891/3
„ 67	„	7	maja	1930 „	„	559/2
„ 105	„	26	czerwca	1930 „	„	787/2
„ 201	„	6	listopada	1930 „	„	724/4
„ 44	„	27	marca	1930 „	„	657/1/30

Z włożeniem na właścicieli (posiadaczy) koni obowiązku zgłaszania o pozbyciu koni, staje się również zbędnem nadsyłanie nadal przez urzędy celne urzędom prowadzącym ewidencję koni zawiadomień o wywozie koni zagranicę.

Stosownie do powyższego Ministerstwo Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych wystąpiło do Ministerstwa Skarbu o anulowanie zarządzenia, wydanego w swoim czasie urzędom celnym w przedmiocie nadsyłania omawianych zawiadomień.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda wydać dalsze stosowne zarządzenia podległym powiatowym władzom administracji ogól-

nej z poleceniem, by ze swej strony odpowiednio pouczyły urzędy prowadzące ewidencję koni o nowych zasadach prowadzenia tej ewidencji z wyraźnym podkreśleniem, iż będą one obowiązywały dopiero z dniem 1 kwietnia r. b. łącznie z nową instrukcją, w którą również należy zaopatrzyć te urzędy w terminie, umożliwiającym dokładne zapoznanie się z jej postanowieniami jeszcze przed 1 kwietnia r. b.

Jednocześnie celem ułatwienia ogółowi ludności zapoznania się z nowemi obowiązkami, wypływającemi ze stanu posiadania koni, zaleca się odpowiednie podanie w miejscowej prasie głównych zasad, wyszczególnionych w § 24 przytoczonego na wstępie rozporządzenia.

Ponadto z uwagi na masowy charakter popełnianych przez właścicieli (posiadaczy) koni przekroczeń odnośnie nieposiadania przy sobie dowodów tożsamości koni w czasie ich użytkowania poza miejscem stałego postoju tych koni, celem ograniczenia tych wypadków, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważnia Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) do wprowadzenia doraźnych nakazów karnych w myśl art. 50 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) oraz w myśl zasad zawartych w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 80 z dn. 11 kwietnia 1929 r. (Nr. A. P. 8599/1) za przekroczenia § 24 p. 1 przytoczonego na wstępie rozporządzenia.

Wprowadzenie wzmiankowanych nakazów karnych bardziej wpłynie na przestrzeganie przez właścicieli (posiadaczy) obowiązku wypływającego z § 24 p. 1 rozporządzenia Ministrów Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dnia 3 grudnia 1930 r., już chociażby ze względu na fakt natychmiastowej reakcji za dokonane przekroczenie oraz świadomość, iż w każdej chwili reakcja ta może mieć miejsce.

Organy policji państwowej również zostaną tą drogą odciążone od konieczności spisywania doniesień karnych, sporządzanie których wymaga daleko więcej czasu, aniżeli wypełnianie doraźnego nakazu karnego.

W związku z powyższem zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) również wydać stosowne zarządzenia powiatowym władzom administracji ogólnej oraz organom P. P.

Celem uprzedzenia jednak ludności o wprowadzeniu omawianych nakazów, należy podać do prasy odpowiednią w tym przedmiocie wzmiankę, z zaznaczeniem, że nakazy te zostaną wprowadzone przez Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) w terminie ustalonym indywidualnie dla terenu województwa.

76.

Okólnik Nr. 36

z dnia 17 marca 1931 r.

(OP. 18044 1). o wnioskach o odznaczenie orderem „Odrodzenia Polski" i „Krzyżem Zasługi".

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 6 marca 1931 r. Nr. 14/Or. 317 adresowanym do wszystkich Panów Ministrów w Warszawie zakomunikował co następuje:

Dla podniesienia wartości odznaczeń, które nadawane były w zbyt dużych ilościach i dowolnych terminach, ustalam następujące zasady.

Terminem odznaczeń Orderem Odrodzenia Polski i Krzyżem Zasługi jest zasadniczo dzień 11 listopada każdego roku, a terminem odznaczeń Krzyżem Zasługi osób wojskowych, funkcjonarjuszów policji państwowej i straży granicznej jest dzień 19 marca.

Poza terminem 19 marca i 11 listopada Krzyże Zasługi będą mogły być nadawane jedynie w drodze wyjątku, gdy zajdą ku temu specjalne okoliczności np. zjazdy, uroczyste obchody rocznic, specjalnie doniosłe dla Państwa zasługi, wymagające natychmiastowego nagrodzenia, ze względu na specjalne nakazy chwili i t. p.

Celem zapobieżenia zbytniemu szafowaniu odznaczeniami Ministerstwa będą mogły przedstawiać wnioski w granicach określonego kontyngentu w terminach do dnia 1 lutego na dzień 19 marca, do dnia 15 sierpnia na dzień 11 listopada, w innych wypadkach w zasadzie na cztery tygodnie przed dniem odznaczenia np. zjazdu i t. p.

Wysokość kontyngentów będzie ustalona oddzielnem zarządzeniem przed właściwemi terminami.

Przy opracowywaniu wniosku o odznaczenie należy przeprowadzić dokładną analizę wszystkich przedstawionych wniosków pod kątem zasług i dostosowywać stopień i rodzaj odznaczenia do wartości zasług położonych dla Państwa i społeczeństwa.

Odznaczenie może być nadane tylko za rzeczywiście położone zasługi, a nie za przepracowanie pewnej ilości lat względnie za nienaganne pełnienie obowiązków w danej dziedzinie pracy lub w danym zawodzie. Pożądane jest też przedstawianie w większej mierze niż dotychczas wniosków o odznaczenie osób z najszerszych warstw społecznych, uwzględniając w tym wypadku przedewszystkiem odznaczenie Bronzowym Krzyżem Zasługi. Dotyczy to między innemi odznaczeń niższych funkcjonarjuszów państwowych różnych kategoryj, drobnych rolników, rzemieślników, robotników i t. p., będących cichymi pracownikami na mniej eksponowanych terenach.

Ministerstwa przedkładają wnioski o odznaczenie jedynie w zakresie własnego działania.

Ze względu na ustanowienie Krzyża i Medalu Niepodległości, Order Odrodzenia Polski i Krzyż Zasługi bezwzględnie nie będą nadawane za zasługi na polu pracy niepodległościowej.

Wszystkie wyżej wymienione uwagi dotyczą odznaczeń obywateli polskich. Odznaczenia obywateli obcych będą załatwiane niezależnie od terminów w miarę potrzeb i zgłaszania wniosków.

Podając Panom powyższe do wiadomości, oznajmiam, że zasady, ustalone tym okólnikiem winny być przez Panów jaknajściślej przestrzegane.

Wnioski nadające się do rozpatrzenia poza terminami, ustanowionemi do odznaczeń powinny być Ministerstwu nadsyłane conajmniej na osiem tygodni przed tym terminem, w którym ma nastąpić odznaczenie.

Terminy nadsyłania pozostałych wniosków oraz ilość tych wniosków będzie ustalana osobnemi zarządzeniami Ministerstwa.

Przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych będą w przyszłości rozpatrywane tylko te wnioski o odznaczenie „Krzyżem Zasługi" i orderem „Odrodzenia Polski", które

1) zostaną nadesłane we właściwym terminie;

2) w rubryce 17 ustanowionych formularzy będą opatrzone własnoręcznym podpisem urzędującego wojewody (Komisarza Rządu w Warszawie) lub urzędnika, mającego poruczone sobie przeze mnie kierownictwo województwa;

3) będą zredagowane tak pod względem formy jak i treści, która nie zawierając szczegółów zbytecznych powinna przedstawić istotę rzeczy w sposób jasny i wyczerpujący;

4) będą wyraźnie wskazywały w rubryce 14 (uzasadnienie wniosku) jaką korzyść przysporzyła Państwu lub jego obywatelom działalność, praca, względnie czyn lub czyny kandydata do odznaczenia;

5) będą wyraźnie wskazywały w rubryce 15 (uzasadnienie stopnia odznaczenia), z jakich powodów jest proponowane nadanie danego rodzaju i stopnia odznaczenia oraz

6) będą dotyczyły zasług z zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych.

Z chwilą wydania niniejszego okólnika traci moc obowiązującą okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 kwietnia 1929 r, Nr. 9 (OP. T. 5879/5/29) w sprawie terminów do przedstawiania wniosków o odznaczenie „Krzyżem Zasługi". Pozostałe okólniki Ministerstwa w sprawie „Krzyża Zasługi" i orderu „Odrodzenia Polski" obowiązują nadal ze zmianami, wynikającemi z niniejszego okólnika.

77.

Okólnik Nr. 37

z dnia 18 marca 1931 r.

(AC. 4934/2) o utracie obywatelstwa polskiego.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Na zapytanie jednego z p. p. wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wślad okólnika Nr. 125 z dn. 8.VI.1929 r. L. AC. 7929/1 wyjaśnia, że ustawodawstwo wszystkich państw europejskich—z poniżej wymienionemi wyjątkami — przewiduje nabycie obywatelstwa danego państwa przez cudzoziemkę wskutek zawarcia związków małżeńskich z obywatelem tego państwa.

Wyjątek stanowią:

1) Rosja Sowiecka, w której cudzoziemka może nabyć obywatelstwo sowieckie swego męża przez złożenie odpowiedniej w tej mierze deklaracji.

2) Turcja, w której obowiązujące ustawodawstwo nie zawiera postanowienia, że cudzoziemka nabywa obywatelstwo tureckie męża.

Praktyka władz tureckich jest jednakże pod tym względem niejednolita, wobec czego w każdym konkretnym wypadku należałoby przeprowadzić dochodzenia za pośrednictwem placówek zagranicznych.

Z państw pozaeuropejskich interesować może głównie ustawodawstwo Stanów Zjednoczonych Półn. Ameryki w dziedzinie obywatelstwa. Według ustawodawstwa tego cudzoziemka, poślubiająca obywatela tego państwa nie nabywa obywatelstwa swego męża, może jednak uzyskać to obywatelstwo w sposób uproszczony, jeżeli zamieszkuje na terytorjum Stanów Zjednoczonych.

78.

Okólnik Nr. 38

z dnia 17 marca 1931 r.

(SS. 2797/1) o kosztach doręczania przez urzędy gminne i magistraty wezwań P. Z. U. W.

Do

P. P. Wojewodów.

Według doszłych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wiadomości, zachodzą liczne wypadki zwracania się urzędów gminnych i magistratów do Wojewódzkich Inspektoratów Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z żądaniem ponoszenia kosztów doręczania we-

zwań ubezpieczonym na zlecenie P. Z. U. W. Przy żądaniach tych odnośne urzędy gminne i magistraty powołują się na rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 listopada 1930 r., wydane w porozumieniu z innymi zainteresowanymi Ministrami, o ustaleniu wysokości kosztów doręczania przez urzędy gminne i magistraty wezwań i innych pism urzędowych w postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że powoływanie się przez urzędy gminne i magistraty na wyżej cyt. rozporządzenie z dn. 18 listopada 1930 r., o ile chodzi o wypadki doręczeń wezwań ubezpieczonym w P. Z. U. W., jest najzupełniej nieuzasadnione, gdyż rozporządzenie to, jak już zresztą wynika z samego jego tytułu oraz podstawy prawnej, na której się opiera (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem) odnosi się tylko do wypadków doręczeń przez urzędy gminne i magistraty wezwań i innych pism urzędowych w postępowaniu administracyjnem, uregulowanem w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych jako też jego organa (inspektorowie wojewódzcy i powiatowi) nie zaliczają się bynajmniej do władz i urzędów administracji państwowej i samorządu terytorjalnego, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem, a postępowanie tego Zakładu i jego organów nie jest postępowaniem administracyjnem w rozumieniu tego rozporządzenia.

Wobec powyższego nie ulega najmniejszej wątpliwości, że rozporządzenie ministerjalne z dnia 18 listopada 1930 r. nie wprowadziło żadnych zmian w kwestji ponoszenia kosztów wszelkich doręczeń uskuteczniana nych przez urzędy gminne i magistraty w postępowaniu ubezpieczeniowem Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i jego organów.

Zechce Pan Wojewoda *niezwłocznie* wydać odpowiednie zarządzenia, mające na celu podanie do wiadomości urzędów i magistratów powyższego wyjaśnienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i usunięcie tym sposobem wszelkich sporów, jakie na powyższem tle powstały pomiędzy urzędami gminnemi i magistratami, a organami P. Z. U. W. i hamująco wpływają na tok akcji ubezpieczeniowej.

79.

Okólnik Nr. 39

z dnia 20 marca 1931 r.

(Z. I. 202/31) o współpracy działu służby zdrowia z działem budowlanym w administracji.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Liczne inspekcje sanitarno-porządkowe na terenie wszystkich województw oraz większość sprawozdań P. P. Wojewodów z dziedziny sanitarnej wykazały w zakresie higjeny osiedli szereg uchybień, które, pomimo najżywszej akcji sanitarno-porządkowej, nie mogły być dotychczas usunięte.

Zdarzają się wypadki, że budowle, wzniesione podług najnowszych wskazówek budownictwa, nie odpowiadają podstawowym zasadom higjeny; także przy sporządzaniu planów regulacyjnych i regjonalnych osiedli nie bierze się często pod uwagę właściwej szerokości ulic, wielkości działek budowlanych i położenia jednej dzielnicy w stosunku do drugiej, np. mieszkaniowej do przemysłowej.

Traci na tem zdrowie mieszkańców i powstają trudności w zastosowaniu do takich osiedli obowiązujących przepisów sanitarnych.

Jedną z głównych przyczyn takiego stanu rzeczy jest brak właściwego porozumiewania się i uzgodnienia w sprawach o charakterze budowlanym w obrębie władz administracji ogólnej.

W myśl § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1930 r. w sprawie wewnętrznej organizacji starostw oraz trybu ich urzędowania oraz § 10 projektu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie organizacji Urzędów Wojewódzkich oraz trybu załatwiania spraw w tych urzędach (przesłanego P. P. Wojewodom do zastosowania pismem z dnia 13 grudnia 1929 r. Nr. OL. 804/27 oraz wydrukowanego w Nr. 6 Gazety Administracji i Policji Państwowej), wszystkie Wydziały, a w ich obrębie oddziały (referenci) działają w ścisłem porozumieniu, udzielając sobie do wglądu w miarę potrzeby przed lub po załatwieniu te sprawy, które pozostają w związku z ich zakresem działania.

W celu należytego zabezpieczenia na przyszłość warunków higjenicznych w osiedlach oraz uniknięcia uchybień sanitarno-porządkowych, wskazane jest zgodnie z wymienionemi paragrafami powołanego wyżej rozporządzenia utrzymywanie stałego i bliskiego kontaktu pomiędzy działem administracji służby zdrowia i budowlanym w postaci porozumiewania się i opinjowania w wypadkach zabudowania, planowania i rozbudowy osiedli.

Z uwagi na powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy) o wydanie zarządzenia wszystkim podległym sobie działom budowlanym i służby zdrowia, aby wymienione działy ściśle ze sobą współdziałały.

80.

Okólnik Nr. 40

z dnia 18 marca 1931 r.

(OP. 3161/4) o terminach przedstawiania wniosków o nadanie Medalu za Ratowanie Ginących.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Wczoraj podpisałem 4 odznaczenia Meda-

lem za Ratowanie Ginących za czyn spełniony dnia 5 marca 1928 r., a więc przed trzema laty.

Wnioski na te odznaczenia leżały w Ministerstwie trzy miesiące, reszta opóźnienia spada na województwo i starostwo. Fakt ten jest jaskrawym przykładem biurokratycznego ujmowania życia nawet w kwestjach, gdzie wchodzi w grę bohaterstwo osobiste podwładnego funkcjonarjusza lub obywatela. Przypomnienie komuś po trzech latach, że naraził swe życie dla ocalenia innego, jest nie na miejscu i dyskwalifikuje samo odznaczenie.

Dlatego polecam:

1) P. P. Starostowie mają składać wniosek o odznaczenie Medalem za Ratowanie Ginących najpóźniej *w ciągu miesiąca* po dokonaniu czynu.

2) Województwa mają przesłać wniosek do Ministerstwa najpóźniej w *10* tygodni po dokonaniu czynu.

3) Ministerstwo ma wysłać gotowe odznaczenie najpóźniej w 3 miesiące po dokonaniu czynu.

Terminy te są maksymalne i w żadnym wypadku przekroczone być nie mogą.

Do dnia 1 czerwca 1931 r. pozwalam nadsyłać zaległe wnioski o odznaczenie Medalem za Ratowanie Ginących.

81.

Okólnik Nr. 41.

z dnia 21 marca 1931 r.

(OB. 4734/2) w sprawie poboru 10% dodatku do podatku dochodowego od uposażeń i wynagrodzeń.

Do

P.P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza i Naczelnika Urzędu spraw mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 17 marca 1931 r. Nr. D. V. 5234/1/31 w uzupełnieniu okólnika z dn. 6 marca 1931 r. Nr. D. V. 4077/1/31 w sprawie poboru 10%-go dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych wyjaśniło, że począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r. dodatek ten należy pobierać przy każdorazowej wpłacie (dobrowolnej lub przymusowej) z tytułu danin, określonych w ustępie pierwszym §-u 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 6 marca 1931 r. bez względu na to, czy wpłaty te uskuteczniane są na poczet bieżących należności t. j. takich, których ustawowy termin płatności jeszcze nie upłynął, czy też na rzecz zaległych należności tych danin.

Ponieważ w myśl obowiązujących przepisów wspomniany dodatek nie był dotychczas pobierany przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę— Ministerstwo Skarbu zaznaczyło, że powyższe wyjaśnienia mają również zastosowanie i do wymienionego podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur, wynagrodzeń za najemną pracę, t. j. że od wszelkich wpłat tego podatku dokonywanych od dnia 1 kwietnia 1931 r. począwszy należy pobierać omawiany 10%-wy dodatek.

Z tego wynika, że od wszelkich podlegających opodatkowaniu dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych w ciągu miesiąca marca 1931 r., winien być przypadający podatek wpłacony na rachunek właściwej kasy skarbowej jeszcze w miesiącu marcu, w przeciwnym bowiem razie, t. j. w razie wpłacenia go po upływie tego miesiąca od wszelkich wpłat z tytułu tego podatku będzie pobrany 10%-wy dodatek.

Pobraniu w tych wypadkach tego dodatku nie stoją na przeszkodzie postanowienia ustępu drugiego art. 112 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 58 poz. 411) zezwalające na wpłacenie przez pracodawcę potrąconych kwot podatku w terminie do dni 7-miu po dokonaniu potrącenia.

Jednocześnie zaznaczyło Ministerstwo Skarbu, że okoliczność za jaki czas przypada wypłacane wynagrodzenie jest w danym wypadku bez znaczenia, a jedynie miarodajnym jest dzień faktycznej wpłaty przypadającego od tego wynagrodzenia podatku do (na rachunek) właściwej kasy skarbowej.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

82.

Okólnik Nr. 42

z dnia 21 marca 1931 r.

(OB. 4774) w sprawie dodatkowego wynagrodzenia dla kierowców samochodów.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza i Naczelnika Urzędu spraw mniejszości w Katowicach.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 12 marca 1931 r. powzięła uchwałę następującej treści:

„Na zasadzie art. 101 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) i art. 10 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) uchwala się co następuje:

1) za pracę poza normalnemi 8 godzinami służby, pracę w niedzielę i dni świąteczne, jak również z tytułu szczególnych właściwości służby przyznaje się niższym funkcjonarjuszom państwowym, pełniącym obowiązki kierowców samochodów osobowych miesięczny dodatek do uposażenia w granicach do wysokości 75 zł. w zależności od uznania właściwej władzy centralnej względnie II instancji. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie można przyznać kierowcom, zatrudnionym przy władzach w m. st. Warszawie wspomniany dodatek w granicach do wysokości zł. 100 miesięcznie:

2) niniejsza uchwała wchodzi w życie od dnia 1 kwietnia 1931 r. Z tym dniem traci moc obowiązującą uchwała Rady Ministrów z dnia 4 lutego 1925 r. w sprawie dodatku do uposażenia dla szoferów oraz w odniesieniu do kierowców samochodowych, także uchwała Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1928 r. w sprawie wynagrodzenia niższych funkcjonarjuszów państwowych za służbę w niedzielę i święta".

Wymieniona uchwała Rady Ministrów nie zmienia postanowień Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17.IX 1927 r. o należnościach za podróże służbowe i t. p. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826).

Ustalenie wysokości dodatku specjalnego powinno być uzależnione od pracy kierowców ponad 8 godzin w dni powszednie i zajęcia w dni świąteczne, oraz ewentualnie od wysokości miesięcznych kwot, wypłacanych kierowcom tytułem diet.

Postanowienia powyższej uchwały należy stosować również do kierowców samochodów osobowych, będących na służbie kontraktowej, o ile pobierają wynagrodzenie według poszczególnych grup uposażenia, natomiast wynagrodzenie ryczałtowe kierowców kontraktowych nie może być wyższe od uposażenia kierowców, będących funkcjonarjuszami państwowymi, w X grupie płac szczebel d. przy uwzględnieniu specjalnego dodatku.

O powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia — zgodnie z okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dn. 17 marca 1931 r. Nr. 3196, nawiązując do okólników swoich z dn. 14 lutego 1925 r. Nr. 17 w sprawie dodatku dla szoferów i z dn. 22 marca 1928 r. Nr. 46 w sprawie wynagrodzenia niższych funkcjonarjuszów państwowych za służbę w niedzielę i święta.

83.

Okólnik Nr. 43

z dnia 24 marca 1931 r.

(OL. 1290/5) o rozporządzeniu porządkowem o wewnętrznem oświetlaniu domów.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu do wiadomości wzór rozporządzenia porządkowego w sprawie wewnętrznego oświetlania domów celem ewentualnego wydania go w wypadku uznania potrzeby uregulowania omawianego zagadnienia w większych osiedlach na podległym Panu Wojewodzie obszarze i o ile nie znalazło ono wyrazu w już obowiązujących na danem terytorjum, a poprzednio wydanych przepisach.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że zaprojektowane w § 2 postanowienia mają charakter fakultatywny i zależnie od warunków miejscowych winny być odpowiednio przerobione, zwłaszcza, jeżeli chodzi o natężenie oświetlenia i stosunek siły światła elektrycznego do źródeł innego rodzaju.

Poza tem, dla umożliwienia ludności możliwie najłagodniejszego przejścia od stanu obecnego do wymagań, zawartych w projekcie rozporządzenia, niezbędnem jest termin wejścia w życie rozporządzenia dać odpowiednio odległy (od 3—6 miesięcy), przyczem dla uniknięcia nieporozumień—termin ten winien być określony ścisłą datą kalendarzową. Również należy w rozporządzeniu wymienić wyraźnie miejscowości, w których ono obowiązywać będzie.

W razie przyjęcia załączonego wzoru bez zasadniczych zmian, odpada potrzeba przesyłania Ministerstwu projektu do aprobaty przed jego ogłoszeniem, w razie zaś potrzeby poczynienia zmian natury formalnej — należy zwrócić uwagę na wytyczne, podane w okólnikach Nr. 139 z dn. 30 lipca 1928 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4, poz. 31) i Nr. 115 z dn. 27 maja 1929 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 8, poz. 163).

Załącznik do okólnika M. S. Wewn. Nr. 43.

ROZPORZĄDZENIE PORZĄDKOWE

Wojewody.................z dnia..........1931 r.

w sprawie wewnętrznego oświetlenia domów.

Na podstawie art. 108 p. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11,

poz. 86) oraz za zgodą Wydziału Wojewódzkiego zarządzam co następuje:

§ 1.

Wnętrza bram, korytarze, wejścia do klatek schodowych i ustępów ogólnych oraz klatki schodowe i ustępy ogólne we wszystkich domach na obszarze..............................powinny być od zmroku do czasu zamknięcia bram, ustalonego obowiązującemi przepisami, w należyty sposób oświetlone. Korytarze, klatki schodowe i ustępy ogólne, nie posiadające bezpośredniego dostatecznego oświetlenia dziennego, powinny być również oświetlone przez cały pozostały czas otwarcia bram.

§ 2.

Za należyte oświetlenie uważa się:

1) w domach, posiadających instalację elektryczną:

a) oświetlenie wnętrza wszystkich bram w danym domu zapomocą lampki elektrycznej, umieszczonej u góry pośrodku wnętrza o sile co najmniej 25 świec. Nad listą lokatorów, o ile lista ta jest umieszczona w miejscu nieposiadającem oświetlenia, dostatecznego do jej łatwego odczytywania, winna być umieszczona lampka o sile co najmniej 10 świec;

b) oświetlenie wszystkich korytarzy w danym domu prowadzących do mieszkań, względnie pojedyńczych pokojów lampkami elektrycznemi o sile 16 świec po 1 lampce na każde 6 metr. korytarza;

c) oświetlenie wejść do ustępów ogólnych oraz wejść do klatek schodowych, z wyjątkiem wejść do klatek wychodzących na bramy lampkami elektrycznemi, umieszczonemi u góry, pośrodku wejścia o sile 5 świec;

d) oświetlenie klatek schodowych na każdem piętrze lampkami elektrycznemi o sile 25 świec;

e) oświetlenie wnętrza ustępów ogólnych lampką elektryczną o sile co najmniej 16 świec;

2) w domach, posiadających instalację gazową — oświetlenie według zasad wskazanych w pkt. 1 zapomocą urządzeń gazowych o sile światła, odpowiadającej normom, ustalonym dla domów posiadających instalacje elektryczne;

3) w domach nieposiadających instalacyj elektrycznych lub gazowych—

oświetlenie według zasad wskazanych w pkt. 1 zapomocą lamp naftowych lub innych o sile światła, odpowiadającej normom, ustalonym dla domów posiadających instalacje elektryczne.

§ 3.

Zejścia do piwnic, suteryn i podziemi prowadzące bezpośrednio z klatek schodowych, o ile nie są stale zamknięte, winny być od zmroku do wschodu słońca oświetlone umieszczoną nazewnątrz lampą o sile co najmniej 5 świec.

§ 4.

Obowiązek przestrzegania przepisów, podanych w poprzednich paragrafach, ciąży na właścicielu względnie dzierżawcy domu oraz dozorcy domowym.

Przepisy, zawarte w niniejszem rozporządzeniu, nie dotyczą domów, zamieszkałych w całości i wyłącznie przez właściciela, lub jednego tylko lokatora.

§ 5.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia podlega karze wskazanej w art. 111 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) t. j. karze grzywny do 500 złotych, lub karze aresztu do 14 dni, albo obu tym karom łącznie.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie..............................
z dniem..............................

WOJEWODA

84.

Okólnik Nr. 44

z dnia 24 marca 1931 r.

(OL. 2739/12.) O Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów i wszystkich Urzędników Min. Spr. Wewn.

Została wydana część II i ostatnia Zbioru Zarządzeń Ministerstwa od litery N do Ż, uzupełniona po dzień 31 grudnia 1930 r. i zaopatrzona w skorowidze: rzeczowy i chronologiczny.

Zbiór zawiera obowiązujące po dzień 31 grudnia 1930 r. okólniki i ważniejsze zarządzenia t. zw. pisma okólne. Nie zawiera zaś: 1) okólników i pism okólnych poufnych i tajnych 2) okólników i pism, normujących organizację i tryb urzędowania Centrali Ministerstwa. Te ostatnie bowiem zostały wydane osobno w formie Regulaminu Ministerstwa.

W związku z wydaniem Zbioru, który został doręczony wszystkim Wydziałom, zarządzam co następuje:

I. W zakresie spraw, normowanych zarządzeniami wewnętrznemi Ministerstwa (okólnikami i pismami okólnemi) obowiązują tylko: 1) Regulamin Ministerstwa wraz z uzupełnieniami i 2) Zbiór Zarządzeń. Równocześnie *uchy-*

lam moc okólników (jawnych) niezawartych w zbiorze.

II. Wszelkie projektowane w przyszłości przez poszczególne Wydziały zarządzenia (okólniki i pisma okólne), uzupełniające lub zmieniające przepisy zawarte w Zbiorze, mają wyraźnie nawiązywać do postanowień zawartych w Zbiorze, z podaniem odnośnej strony i pozycji.

III. Każdy projekt zarządzenia natury ogólnej musi zawierać adnotację na akcie, określającą w formie *pozytywnej lub negatywnej* stosunek do przepisów zawartych w zbiorze.

IV. Nad stosowaniem postanowień w ust. II i III czuwać będzie — przy sposobności klasyfikowania okólników i pism (§ 110 Regulaminu) — Wydział Organizacyjno-Prawny.

V. Każdy Wydział jest obowiązany w zakresie swej właściwości ustosunkować się do zbioru krytycznie i w razie zauważenia jakiegokolwiek braku lub niedokładności powiadomić o tem niezwłocznie Wydział Organizacyjno-Prawny. Dotyczy to szczególnie t. zw. pism okólnych. Pisma te, jak wiadomo, nie ukazują się pod numerami bieżącemi (jak okólniki), lecz pod numerami danych wydziałów, wobec czego skompletowanie ich za okres dwunastoletni nastręczało niepokonalne trudności. Nie jest wykluczone, że niektóre z nich zostały może opuszczone.

VI. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem *15 kwietnia b. r.* Do tego czasu wszyscy P. P. Naczelnicy Wydziałów są obowiązani: 1) dopilnować, ażeby podlegli im urzędnicy zapoznali się dokładnie z układem Zbioru Zarządzeń i nauczyli się posługiwać się tym zbiorem oraz dołączonemi doń skorowidzami; 2) *zestawić na podstawie odnośnych numerów Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. za r. 1931 r. względnie zbiorów wydziałowych wykaz wszystkich okólników wydanych w zakresie Wydziału w czasie od 1 stycznia do 15 kwietnia 1931 roku; 3) w wykazie tym przy każdej pozycji wskazać ewent. związek danego okólnika (pisma okólnego) ze Zbiorem Zarządzeń;* 4) wykaz ten przesłać najpóźniej do dnia 20 kwietnia 1931 r. Wydziałowi Organizacyjno-Prawnemu.

Okólnik niniejszy uzupełnia postanowienia §§ 103/1, 104 i 110 Regulaminu M. S. Wewn.

Uwaga: Okólnik 44 był rozesłany P. P. Wojewodom (14 kwietnia 1931 r. Nr. OL. 2739/12) do wiadomości celem nadesłania spostrzeżeń w związku ze stosowaniem Zbioru Zarządzeń.

85.

Okólnik Nr. 45

z dnia 25 marca 1931 r.

(OB.4776.) w sprawie organizacji oddziałów budżetowo-rachunkowych w urzędach wojewódzkich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. śląskiego).

Nawiązując do okólnika Nr. 133 z dnia 24 lipca 1930 roku przesyłam w myśl punktu 5 wymienionego okólnika — wzór szczegółowego podziału czynności w wojewódzkich oddziałach budżetowo-gospodarczych (skrót OB). Podział ten nie obejmuje narazie spraw budżetowo-rachunkowych Dyrekcyj Robót Publicznych, co do których należy utrzymać obecny stan aż do dalszego zarządzenia.

W zakresie działania oddziału OB rozróżnia się następujące odrębne jednorodne grupy spraw (referaty):

1) budżetowy,
2) rachunkowy,
3) gospodarczy.

Czynności w referacie pierwszym zostały podzielone na zamierzenia budżetowe i wykonanie budżetu. Wydzielenie spraw zamierzeń budżetowych w referacie pierwszym ma na celu przedewszystkiemześrodkowanie oceny wszystkich projektowanych zarządzeń, pociągających za sobą jakiekolwiek wydatki z punktu widzenia interesów Skarbu Państwa i możliwości budżetowych, a następnie — stałe czuwanie nad prawidłową gospodarką podległych urzędów.

Kierownikowi oddziału OB, który zasadniczo jest referentem oszczędnościowym, winien Pan Wojewoda dać możność poznania poszczególnych zamierzeń organizacyjnych, oraz innych zamierzeń o donioślejszem znaczeniu.

Zapoznając się z niemi Kierownik oddziału OB obowiązany będzie znaleźć możność ich realizacji w granicach otwieranych kredytów.

W żadnym zaś wypadku nie należy dopuszczać do dokonywania wydatków, któreby nie mogły być pokryte wskutek nie uzyskania właściwych kredytów.

Sprawy zamierzeń budżetowych winny być załatwiane w zasadzie przez kierownika oddziału, względnie jego zastępcę.

Sprawy związane z wykonaniem budżetu należy powierzyć urzędnikom, posiadającym gruntowną znajomość dotyczących przepisów oraz przepisów rachunkowo-kasowych i umiejętność prawidłowego ich stosowania.

Do referatu drugiego należą sprawy rachunkowe i wszystkie czynności, związane z wykonaniem przepisów rachunkowo-kasowych.

Referat trzeci obejmuje sprawy gospodarcze urzędu wojewódzkiego i starostw oraz administrację i nadzór nad lokalami.

Sprawy załatwiane w oddziale OB wymagają fachowego przygotowania, a przeto stanowiska kierownika i jego zastępcy mogą być obsadzane dopiero po uprzedniem uzyskaniu zgody Ministerstwa.

Szczegółowy podział czynności w wojewódzkich oddziałach budżetowo-gospodarczych.

Oddział dzieli się na następujące referaty:

1. Referat budżetowy
   a) zamierzeń,
   b) wykonania.
2. Referat rachunkowy.
3. Referat gospodarczy.

Referat I budżetowy.

a) Zamierzeń budżetowych.

1. Udział w pracach organizacyjnych, które przy realizacji powodować będą wydatki ze Skarbu Państwa.

2. Opinjowanie projektów zarządzeń poszczególnych wydziałów, powodujących wydatki ze Skarbu Państwa.

3. Opracowywanie instrukcyj i zarządzeń w sprawach budżetowo-gospodarczych.

4. Projektowanie inwestycyj (umeblowania, remontu i t. p.).

5. Sporządzanie preliminarzy budżetowych.

6. Dokonywanie lustracyj pod względem rachunkowo-gospodarczym podległych urzędów (starostw i ekspozytur):

a) kontrola ksiąg prowadzonych w starostwach, oraz przekazywanych sum zaliczkowych;

b) kontrola ewidencji grzywien administracyjnych oraz terminowego wpłacania do kas skarbowych;

c) kontrola inwentarza i gospodarki;

d) kontrola ewidencji broni oraz dowodów rzeczowych i należytego przechowywania;

e) kontrola druków o charakterze dokumentów.

7. Projektowanie zmian i uproszczeń.

b) Wykonania budżetu.

1. Dysponowanie otwartemi kredytami i podział ich; w sprawach fachowych w porozumieniu z właściwemi wydziałami.

2. Wyjednywanie kredytów i przeniesień między pozycjami i paragrafami w granicach wydatków rzeczowo-administracyjnych

3. Likwidacja należności pieniężno-osobowych z tytułu uposażenia odpraw i pośmiertnego.

4. Załatwianie podań o zaliczki na uposażenie, zapomogi oraz ustalanie wynagrodzeń za pracę pozabiurową.

5. Regulowanie należności i udzielanie zaliczek z tytułu kosztów podróży, przeniesień.

6. Zwroty wpisów szkolnych.

7. Przyznawanie zaliczek na wydatki rzeczowe oraz prowadzenie księgi zaliczek.

8. Umowy dotyczące najmu lokali.

9. Prowadzenie pamiętnika należytości biernych.

10. Sprawy nabycia inwentarza biurowego.

11. Urządzenia telefoniczne (ustalanie ilości telefonów, instalacyj, przeniesień oraz sposobu kontroli rozmów międzymiastowych).

12. Sprawy drobnego remontu w budynkach.

13. Kontrola wydatków budżetowych pod względem merytorycznym i rachunkowym stosownie do obowiązujących przepisów rachunkowo-kasowych; w sprawach fachowych w porozumieniu z właściwemi wydziałami.

14. Likwidacja należności z tytułu pomocy lekarskiej funkcjonarjuszów państwowych.

15. Likwidacja należności za zmianę nazwisk.

16. Likwidacja kosztów z tytułu czynności techniczno-leśnych.

17. Likwidacja kosztów utrzymania więźniów administracyjnych.

18. Sprawy wynikłe w związku z kontrolą gospodarki i rachunkowości, dokonywaną przez Izbę Kontroli względnie delegatów Ministerstw.

19. Sprawy opłat stemplowych.

20. Administracja dziennika wojewódzkiego.

Referat II rachunkowy.

1. Prowadzenie wszystkich ksiąg rachunkowych, przewidzianych w obowiązujących przepisach rachunkowo-kasowych, przychodowych i rozchodowych sum budżetowych i niebudżetowych.

2. Sporządzanie i uzgadnianie z Izbą Skarbową sprawozdań perjodycznych i zamknięć rocznych sum budżetowych i pozabudżetowych.

3. Uzgadnianie ze starostwami wpływów z kar administracyjnych..

4. Zwroty sum niewłaściwie wpłaconych do Skarbu Państwa.

5. Sprawy depozytów i kaucji.

6. Rozrachunek z urzędami w sprawach funduszu specjalnego na zaliczki uposażeniowe.

7. Sporządzanie asygnacyj i zleceń, kontrasygnowanie oraz doręczanie talonów i zleceń.

8. Przechowywanie blankietów asygnacyj zleceń wypłat i zaopatrywanie urzędów podległych w te blankiety.

9. Prowadzenie składnicy dowodów rachunkowych.

10. Wypłacanie zaliczek zgodnie z § 53 przepisów rachunkowo-kasowych, poborów delegatom poszczególnych wydziałów oraz odpowiednie przechowywanie gotówki.

Referat III gospodarczy.

1. Sprawowanie nadzoru służbowego nad personelem niższych funkcjonarjuszów Urzędu Wojewódzkiego.

2. Administracja gmachu urzędu wojewódzkiego.

3. Nadzór nad inwentarzem, czystością i środkami lokomocji.

4. Zakup materjałów pisarskich, opału, inwentarza i t. p. dla urzędu wojewódzkiego, starostw.

5. Prowadzenie składnicy druków zwykłych i o charakterze dokumentów (zamawianie, wydawanie).

6. Przechowywanie, konserwacja i likwidacja skonfiskowanej broni i innych przedmiotów.

7. Prowadzenie ksiąg: inwentarzowej, materjałowej, druków, broni, wyjazdów, rozporządzalnemi środkami lokomocji, materjałów pędnych.

86.

Okólnik Nr. 46

z dnia 30 marca 1931 r.

(OB. 4774/2) o dodatkowem wynagrodzeniu dla kierowców samochodowych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Rada Ministrów na posiedzeniu z dnia 25 marca 1931 r. na wniosek Pana Ministra Skarbu powzięła następującą uchwałę:

„Odracza się aż do odwołania wprowadzenie w życie uchwały Rady Ministrów z dnia 12 marca 1931 r. w sprawie specjalnego dodatku do uposażenia dla niższych funkcjonarjuszów państwowych, pełniących obowiązki kierowców samochodów osobowych".

O powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia wślad za okólnikiem Nr. 42 z dnia 21 marca r. b.

87.

Okólnik Nr. 47

z dnia 30 marca 1931 r.

(OL. 4088/1) o brzmieniu nazw urzędów w dekretach nominacyjnych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu w Warszawie.

W związku z ogłoszonem w Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 649 rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o zmianie granic województw: poleskiego i wołyńskiego—skreśla się w ustępie 5 pkt. 8 okólnika Nr. 54 z dnia 10 kwietnia 1930 r. Nr. OP. 13911/2 słowo „sarneński" a dodaje się je do pkt. 16 ust. 5 tegoż okólnika.

W związku zaś z ogłoszonem w Monitorze Polskim z 4 marca 1931 r. Nr. 51 poz. 86 rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych o zmianie nazwy gminy „Lisko" w województwie lwowskiem na „Lesko" — prostuje się podaną w ustępie 5 pkt. 5 okólnika Nr. 54 z dnia 10 kwietnia 1930 r. Nr. OP. 13911/2 nazwę powiatu „liski" na „leski".

88.

Okólnik Nr. 48

z dnia 30 marca 1931 r.

(OP. 18187/1) o kartach ewidencyjnych i kartach kwalifikacyjnych funkcjonarjuszów państwowych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

Celem wprowadzenia jednolitego systemu w utrzymywaniu ewidencji spraw personalnych funkcjonarjuszów państwowych, t. j. urzędników i praktykantów, oraz niższych funkcjonarjuszów państwowych, oficerów i szeregowych policji państwowej i straży granicznej, profesorów i nauczycieli wszystkich szkół państwowych, sędziów, prokuratorów, asesorów i aplikantów sądowych, P. Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 23 marca 1931 r. Nr. 21/4156 wydał następujące zarządzenie:

„I. Władze wymienione poniżej w punktach a), b) i c) założą i prowadzić będą dla każdego funkcjonarjusza państwowego (pracownika kontraktowego) 1) kartę ewidencyjną i 2) kartę kwalifikacyjną, na zasadach następujących:

a) właściwe władze naczelne, dla wszystkich urzędników, praktykantów i niższych funkcjonarjuszów tych władz, oraz dla urzędników i praktykantów I kategorji władz, urzędów i instytucyj podległych; ponadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Komenda Główna Policji Państwowej) dla oficerów Policji Państwowej, Ministerstwo Skarbu dla oficerów Straży Granicznej, Ministerstwo Sprawiedliwości dla sędziów i prokuratorów oraz aplikantów i asesorów sądowych (z wyłączeniem kart kwalifikacyjnych), Ministerstwo Rolnictwa dla nauczycieli i funkcjonarjuszów szkół rolniczych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dla nauczycieli szkół bezpośrednio podległych Ministrowi i władzom szkolnym II instancji;

b) władze bezpośrednio podległe władzy naczelnej dla wszystkich urzędników (praktykantów) i niższych funkcjonarjuszów tych władz, oraz władz, urzędów i instytucyj im podległych; ponadto urzędy wojewódzkie (Komendy Wojewódzkie Policji Państwowej) dla oficerów i szeregowych Policji Państwowej, Inspektoraty Okręgowe Straży Granicznej dla oficerów i szeregowych Straży Granicznej; za władze bezpośrednio podległe władzom naczelnym uważa się w dziale Ministerstwa Sprawiedliwości Pierwszego Prezesa i Pierwszego Prokuratora Sądu Najwyższego w odniesieniu do Prezesów i Sędziów, względnie prokuratorów, oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów tego sądu, a Prezesów Sądów Apelacyjnych i prokuratorów przy tych sądach w odniesieniu do sędziów, prokuratorów, asesorów i aplikantów sądowych, oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych w tych sądach i sądach niższych instancyj, w dziale Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego władze szkolne II instancji w odniesieniu do nauczycieli szkół bezpośrednio lub pośrednio tym władzom podległych, oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych tych szkół;

c) władze podległe władzom, wymienionym w punkcie b) (władze I instancji) dla wszystkich urzędników (praktykantów) i niższych funkcjonarjuszów tych władz oraz urzędów i instytucyj im podległych; ponadto starostwa (komendy powiatowe Policji Państwowej) dla oficerów i szeregowych Policji Państwowej, Komisarjaty Straży Granicznej dla oficerów i szeregowych Straży Granicznej; za władze I instancji uważa się w dziale Ministerstwa Sprawiedliwości Prezesów i prokuratorów Sądów Okręgowych dla sędziów, względnie prokuratorów, asesorów sądowych, oraz urzędników i niższych funkcjonarjuszów tych sądów, oraz sądów grodzkich i sądów pokoju, komendantów więzień (w stosunku do urzędników i niższych funkcjonarjuszów tych więzień, w dziale Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego inspektorów szkolnych w odniesieniu do nauczycieli i niższych funkcjonarjuszów państwowych szkół bezpośrednio im podległych, oraz dyrektorów i kierowników szkół niepodległych inspektorom szkolnym w odniesieniu do nauczycieli i niższych funkcjonarjuszów tych szkół.

Rozszerzenie ewidencji bez naruszenia zasad niniejszego okólnika zależy od uznania właściwej władzy naczelnej.

II. Niezależnie od prowadzenia kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych władze prowadzące obecnie zbiory dokumentów personalnych prowadzą je nadal, przyczem wszystkie dane zawarte w karcie ewidencyjnej i kwalifikacyjnej mogą być wpisywane tylko na podstawie oryginalnych, względnie uwierzytelnionych odpisów dokumentów np. metryki urodzenia, metryki ślubu, świadectw szkolnych, dekretów nominacyjnych i awansowych, list (opisań) kwalifikacyjnych i t. p.

Zbiory dokumentów prowadzą właściwe władze naczelne dla urzędników i niższych funkcjonarjuszów tych władz, a władze II instancji, względnie władze I instancji o ile posiadają prawo mianowania funkcjonarjuszów prowadzą zbiory dokumentów, wypełniają karty ewidencyjne, oraz przesyłają ich odpisy, względnie wykazy zmian innym władzom, obowiązanym do prowadzenia ewidencji.

Odpisy dokumentów każdego funkcjonarjusza mają być ułożone w osobnej twardej teczce. Na zewnętrznej stronie teczki winno być umieszczone nazwisko i imię funkcjonarjusza oraz numer kolejny, który dla łatwiejszego odszukania należy wpisać w kwadracie, znajdującym się w górnej prawej stronie rubryki 4. karty ewidencyjnej. Wewnątrz teczki — na osobnym arkuszu — spis wszystkich dokumentów—z rubrykami, Nr. porządkowy dokumentu do teczki złożonego, nazwa dokumentu, oryginał czy odpis, ilość załączników dokumentów, ewent. Nr. dziennika wpływu, uwagi, w których wpisywać należy ewent. zmiany co do dokumentów np. dołączenia do katu, wypożyczenia przez zainteresowanego i t. p.

III. Do czasu zmiany ustaw władze prowadzą nadal prócz kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych także wykazy stanu służby i tabele kwalifikacyjne. Do karty kwalifikacyjnej wpisuje się dane zawarte w opisaniu kwalifikacyjnem, przyczem na szczególną uwagę zasługują dane, określające w jakim stopniu funkcjonarjusz zasługuje na zaufanie władzy i jego przydatność do służby.

IV. Wprowadzenie kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych winno być dokonane dla urzędników w terminie do dnia 1 lipca 1931 r. dla niższych funkcjonarjuszów do dnia 1 września 1931 r.

V. Przy przesyłaniu wniosków nominacyjnych do Prezydjum Rady Ministrów dołączać należy karty ewidencyjne i kwalifikacyjne, które przy załatwieniu będą zwracane.

VI. Potrzebne druki kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych zamówione będą centralnie przez Prezydjum Rady Ministrów, a opłacane z funduszów danego Ministerstwa".

Powyższe podaję Panom do wiadomości i stosowania.

Celem zamówienia odpowiedniej ilości druków proszę o nadesłanie *do dnia 10 kwietnia 1931 r.* Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz innym właściwym Ministerstwom, których agendy zespolone są w województwach—ilościowego zapotrzebowania, uwzględniając ilość kart ewidencyjnych i kart kwalifikacyjnych, potrzebną w myśl ust. I powyższego zarządzenia.

Załącza się wzór karty ewidencyjnej (wzór Nr. 1), wykazu zmian w tej karcie (wzór Nr. 3), wzór karty kwalifikacyjnej (wzór Nr. 2), oraz instrukcję o sposobie wypełniania tych kart.

INSTRUKCJA
w sprawie prowadzenia kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych.

I. Karty ewidencyjne i kwalifikacyjne winny być sporządzane na kartonie sztywnym koloru białego, rozmiaru ściśle według załączonego wzoru, wypełniane drobnem pismem o ile możności maszynowem, wogóle tak, aby przejrzystość na tem nie cierpiała.

II. Karty ewidencyjne i kwalifikacyjne mają być przechowywane w specjalnych szafkach, w porządku alfabetycznym, tak, by w każdej chwili karty poszczególnych urzędników mogły być łatwo odszukane i na żądanie przedstawione.

Karty kwalifikacyjne są tajne.

III. Celem utrzymania w aktualności założonych kart ewidencyjnych i kwalifikacyjnych należy wszelkie zaszłe zmiany skrupulatnie w odpowiednich rubrykach odnotowywać a władze, prowadzące dane karty, o zaszłych zmianach zawiadamiać raz na kwartał (10 kwietnia 10 lipca, 10 października, 10 stycznia) zapomocą wykazu zmian, według wzoru Nr. 3, co do tych zmian, które nie wynikają z zarządzeń władz zawiadamianych.

IV. W razie zapełnienia rubryki 22 karty ewidencyjnej oraz karty kwalifikacyjnej dodaje się nową kartę z wpisanem imieniem i nazwiskiem.

V. Rubryki kart ewidencyjnych w kolejnym porządku winny zawierać: (Wzór Nr. 1).

1. a) Władza naczelna, na etacie której urzędnik pozostaje i która jest równocześnie bezpośrednią władzą przełożoną np.:

Min. Spraw Wewn. lub
Min. Rolnictwa i t. p.

b) o ile bezpośrednią władzą służbową nie jest władza naczelna — podać najpierw władzę naczelną, na etacie której urzędnik pozostaje, a następnie bezpośrednią władzę służbową; tę ostatnią władzę należy wpisywać ołówkiem np.:

Min. Spr. Wewn.,
Urząd Wojew. krakowski lub
Min. Rolnictwa,
Urząd Wojew. kielecki i t. p.

2. Obecnie zajmowane stanowisko:
np. Naczelnik Wydz. Bezp. lub
Naczelnik Wydz. Roln. i t. p.

Wpisywać ołówkiem celem przeprowadzenia zmian zgodnych z ostatnią zmianą rubr. 22.

3. Awanse: podać w kolejności i porządku chronologicznym:

np. 1.I 22 — IX st. sł.
1.I 23 — VIII st. sł.
1.VII 27 — VII st. sł.
1.I 30 — VI st. sł.

4. Nazwisko i imię w środku rubryki — na dolnej linji rubryki, imię ojca oraz imię i nazwisko rodowe matki, w kwadracie górnej prawej strony wpisać numer teczki z dokumentami.

5. a) Podać datę wstąpienia do polskiej służby państwowej o charakterze publiczno prawnym;
np. 1.XI. 1922 r.

b) podać czas zaliczonej służby kontraktowej w Państwie Polskiem, oraz służby prowiz. i stałej w wypadku przerwy w służbie
np. 4 lata 5 miesięcy,

c) podać czas zaliczalnej do wysługi emerytalnej służby państw. zaborczej,

d) podać czas poprzedzającej wstąpienie do służby, pracy zawodowej i służby samorządowej zaliczalnej do wysługi emerytalnej
np. 10 lat 2 mies.

6. Dzień — miesiąc — rok miejsce urodzenia z oznaczeniem województwa:

np. 10.VI 1887 r.
Muszyna — Krakowskie.

7. Stan; kawaler, panna, żonaty, nazwisko rodowe żony i narodowość żony lub męża), zamężna, wdowiec, wdowa, separowany(a), rozwiedziony(a), oraz ilość dzieci (wpisywać ołówkiem) np. wdowiec 4 dzieci.

8. Wyznanie.

9. Narodowość.

10. Wykształcenie.

A.

a) niższe,
b) średnie, czy z egzaminem dojrzałości,
c) wyższe — zdane egzaminy ewent. uzyskany tytuł naukowy

wzgl.

d) zwolnienie od poziomu wykształcenia na podstawie jakiego zarządzenia.

B. Fachowe względnie specjalne — podać czas trwania kursu.

Z posiadanego wykształcenia podać tylko najwyższe t. zn. o ile posiada wykształcenie wyższe, nie podawać średniego i niższego

np. ad a — 4 kl. gimn.
ad b — egzamin dojrzałości gimn.
ad c — wydz. prawa 3 egz. dr. praw wzgl.politechn., egz. dypl. inż. chemji,

ad d — egz. dojrz. gimn. — zwolniony od cenzusu wykształcenia wymaganego dla urzędników I kategorji na podstawie zarz. L. . . . . z dnia . . . .
ad B — kurs instruk. gazowych 2 tyg. przeciwlotn. 1 tydz.

11. Włada językami — podać w skrótach:

a) w słowie i piśmie np.: fr. nm. rm.,
b) w słowie np.: lit. łot.

12. Znajomość w skrótach np.: Big. Fr. Łtw. Norw. Szwajc.

13. Egzaminy (praktyczne) — podać datę zdania, oraz rodzaj egzaminu

np. 10.VI 22 egz. prakt. dla urzędników admin. I kategorji i t. p.

14. Odznaczenia krajowe i zagraniczne oraz pochwały i uznania — podać najpierw:

a) krajowe—zostawić odpowiednie miejsce na ewent. dalsze odznaczenia — potem w nowej linji,
b) odznaczenia zagraniczne podawać bez medali pamiątkowych tak krajowych, jak i zagranicznych.
c) pochwały i uznania z podaniem władzy i liczby — przyczem uwzględnić należy pochwały i uznania od II instancji w górę

np. a) V. M. V. O. P. IV. K. W. 2. K. Z. sr.,
b) fr. Leg. Hon. V., rum. Gw. Rum. i t. p.

15. Przerwy w służbie państwowej polskiej np. 1.VII.23—1.I.25—z powodu objęcia stanowiska w Banku Handl. i t. p.

16. Służba wojskowa w b. armjach zaborczych, b. formacjach polskich i w W. P. — z podaniem tylko czasu od—do, zatwierdzonego stopnia wojskowego w armji polskiej i odniesionych ran i kontuzyj w b. formacjach polskich i W. P.

np. 1.VIII. 14—15.III. 15 Legjon Puławski,
16.III. 15—15.II. 17 Armja Rosyjska,
16.II. 17—30.IV. 18 I. Korp. Wschodni,
1.XI. 18—30.VII. 21 W. P.
15.VIII. 20—ranny w nogę poruczn. rez. piech.

lub:

1.VIII. 14—20.VII. 16 Armja Austr.
21.VII. 16— 5.I. 17 Niewola ros.
6.I. 17—31.X. 18 P. O. W. Ukraina
1.XI. 18—15.II 21 W. P.
kapitan rez. saperów.

17. Odbyte ćwiczenia wojskowe — podać czas od—do

np. 1.VI. 25—15.VII 25
1.IV. 27—15.V. 27 i t. p.

18. Reklamacja na wypadek mob.—podać na jaki czas jest reklamowany

np. 12 miesięcy.

19. Choroby i płatne urlopy zdrowotne trwające ponad 4 tygodnie — uwzględnić rodzaj choroby, czas trwania choroby wzgl. urlopu.

np. 1.VIII. 25—20.IX. 25 zapalenie płuc,
21.IX. 25—31.X. 25 urlop zdrowot.

20. a) Urlopy płatne z ważnych względów publicznych wzgl. na studja,
b) urlopy bezpłatne z powodu choroby, z ważnych względów publicznych, na studja w sprawach osobistych i t. p.

21. Specjalne dane, okoliczności specjalne w poprzednich rubrykach nie uwidocznione, np. stosunek pokrewieństwa do pracownika danego urzędu, lub o ile mąż wzgl. żona zajmuje jakieś stanowisko w służbie państwowej wzgl. pobiera uposażenie ze Skarbu Państwa — podać gdzie i jakie, lub charakterystyki trwałe np. trwałe kalectwo i t. p.

22. Podać a) służbę lub pracę zawodową przed 1.XI 1918 r.
b) służbę lub pracę zawodową po 1.XI 1918 r., jednak przed wstąpieniem do państwowej służby polskiej—bez służby wojskowej—z podaniem władzy, zajmowanego stanowiska i czasu od—do.

np. a) Starostwo Nowy Sącz — starosta 16. 10. 15—30. 8. 17.
Kraj Dyr. Skarbu — Lwów—nacz. wydz. 1. 9. 17—31. 10. 18.,
b) Bank Gosp. Kraj. Lwów — nacz. wydz. 1. 5. 26—31. 7. 28,
c) szczegółowo przebieg służby państwowej polskiej w porządku chronologicznym z uwzględnieniem służby kontraktowej, przygotowawczej, prowizorycznej i stałej oraz podaniem najpierw władzy, przy której służba była względnie jest pełniona, następnie zajmowanego stanowiska, stopnia, charakteru służby (kontr., przyg., prow., wzgl. stała) wreszcie czasu od—do.

np.

Starostwo kieleckie-prakt. X. 1.VIII 22-31.VII 23
Starostwo Radom-ref. VIII prow. 1.VIII 23-30 XII 27
Woj. Lublin-refer.-VII-stała 1.I 28-30.VI 30
Woj. Lublin-nacz. wydz.-VI-stała 1.VII 30-

VI. Rubryki kart kwalifikacyjnych w porządku kolejnym winny zawierać (Wzór Nr. 2):

1. Nazwisko i imię oraz w kwadracie numer umieszczony w kwadracie rubr. 4 karty ewidencyjnej.

2. Ocena kwalifikacyjna — podać zwięźle i treściwie opinję według:

a) oceny bezpośrednich przełożonych,

np. 1925/26—dokładnie obeznany z przepisami, zdolny, pojętny, pilny, sumienny, godny zaufania, w stosunku do interesantów bez zarzutu, na obecnie zajmowanem stanowisku odpowiada — uzdolniony do pełnienia służby przy władzach wyższych,

b) wpisywać te charakterystyki, które związane są z przejawami okresowemi, a które później mogą nie mieć miejsca

np. nadużywa alkoholu, gra w karty.

Opinje za poszczególne okresy mają być oddzielone poziomą kreską dla zamknięcia okresu, za który zostały wydane.

3. Kary sądowe, dyscyplinarne i porządkowe i zawieszenia w służbie — podać rodzaj kary, za co i przez kogo została wymierzona i datę nałożenia

np. obniżenie stopnia służbowego o 1 z zawieszeniem awansu na rok—za niewłaściwe zachowanie się w stosunku do władzy przełożonej—komisja dysc. woj. lubelskiego 1.VIII 27.,

lub zawieszony w służbie — jako podejrzany o łapownictwo.

Nacz. Kasy Skarb. Kielce 14.X 1930.

UWAGA: wzorów nie przedrukowano.

89.

Okólnik Nr. 49

z dnia 31 marca 1931 r.

(AP. 1240/17) w sprawie interpretacji postanowień polsko - czeskosłowackich umów turystycznej i o małym ruchu granicznym.

Do

PP. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wobec wątpliwości jakie powstały przy stosowaniu postanowień art. 4 polsko-czeskosłowackiej konwencji turystycznej z dnia 30.V 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 333 z r. 1926) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w uzupełnieniu okólnika Nr. 64 z dn. 12.VI 1926 Nr. 6830/26, wyjaśnia jak następuje:

Z brzmienia powołanego wyżej art. 4 konwencji turystycznej, a mianowicie słów „obywatele Rzeczypospolitej Polskiej oraz Czeskosłowackiej, będący członkami towarzystw turystycznych lub narciarskich, mających siedzibę w Polsce lub Czechosłowacji. . . .“ i t. d. wynika niewątpliwie, że fakt posiadania obywatelstwa czeskosłowackiego nie może być powodem do odmawiania przez powiatowe władze administracji ogólnej zatwierdzania legitymacyj turystycznych tym obywatelom czeskosłowackim zamieszkałym w Polsce, którzy należą do jednego z uprawnionych towarzystw turystycznych (narciarskich) polskich, tem bardziej, że w analogicznych wypadkach odnośne władze czeskosłowackie udzielają obywatelom polskim wspomnianych zatwierdzeń. W wypadkach tych nie należy również pobierać żadnych opłat (art. 4 ust. 2 konwencji) za zatwierdzanie legitymacyj turystycznych (narciarskich) obywatelom czeskosłowackim zamieszkałym w Polsce.

Niezależnie od powyższego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca jednocześnie uwagę że według posiadanych informacyj, osoby uchylające się od powinności wojskowej lub też, z innych powodów zamierzające wyjechać na dłuższy czas zagranicę, a zaopatrzone w konwencyjne przepustki turystyczne, nadużywają ich w ten sposób, że przekraczają pas turystyczny na obszarze Czechosłowacji poza granice oznaczone w art. 2 powołanej wyżej konwencji turystycznej.

Zwracając na fakt powyższy uwagę Panów Wojewodów (P. Komisarza Rządu m. stoł. Warszawy), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie stosownych zarządzeń, aby powiatowe władze administracji ogólnej, przy sposobności zatwierdzania legitymacyj turystycznych po myśli art. 4 konwencji, przestrzegały osoby z tych legitymacyj korzystające, że prawo swobodnego poruszania się po drugiej stronie granicy przysługuje im tylko w pasie turystycznym określonym dokładnie we wspomnianej konwencji. Ponadto powiatowe władze administracji ogólnej w wątpliwych wypadkch winny zasięgać opinji, ewentualnie drogą dochodzeń ustalać, czy osoby ubiegające się o zatwierdzanie legitymacyj turystycznych (narciarskich), nie budzą podejrzeń, że dopuszczą się wyżej wymienionych nadużyć. Zarówno tym osobom, jakoteż osobom, co do których ustalono, że dopuściły się naruszenia przepisów umownych władze winny zatwierdzenia legitymacji turystycznej (narciarskiej) odmówić, względnie zatwierdzenie już dokonane unieważnić opierając się na art. 4 ust. 3 konwencji turystycznej.

Wkońcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że analogicznie do zarządzeń jakie w myśl powyższego będą wydane, należy na obszarze województw: śląskiego, krakowskiego, lwowskiego i stanisławowskiego wydać odpowiednie zarządzenia, w celu zapobieżenia podobnemu nadużywaniu przepustek granicznych, przewidzianych w polsko-czeskosłowackiej konwencji o małym ruchu granicznym z dnia 30.V 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 263 z r. 1926). Zarazem z uwagi na przepis art. 5 ust. 2 tej konwencji zarządzenia te winny być podane również właściwym komendantom posterunków Policji Państwowej i naczelnikom gmin do wiadomości i przestrzegania.

90.

Okólnik Nr. 50 A

z dnia 31 marca 1931 r.

(SF. 4084/19) w sprawie podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich.

Do

Panów Wojewodów w Warszawie, Kielcach, Lublinie, Białymstoku, Łodzi, Łucku, Brześciu n/B., Nowogródku, Wilnie.

ad 1—9) W dniu 20 marca b. r. Sejm uchwalił ustawę o samoistnym podatku wyrów-

nawczym dla gmin wiejskich, która w dniach najbliższych opublikowana zostanie w Dzienniku Ustaw.

Ustawa powyższa obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1931 r. do dnia 31 marca 1934 r. W tym okresie w województwach wschodnich i centralnych może być pobrany podatek wyrównawczy na pokrycie rzeczywistego niedoboru w budżecie gminy za r. 1930/31, nie może on jednak przewyższać norm, preliminowanych w budżecie tych gmin za r. 1930/31, a w każdym razie nie może przekraczać granicy, oznaczonej art. 1 i 2 ustawy z dn. 1 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 208).

W związku z powyższem oraz zgodnie z rezolucją Sejmu, uchwaloną dnia 2 marca b. r. w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, zaznaczam, że podatek wyrównawczy, który gminy preliminowały i wymierzyły w swych budżetach na rok 1930/31 i który częściowo już w tymże roku od niektórych płatników został pobrany, traktowany być może jako zaległość—w stosunku do tych płatników, którzy go nie uiścili dotychczas—dopiero od dnia wejścia w życie omawianej ustawy, t. j. od dnia 1 kwietnia b. r. z uwzględnieniem 14-dniowego terminu ulgowego przewidzianego art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721).

Poza tem nasuwa się konieczność stosowania odpowiednich ulg przy poborze powyższych zaległości, a to z uwagi na okoliczność, że równocześnie płatny będzie podatek wyrównawczy za rok bieżący i — wobec zwłaszcza obecnych trudności gospodarczych — uiszczenie odrazu całej zaległości za r. 1930/31 przekraczałoby w wielu wypadkach siłę płatniczą opodatkowanych. Zechce zatem Pan Wojewoda zalecić zarządom gmin wiejskich na podległym Mu obszarze, aby—w wypadkach zwracania się płatników o odroczenie terminu płatności należności w podatku wyrównawczym z r. 1930/31 lub rozłożenia tej należności na raty—traktowały te podania przychylnie i stosowały żądane ulgi, uwzględniając sytuację finansową petentów.

Przepisy nowej ustawy o podatku wyrównawczym na najbliższe trzechlecie nie odbiegają zasadniczo od przepisów poprzedniej ustawy z dn. 1 marca 1927 r.

Normalna stawka podatku, który może być pobrany tylko na pokrycie wydatków zwyczajnych, wynosi na obszarze tamt. województwa— *ad 1—5)* 2 zł. z 1 ha opodatkowanych gruntów, *ad 6—9)* 1,50 zł. z 1 ha opodatkowanych gruntów. *ad 1—9)* Zechce jednakże Pan Wojewoda zwrócić uwagę zarządów gminnych i wydziałów powiatowych, powołanych do zatwierdzania statutów podatku wyrównawczego, że wymieniona stawka jest stawką maksymalną i że przy ustalaniu tej stawki w konkretnych przypadkach należy się liczyć — poza względami, dyktowanemi przez obecny kryzys gospodarczy—także i z tym faktem, że w niektórych gminach znaczną część opodatkowanych gruntów stanowią lasy, pastwiska i t. p., zatem grunty nie stojące narówni z gruntami ornemi pod względem dochodowości i zaliczone do niższych klas przy wymiarze państwowego podatku gruntowego. W gminach, posiadających tego rodzaju grunty w większych rozmiarach, stawka podatku powinna być stosownie niższa od wymienionej wyżej stawki maksymalnej. Rzecz oczywista, wysokość tej stawki powinna być poza tem regulowana w zależności od wysokości deficytu w budżetach gmin. W związku z tem podkreślam z naciskiem charakter podatku wyrównawczego, który nie może być traktowany jako normalne źródło dochodowe gmin wiejskich, lecz jako źródło uzupełnienia zwyczajnych dochodów gminnych, które może być wykorzystane tylko w wypadku niewystarczalności tych dochodów na pokrycie, istotnie koniecznych wydatków gminnych. Wynika z tego, że zarówno gminy przy układaniu budżetów, jak i wydziały powiatowe przy ich zatwierdzaniu, dążyć powinny do zrównoważenia budżetów i sięgać do podatku wyrównawczego dopiero w wypadku niemożności uniknięcia niedoboru i wysokość podatku dostosowywać — w granicach ustawy — do wysokości tegoż niedoboru.

Wymieniona wyżej normalna stawka podatku wyrównawczego może być podwyższona— według ustawy o 25 groszy z 1 ha. Podwyżka ta może nastąpić — za zezwoleniem Pana Wojewody przy współudziale wydziału wojewódzkiego — w tych gminach wiejskich, które w celu zapobieżenia niepowetowanym stratom zmuszone są wykończyć lub zabezpieczyć inwestycje, rozpoczęte przed dniem 1 kwietnia 1931 roku. Zarówno z treści tego przepisu, jak i z poprzednich moich uwag na temat normalnej stawki podatku, wynika, iż zezwolenie na omawianą podwyżkę tej stawki może być udzielane tylko w wypadkach wyjątkowych, po uprzedniem dokładnem zbadaniu jej konieczności przez Pana Wojewodę.

W myśl powyższego zechce Pan Wojewoda wydać dalsze stosowne zarządzenia.

91.

Okólnik Nr. 50 B

z dnia 31 marca 1931 r.

(SF. 4084 19) w sprawie podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich.

Do

Panów Wojewodów w Krakowie, Lwowie, Tarnopolu, Stanisławowie, Poznaniu i Toruniu.

ad 1—6) W dniu 20 marca b. r. Sejm uchwalił ustawę o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich, która w dniach najbliższych opublikowana zostanie w Dzienniku Ustaw.

ad 1—4) Gminami wiejskiemi na obszarze tamt. województwa w myśl powyższej ustawy — są gminy, rządzące się ustawą z dnia 12 sierpnia 1866 r. (Dz. U. Kr. Nr. 9).

od 1—6) Ogólna suma podatku wyrównawczego nie może przewyższać deficytu, wynikającego z zestawienia dochodów i wydatków zwyczajnych gminy pomimo wykorzystania w pełni wszystkich źródeł dochodowych, przewidzianych w ustawie o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, ani nie może być wyższa od sumy złotych, równej ilości ha gruntów, opodatkowanych w danej gminie, pomnożonej—na terenie tamt. województwa—*ad 1—4)* przez 0,5. *ad 5 i 6)* przez 0,25.

ad 1—6) Zwracając gminom wiejskim uwagę na ten nowy dla nich podatek, zechce Pan Wojewoda z naciskiem podkreślić, że podatek ten nie może być traktowany jako normalne ich źródło dochodowe, lecz jako źródło uzupełnienia normalnych dochodów gminnych, które może być wykorzystane tylko w wypadku niewystarczalności wszelkich normalnych dochodów na pokrycie istotnie koniecznych wydatków gminnych. Wynika z tego, że zarówno gminy przy układaniu budżetów, jak i wydziały powiatowe przy ich zatwierdzaniu, dążyć powinny do zrównoważenia budżetów i sięgać do podatku wyrównawczego dopiero w wypadku niemożności uniknięcia niedoboru i wysokość podatku dostosowywać — w granicach ustawy — do wysokości tegoż niedoboru.

92.

Okólnik Nr. 51

z dnia 28 marca 1931 r.

(SF. 4089/2) w sprawie podatku od niektórych budynków w gminach wiejskich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego)

W myśl § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 523) podatek państwowy od niektórych budynków w gminach wiejskich pobiera się od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a nie związanych z produkcją rolną, zarówno od domów mieszkalnych, jak od budowli przeznaczonych na pomieszczenie zakładów przemysłowych i handlowych.

W związku z przepisem powyższym jeden z PP. Wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z zapytaniem, jakie kryterja należy stosować dla oceny, czy dom posiada charakter dochodowy wzgl. zarobkowy, w szczególności — czy budowlę, w części tylko przynoszącą dochód lub w części tylko związaną z prowadzeniem jakiegoś procederu zarobkowego, można uważać za posiadającą charakter dochodowy wzgl. zarobkowy i opodatkować cały budynek, czy też podatek wymierzyć jedynie w stosunku do części dochodowej (zarobkowej).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia co następuje:

Dochodowym jest dom, wydzierżawiony przez właściciela i przynoszący temuż właścicielowi dochód w postaci czynszu najmu.

Domem zaś zarobkowym jest dom w którym zajmujący go wykonywuje zajęcie zarobkowe.

Domem zarobkowym jest zatem dom, w którym mieści się przedsiębiorstwo przemysłowe nie związane z produkcją rolną względnie handlowe, lub też—który zamieszkuje osoba, wykonywująca w tym domu zawodowo zajęcie rzemieślnicze lub rękodzielnicze względnie uprawiająca, samodzielne wolne zajęcie zawodowe.

Jeśli chodzi o budynki, które tylko w części są dochodowe lub zarobkowe, to według wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 17.XI 1930 r. L. Rej. 5017/28—z wymienionego we wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie można wnioskować, aby poszczególne lokale lub ubikacje w budynkach wiejskich ulegały podatkowi, o którym mowa, lub też wpływały na częściowe obciążenie budynków tym podatkiem, gdyż według wspomnianego rozporządzenia podatek może być w gminach wiejskich pobierany „od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym, a niezwiązanych z produkcją rolną", z czego N.T.A. wysnuwa wniosek, że podatek może być pobierany od całych budynków, a nie od ich części. Budynki, które w części tylko są dochodowe lub zarobkowe, mogłyby podlegać podatkowi tylko wtedy, jeśliby częściowe ich przeznaczenie na cele zarobkowe względnie dochodowe było tego rodzaju, że nadawałoby charakter zarobkowy lub dochodowy całości budynku. Okoliczność ta powinna być przedmiotem dochodzeń urzędowych i w każdym poszczególnym wypadku musi być ustalona przed dokonaniem wymiaru.

Powyższe zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości zarządów związków komunalnych, ewent. w drodze opublikowania w Dzienniku Wojewódzkim.

93.

Okólnik Nr. 52

z dnia 4 kwietnia 1931 r.

(AP. 4766/1) w sprawie przedsiębiorstw ochrony mienia.

Do

P. P. Wojewodów województw centralnych i wschodnich i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że istnieją przedsiębiorstwa pod firmą biur stróżów nocnych i t. p., które prowadzone są bez zezwolenia władz administracyjnych. Poza tem poszczególne osoby, bądź to indywidualnie bądź też zbiorowo, podejmują się za odpowiedniem wynagrodzeniem czynności wchodzących w zakres tego rodzaju przedsiębiorstw.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, iż przedsiębiorstwa te mogą być prowadzone jedynie po uzyskaniu zezwolenia, które wydaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na zasadzie dodatku I do art. 46 rosyjskiej ustawy handlowej (tom XI cz. 2 zb. pr. ces. ros.).

Należy zatem osoby trudniące się bez zezwolenia tego rodzaju procederem wezwać do zaniechania czynności, a wobec opornych przedsięwziąć kroki w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karno-sądowej z art. 138 K. K.

94.

Okólnik Nr. 53

z dnia 7 kwietnia 1931 r.

(Z. U. 1401/31) w sprawie rozporządzenia o zakładach leczniczych.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Łucku, Nowogródku, Poznaniu, Toruniu, Warszawie i Wilnie oraz Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 19 poz. 195 zostało ogłoszone rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 382).

Ponieważ rozporządzenie to w § 10 zawiera szczegółowe postanowienia o sporządzaniu statutów szpitalnych, przeto postanowienia pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1929 r. Nr. Z. U. 3080/29, które miały na celu ułatwić sporządzanie statutów szpitalnych przed ogłoszeniem rozporządzenia wykonawczego o zakładach leczniczych, stają się nieaktualne i zarządzenia, wydane w tem piśmie, uchylam.

Wskazówki, zawarte w tem piśmie, mogą być nadal użytkowane przy opracowywaniu statutów i regulaminów zakładów leczniczych, jednak tylko o tyle, o ile są zgodne z postanowieniami rozporządzenia z dnia 14 lutego 1931 r.

Co do określonych w tem piśmie załączników do statutów, to rozporządzenie z 14 lutego 1931 r. nie przewiduje obowiązku sporządzania i dołączania takich załączników, jednak jest pożądane, by przy każdym statucie był krótki opis historji i majątku szpitala oraz wiadomości, jakie i gdzie są przechowywane ważniejsze dokumenty, dotyczące szpitala.

Wobec ogłoszenia rozporządzenia wykonawczego o zakładach leczniczych zechcą Panowie Wojewodowie wydać zarządzenia, mające na celu przyśpieszenie akcji opracowywania i zatwierdzania statutów szpitalnych.

Co do podziału szpitala na klasy, należy dążyć do tego, by szpitale publiczne posiadały w miarę możności oprócz klasy trzeciej także klasę drugą. Co do tworzenia klasy I-ej to nie powinno to mieć miejsca w takim zakresie, by klasy I-sze w szpitalach utrudniały utrzymywanie się lub powstawanie lecznic z inicjatywy prywatnej. Z reguły w miejscowościach, w których istnieją lecznice, nie należy tworzyć klasy I-szej w szpitalu dla leczenia chorych na takie choroby, na które chorzy zamożni mogą leczyć się w lecznicach.

Pozatem klasa pierwsza może być urządzana tylko w takich szpitalach, w których może być wydzielone odpowiednie pomieszczenie dla tej klasy bez istotnej szkody dla potrzeb klas niższych.

W statutach szpitali publicznych, w których będą istnieć klasy wyższe, powinno być postanowienie, że w razie przepełnienia klasy III-ej dyrektor szpitala może umieszczać chorych tej klasy na klasach wyższych w miarę wolnych łóżek na tych klasach za opłatą klasy III-ej.

Co do opłat dodatkowych, jeśli będą one pobierane na klasie I-ej, to opłaty te winny być szczegółowo oznaczone w statucie i należy unikać określania tych opłat w formie „od . . . do . . .“, lecz określać je w sumach ścisłych.

95.

Okólnik Nr. 54

z dnia 10 kwietnia 1931 r.

(OL. 1473/17) w sprawie zakresu działania Sekretarjatu Ministra.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów, Szefa Sekretarjatu Ministra i wszystkich urzędników M. S. Wewn.: Komendanta Głównego Pol. Państw., Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego i Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza.

Zmieniając okólnik Nr. 18 z dnia 21 stycznia 1927 r. w sprawie szczegółowego podziału czynności Min. Spr. Wewn. zarządzam, co następuje:

Sekretarjat Ministra.

(znak: Min.) obejmuje sprawy specjalnie zlecone przez Ministra, sprawy reprezentacyjne, sprawy wynikające ze stosunku Ministra do Prezydenta Rzeczypospolitej, do ciał ustawodawczych, Rady Ministrów i poszczególnych Ministrów, do instytucyj społecznych i osób, jako też sprawy ogólne Ministerstwa, o ile wszystkie te sprawy nie są przekazane innym Wydziałom, zwłaszcza Wydziałom

OL i OB.

W szczególności do Sekretarjatu Ministra należą następujące sprawy:

1) sekretarjat osobisty Ministra;

2) wykonywanie szczególnych zleceń Ministra i ich ewidencja;

3) fundusz dyspozycyjny Ministra w zakresie wydatków osobistych i reprezentacyjnych Ministra;

4) sprawy reprezentacyjne i etykietalne (uroczystości i zjazdy z udziałem Ministra lub jego oficjalnego przedstawiciela, sprawy etykietalne i reprezentacyjne Ministra i Ministerstwa oraz organów podległych, z wyjątkiem spraw wynikających z postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86);

5) podróże urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej, członków Rządu i t. d., podróże urzędowe i inspekcje Ministra Spraw Wewnętrznych;

6) stosunek Ministra do Prezydenta Rzeczypospolitej, Prezesa Rady Ministrów, poszczególnych Ministrów i innych przedstawicieli urzędów centralnych;

7) stosunek Ministra do instytucyj społecznych i poszczególnych osób, o ile nie należą do zakresu działania poszczególnych Wydziałów;

8) referat sejmowy (ewidencja i rozsyłanie porządków dziennych plenum i komisyj, przygotowywanie materjałów dla Ministra, sprawozdania i druki sejmowe, ewidencja posłów i senatorów, przemówienia Ministra, interwencje posłów i senatorów, ewidencja rezolucyj sejmowych i ich wykonania przez Ministra);

9) sprawy interpelacyj (ewidencja, rozdział kontrola terminów);

10) sprawy posiedzeń Rady Ministrów (ewidencja i rozdział porządków dziennych, współdziałanie z Wydziałem OL w przygotowaniu materjałów dla Ministra, ustalanie tekstów zapadłych uchwał i zawiadamianie o nich właściwych Wydziałów);

11) ewidencja posiedzeń międzyministerjalnych, komisyj i konferencyj z udziałem Ministra, z wyjątkiem dotyczących spraw legislacyjnych Ministerstwa i międzyministerjalnych, które należą nadal do Wydziału OL;

12) zjazdy wojewodów;

13) referat sprawozdawczy Ministerstwa;

14) sprawy godzin urzędowych, dni urzędowania i t. p. sprawy ogólne, o ile nie należą do Wydziału OB;

15) bilety wolnej jazdy, organizacja i nadzór nad wydawaniem;

16) dysponowanie środkami lokomocji zarządu centralnego;

17) kancelarja dla spraw tajnych i poufnych całego Ministerstwa.

W powyższym zakresie działania Sekretarjat Ministra jest również Sekretarjatem P. P. Podsekretarzy Stanu.

W związku z niniejszem zarządzeniem ulegają odpowiednim zmianom względnie uzupełnieniom postanowienia:

punktu 20, 23, 24, 28 szczegółowego podziału czynności Wydziału OL,

punktu 1 a) i b) oraz punktu 2 a) szczegółowego podziału czynności Wydziału OB,

§ 93 regulaminu,

§ 142 regulaminu, względnie okólnik Nr. 25 z dnia 21 lutego 1930 r.

96.

Okólnik Nr. 55

z dnia 11 kwietnia 1931 r.

(OL. 2739/22) o Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów I—V i P. P. Naczelników Wydziałów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Zbiór Zarządzeń za lata 1918 — 30 wykazał, że prawie w każdej materji istnieje cały szereg przepisów z różnych czasów, niekiedy nieskoordynowanych, powtarzających się lub częściowo już nieaktualnych.

Zagadnienia, które mogą być doskonale unormowane jednem zarządzeniem, są w Zbiorze regulowane nieraz wieloma okólnikami i pismami okólnemi, które się wzajemnie uzupełniają lub zmieniają.

Ten stan musi być jak najrychlej uporządkowany. Dotychczas takie uporządkowanie natrafiało na trudności, gdyż okólniki i pisma okólne nie były zebrane. Obecnie jednak, skoro w wydanym Zbiorze wszystkie te zarządzenia zebrano i ułożono w sposób encyklopedyczny, dokonanie takiej rewizji jest bardzo ułatwione.

Zarządzam przeto co następuje:

1) wszystkie wydziały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przystąpią bezzwłocznie do krytycznego — w zakresie swej właściwości—rozpatrzenia zebranych w Zbiorze okólników i pism okólnych, przyczem zarządzenia dotyczące tego samego przedmiotu należy *połączyć w jeden* okólnik, względnie pismo okólne.

2) Również przy sposobności wydawania *nowych* zarządzeń należy dążyć do skomasowania możliwie *w jeden* ogólny akt dotychczasowych przepisów obowiązujących w danej materji.

Obowiązek czuwania w tym względzie nad projektami załatwień poszczególnych wydziałów spoczywać będzie na Wydziale Organizacyjno-Prawnym.

Okólnik niniejszy uzupełnia §§ 103 (1), 104 i 110 Regulaminu.

97.

Okólnik Nr. 56

z dnia 13 kwietnia 1931 r.

(OP. 18201/1) o doręczaniu wezwań na rozprawę dyscyplinarną.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W ostatnich czasach zdarzyły się wypadki, iż rozprawa dyscyplinarna, mająca się odbyć przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną przy M. S. Wewn. musiała być odwołana (odroczona) bądź to dlatego, że W. K. D. nie otrzymała na czas dowodu doręczenia obwinionemu wezwania na rozprawę, bądź też dlatego, że doręczenie obwinionemu wezwania dokonane było z pominięciem przepisów, zawartych w art. 62 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 165).

I w jednym i w drugim wypadku W. K. D. w razie niestawienia się obwinionego nie ma innego wyjścia, jak odroczyć rozprawę i wyznaczyć nowy termin, co oczywiście pociąga za sobą zwłokę w załatwieniu sprawy dyscyplinarnej, której możliwie szybkie rozstrzygnięcie leży zarówno w interesie służby, jak i obwinionego funkcjonarjusza państwowego.

Odwołanie rozprawy w ostatniej chwili z powodu niedoręczenia lub nieprawidłowego doręczenia obwinionemu wezwania stawia ponadto W. K. D. w kłopotliwem położeniu i naraża na szwank autorytet władzy w razie, gdy do rozprawy byli wezwani i stawili się świadkowie lub znawcy, pomijając już, że Skarb Państwa może być narażony na zbędne wydatki, jeżeli osoby te zażądają wynagrodzenia, mając do tego prawo stosownie do postanowień art. 567 lub też 569 kodeksu postępowania karnego (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r.) (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313).

W celu zapobieżenia na przyszłość podobnym wypadkom proszę Panów o wydanie kategorycznego zarządzenia, by doręczanie wezwań, o których mowa w art. 62 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 165) uskuteczniane było *ściśle* według postanowień tego artykułu, ponadto, by dowody doręczenia wezwań do rozprawy dyscyplinarnej przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną dostarczane były tej

Komisji najdalej na 8 dni przed wyznaczonym terminem

98.

Okólnik Nr. 57

z dnia 13 kwietnia 1931 r.

(Wojsk. 688/1) o postępowaniu przy niszczeniu dowodów tożsamości koni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Okólnikiem Nr. 207 z dnia 20 listopada 1930 r. (Nr. Wojsk. 1808/1) zostało anulowane postanowienie przesyłania przez wojewódzkie władze administracji ogólnej Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wykazu numerów zniszczonych dowodów tożsamości koni.

Celem dalszego uproszczenia procedury przy niszczeniu wzmiankowanych dowodów zarządza się, co następuje:

1. wojewódzkie władze administracji ogólnej prowadzą wykaz otrzymywanych z Ministerstwa oraz wydawanych powiatowym władzom administracji ogólnej dowodów tożsamości;

2. wykazy identyczne prowadzą również powiatowe władze administracji ogólnej, a to w celach kontroli dowodów nadsyłanych im przez władze wojewódzkie, a następnie doręczanych Rejonowym Inspektorom Koni;

3. dwa razy do roku, w terminach na 1 stycznia i 1 lipca, urzędy prowadzące ewidencję koni przesyłają powiatowym władzom administracji ogólnej dowody przeznaczone do zniszczenia wraz z wykazami tychże;

4. powiatowe władze administracji ogólnej po upływie pięciu miesięcy od otrzymania wzmiankowanych w p. 3 powyżej dowodów, czyli w terminach na 1 czerwca i 1 grudnia, niszczą protokólarnie te dowody, zachowując w swoich aktach wraz z protokółem zniszczenia szczegółowy wykaz dowodów zniszczonych;

5. przesyłanie wykazu zniszczonych dowodów wojewódzkim władzom administracji ogólnej staje się zbędnem.

99.

Okólnik Nr. 58.

z dnia 17 kwietnia 1931 r.

(Wojsk. 729-1) w sprawie zaświadczeń dla szeregowych rezerwy o odbyciu ćwiczeń wojskowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Celem ułatwienia urzędom gminnym (magistratom) rozpatrywania podań rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe o zasiłek dla rodzin i obliczania wysokości zasiłku, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w związku z powoływaniem na ćwiczenia w roku bieżącym ustaliło w porozumieniu z Min. Spr. Wojsk., że dowódcy formacyj szkolących będą na prośby szeregowych rezerwy w wypadku ubiegania się o zasiłek dla rodzin wydawać zaświadczenia według załączonego wzoru.

W związku z tem Min. Spr. Wojsk. wydało już stosowne zarządzenie władzom wojskowym.

Zaświadczenia o których wyżej mowa dołączone do podań o zasiłek, powinny być przez urzędy gminne (magistraty) przechowywane w odnośnych aktach.

Załącznik do Nr. Wojsk. 729/1. Wzór

.... dnia...... 193...
(Miejscowość i data)

....
(Nazwa formacji)

ZAŚWIADCZENIE.

Zaświadczam, że szeregowy rezerwy rocznika ....
(Imię i nazwisko)

syn ....
(imiona rodziców)

powołany na dzień ....
(data stawienia się na ćwicz.)

do odbycia ćwiczeń wojskowych na podstawie art. 77 ustawy o powsz. obow. wojsk. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458 z 1928 r.) zgłosił się w ....
(nazwa formacji)

we właściwym czasie i został zwolniony w dniu

....

(pieczęć okrągła) (podpis dowódcy)

100.

Okólnik Nr. 59

z dnia 18 kwietnia 1931 r.

(OP. 18270-1) o wstrzymaniu urlopów starostom i ich zastępcom w czasie głównego przeglądu poborowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W myśl art. 17 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 46 z r. 1928, poz. 458) przewodniczącym komisji poborowej jest zasadniczo kierownik powiatowej władzy administracji ogólnej lub jego zastępca, przyczem odpowiedzialność za przeprowadzenie poboru leży w każdym razie na kierowniku powiatowej władzy administracji ogólnej.

Z uwagi na powyższe zarządzam, ażeby ani starosta powiatowy (grodzki, morski), ani urzędowy jego zastępca nie korzystali z urlopu wypoczynkowego, dopóki główna komisja poborowa nie zakończy swych czynności w danym powiecie.

Ze względu bowiem na wagę akcji poboru wojskowego nie należy dopuszczać do tego, ażeby do przewodniczenia na komisji poborowej musieli być wyznaczani inni urzędnicy administracyjni jedynie z powodu wykorzystywania w tym czasie przez starostę lub urzędowego jego zastępcę urlopów wypoczynkowych.

101.

Okólnik Nr. 60

z dnia 20 kwietnia 1931 r.

(SG. 1905/1) w sprawie zmiany terminu nadsyłania sprawozdań rocznych z działalności gminnych Kas pożyczkowo - oszczędnościowych.

Do

Panów Wojewodów w Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie, Białymstoku, Wilnie, Brześciu n/B., Łucku.

Nawiązując do pisma okólnego z dnia 15.X 1928 r. Nr. SG. 750/2/28 (Zbiór Zarz. M. S. Wewn., str. 556, poz. 14) w sprawie rozwoju i działalności gminnych kas pożyczkowo oszczędnościowych — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych celem umożliwienia wydziałom powiatowym i P. P. Wojewodom *należytego* rozpatrzenia przedkładanych rocznych sprawozdań z działalności gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych — zmienia dotychczas obowiązujący termin nadsyłania tych sprawozdań Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Głównemu Urzędowi Statystycznemu z dnia 1-go kwietnia na dzień 1-go *czerwca każdego* roku.

Wyżej ustalony termin będzie obowiązywał dopiero od roku przyszłego, zaś w roku bieżącym omawiane sprawozdania powinny być nadesłane najpóźniej do dnia 1 maja, a to w związku z koniecznością opracowania tych sprawozdań przed terminem otwarcia obrad Komitetu Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego, które odbędą się w Warszawie w początkach czerwca r. b.

102.

Okólnik Nr. 61

z dnia 21 kwietnia 1931 r.

(SS. 3269/1) w sprawie wypłacania 15% dodatku miesięcznego pracownikom komunalnym.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

W związku z okólnikiem Nr. 66 z dnia 18 kwietnia 1930 r. L. SS. 495/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1394, poz. 23), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje, co następuje:

W myśl § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073) uposażenie pracowników komunalnych oparte zostało na zasadach, na jakich oblicza się uposażenie funkcjonarjuszów państwowych, a mianowicie na podstawie art. art. 3, 4, 5, 6, 7 ustawy z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924). Zmiany przeto uposażenia funkcjonarjuszów państwowych nie oparte na powyższych podstawach nie mają zasadniczo wpływu na uposażenie pracowników komunalnych.

Na takiem również stanowisku stanął Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku swoim z dnia 28.III 1927 r. L. rej 1617/26 (Zbiór wyroków Najw. Tryb. Admin. r. 1927 p. 1174), orzekając, że procentowe zmniejszenie uposażenia funkcjonarjuszów państwowych zarządzone art. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. poz. 918) nie będące zmianą zasad obliczania poborów tych funkcjonarjuszy nie może w myśl § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 automatycznie dotyczyć członków zarządu i pracowników komunalnych.

Zgodnie z powyższem Min. Spr. Wewn. uznaje, że ponieważ przyznanie 15% dodatku miesięcznego na podstawie ustaw skarbowych z r. 1929 i 1930 nie było zmianą zasad obliczania uposażenia przewidzianą w § 1 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, przeto wypłacenie tegoż dodatku pracownikom

komunalnym opierało się nie na przepisie prawnym, lecz na intencji prawodawcy, który chciał zrównać uposażenie pracowników komunalnych z uposażeniem funkcjonarjuszów państwowych.

Z chwilą zaś gdy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1931 r (Dz U. R. P. Nr. 32, poz. 232) oparty na art. 4 ustawy skarbowej z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 188) dodatek 15% został cofnięty funkcjonarjuszom państwowym, winno również ustać wypłacanie dodatku tego pracownikom komunalnym, dodatek ten bowiem nie miałby oparcia ani w przepisie prawnym, ani w stosowaniu przez analogję przepisów dotyczących funkcjonarjuszów państwowych.

Zechce pan Wojewoda wobec powyższego w drodze nadzoru polecić zarządom związków komunalnych na terenie podległego województwa zaprzestania od dnia 1 maja b. r. wypłacania omawianego dodatku pracownikom komunalnym i członkom zarządów związków komunalnych, jako pozbawionego jakiejkolwiek podstawy prawnej. Pracownikom komunalnym zaś których stosunek służbowy oparty jest na umowie (nominacji), a którym wyraźnie 15% dodatek był zapewniony tą umową (nominacją) należy umowy te wymówić z dniem 1 maja b. r. przy zachowaniu ustawowego wzgl. umownego terminu wypowiedzenia.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla, że zarządzenie niniejsze nie dotyczy prawa poboru dodatku komunalnego, opartego na § 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII 1924 r.

103.

Okólnik Nr. 62

(Nie przedrukowany, jako poufny).

104.

Okólnik Nr. 63

z dnia 22 kwietnia 1931 r.

(SF. 4509/2) w sprawie miejskiego podatku od budynków.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych nie określiła stawek podatku komunalnego od budynków w gminach miejskich, wobec czego maksymalne normy tego podatku określane były okólnikami Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

W myśl dotychczasowych zarządzeń wymienionych Ministrów podatek ten może być pobierany w postaci dodatku do państwowego podatku od nieruchomości w wysokości 25%, przyczem gminy miejskie, które prowadzą budowę kanalizacji lub wodociągu, jako też gminy, które podejmują roboty inwestycyjne dla zatrudnienia bezrobotnych, mogą wyjątkowo pobierać dodatek komunalny w wysokości 50% państwowego podatku od nieruchomości, o ile zwiększone wpływy z tego źródła użyte być mają na wymienione cele. Wymienione stawki mogą być przekraczane tylko za specjalnem zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Jednakże od czasu unormowania powyższych stawek podatkowych uległy zwiększeniu obowiązki ustawowe gmin miejskich, a tem samem zwiększyły się wydatki tych gmin, wobec których dotychczasowe ich dochody okazują się niejednokrotnie niewystarczające.

W szczególności w roku budżetowym 1931/32 przybywa gminom obowiązek bezpłatnego dostarczania mieszkań nauczycielom szkół powszechnych względnie wypłacania tymże nauczycielom dodatku na mieszkanie.

Z drugiej jednakże strony trwający kryzys gospodarczy w kraju nie zezwala na znaczniejsze zwiększanie obciążenia ludności podatkami.

Licząc się z powyższemi względami, w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu uważam za możliwe podwyższenie maksymalnej stawki dodatków komunalnych do państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich w takich granicach, iż gminy miejskie, liczące do 25.000 mieszkańców, istniejącą u nich stawkę dodatków zwiększyć mogą o 5%, zaś gminy miejskie, liczące ponad 25.000 mieszkańców — o 7,5% państwowego podatku od nieruchomości. Zwiększenie to dotyczy również tych gmin miejskich, które na podstawie specjalnego zezwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uzyskały prawo poboru dodatków według stawek, przekraczających 50% państwowego podatku od nieruchomości.

O powyższem zechcą P. P. Wojewodowie powiadomić zarządy gmin miejskich.

W związku z niniejszem uchylam moc obowiązującą okólników: z dn. 14.II 1926 roku Nr. 19 SF. 1083/26 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1113, poz. 6) i z dn. 11.X 1926 r. Nr. 109 SF. 4008/26 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1116, poz. 9).

105.

Okólnik Nr. 64

z dnia 20 kwietnia 1931 r.

(SF. 2025/4) w sprawie egzekwowania należności podatkowych za pośrednictwem władz gdańskich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku doniósł Ministerstwu Skarbu i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, że zarówno niektóre władze skarbowe, jak i zarządy związków komunalnych, zwracają się czy to do Komisarza Generalnego R. P., czy też do władz skarbowych w Gdańsku z żądaniem ściągnięcia należności podatkowych wbrew postanowieniom umowy polsko-gdańskiej w przedmiocie ochrony i pomocy prawnej w dziedzinie podatków z dn. 17 III 1924 r.

W związku z powyższem Ministerstwo Skarbu w pewnym konkretnym przypadku wyjaśniło — w piśmie z dn. 13 XII 1930 r. L. D. V. 22135/1/30 — zasady wspomnianej wyżej umowy polsko-gdańskiej.

Przesyłając w załączeniu odpis powyższego pisma, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o podanie jego treści do wiadomości zarządom związków komunalnych (ewent. w drodze opublikowania w Dzienniku Wojewódzkim).

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na pkt. 1 pisma Ministerstwa Skarbu, w którym wyjaśniono, że postanowienia umowy polsko-gdańskiej mają zastosowanie również w zakresie samoistnych danin komunalnych o charakterze podatków bezpośrednich. W związku z tem Ministerstwo zaznacza, że w odniesieniu do danin komunalnych przewidziane w piśmie Ministerstwa Skarbu prawa i obowiązki Izb Skarbowych przechodzą na władze nadzorcze nad związkami komunalnemi. W sprawach, dotyczących przymusowego ściągania tych danin, winny te władze nadzorcze zwracać się bezpośrednio do Ministerstwa Skarbu.

MINISTERSTWO SKARBU
Nr. D. V. 22135/1/30.

Warszawa,
dnia 13 grudnia 1930 r.

Do

Izby Skarbowej

w Poznaniu.

Ministerstwo Skarbu zwraca nadesłane przez Izbę Skarbową 36 wniosków w sprawie stosowania umowy polsko-gdańskiej z dnia 17.III 1924 r. o ochronie i pomocy prawnej w dziedzinie podatków — z poleceniem przestrzegania przy załatwianiu spraw wynikających z powołanej umowy następujących zasad:

1. Powyższą umową objęta jest pomoc prawna w zakresie należności z tytułu wszelkich państwowych podatków bezpośrednich i opłat stemplowych łącznie z wszelkiemi dodatkami na rzecz związków samorządowych oraz wszelkiemi należnościami ubocznemi. Władze gdańskie zgodziły się udzielać wspomnianej pomocy również w zakresie samoistnych danin komunalnych, o charakterze podatków bezpośrednich.

Nie obejmuje natomiast rzeczona umowa pomocy prawnej w zakresie podatków spożywczych (konsumcyjnych, pośrednich) oraz należności celnych.

2. Cała korespondencja z zakresu wzajemnej pomocy prawnej odbywać się winna w zasadzie bezpośrednio między Izbą Skarbową a Krajowym Urzędem Podatkowym w Gdańsku (art. IV ustęp 2 gi umowy i okólnik Min. Skarbu z dnia 24 marca 1930 r. L. D. V. 2599/7), a jedynie wnioski o przymusowe ściągnięcie należności, których dotyczy umowa, muszą przechodzić, zgodnie z art. XI umowy — przez Ministerstwo Skarbu. Niedopuszczalną jest zatem bezpośrednia korespondencja między polskiemi i gdańskiemi urzędami skarbowemi (władzami I instancji).

3. Wszelkie wnioski polskich władz skarbowych należy w całości sporządzać w języku polskim (art. V umowy) z tem jednak, że na kopertach adres winien brzmieć następująco:

„An das Landessteueramt in Danzig-Gdańsk".

Adres na kopertach wniosków władz gdańskich będzie w języku polskim.

4. Pomoc prawna, przewidziana powyższą umową w przeważającej ilości wypadków ograniczy się do:

a) żądania doręczenia pism (nakazu, wezwania, orzeczenia, decyzji i t. p.) władz skarbowych płatnikom, zamieszkałym na obszarze drugiej strony;

b) żądania informacyj i t. p. wiadomości od władz skarbowych drugiej strony, żądania przesłuchania przez nie świadków lub znawców oraz żądania przeprowadzenia rewizji ksiąg handlowych przedsiębiorstwa. Zaznacza się, że rewizję wspomnianych ksiąg na obszarze jednej strony mogą przeprowadzać tylko organa władz skarbowych tejże strony;

c) żądania przymusowego ściągnięcia należności.

ad a) Pismo polskiej władzy skarbowej, formalnie sporządzone, które ma być doręczone przez władze gdańskie, należy przedłożyć Izbie Skarbowej (Wydział II Oddział Administra-

cyjny), która prześle je Krajowemu Urzędowi Podatkowemu w Gdańsku pismem treści mniej więcej następującej: „Do Krajowego Urzędu Podatkowego w Gdańsku. Izba Skarbowa w Poznaniu uprasza o zarządzenie doręczenia dołączonego nakazu płatniczego (orzeczenia, decyzji i t. p.) Urzędu Skarbowego podatków i opłat skarbowych . . . . . za zwrotem uwierzytelnionego potwierdzenia odbioru. Równocześnie zaznacza się, że polskie władze skarbowe uczynią zadość na zasadzie swoich ustaw podobnemu wnioskowi ze strony Krajowego Urzędu Podatkowego".

O ile chodzi o doręczenie przez polskie władze skarbowe pism gdańskich władz podatkowych, Izba Skarbowa po otrzymaniu prośby od Krajowego Urzędu Podatkowego, prześle je właściwemu urzędowi skarbowemu do wykonania, przyczem doręczenie należy uskuteczniać w trybie przewidzianym dla analogicznych pism polskich władz skarbowych. Wymienione w art. VII umowy „uwierzytelnienie" poświadczenia odbioru następuje w ten sposób, że albo organ doręczający potwierdza i podpisuje na dowodzie doręczenia, iż odbiorca pisma, względnie jego zastępca upoważniony do odbioru, własnoręcznie potwierdził odbiór na potwierdzeniu i zaopatrzył je datą, lub władza doręczająca stwierdza uskutecznienie przez organ doręczający doręczenia w sposób prawidłowy z podaniem daty tegoż doręczenia.

ad b) Żądanie od władz gdańskich informacyj i innych wiadomości, żądanie przesłuchania świadków lub znawców, wreszcie żądanie zbadania ksiąg handlowych przedsiębiorstwa na obszarze W. M. Gdańska sporządza właściwa władza wymiarowa w formie pisma do Krajowego Urzędu Podatkowego w Gdańsku i przedkłada Izbie Skarbowej, która po zbadaniu, czy dane żądanie zgodne jest z obowiązującemi przepisami i postanowieniami omawianej umowy, prześle je wspomnianemu Urzędowi pismem o treści analogicznej jak ad a), a więc również z zaznaczeniem gotowości udzielenia w danym razie wzajemnej analogicznej pomocy.

Żądanie informacyj, wiadomości, żądanie przesłuchania świadków lub znawców winno zawierać konkretne dane lub okoliczności, co do których żąda się informacyj względnie przesłuchania. Żądanie zbadania ksiąg dotyczyć może tylko przedsiębiorstw, których obowiązek podatkowy na obszarze R. P. jest uzasadniony. Żądanie takie należy możliwie dokładnie sprecyzować, zaznaczając, czy chodzi o zbadanie całokształtu księgowości danego przedsiębiorstwa, czy tylko pewnych rachunków (kont) względnie tranzakcyj. Przy żądaniu zbadania całokształtu księgowości pewnego przedsiębiorstwa należy podać te rachunki (konta), które szczegółowo mają być zbadane i wynotowane. Analogiczne zasady należy stosować w odniesieniu do żądań władz gdańskich.

ad a) i b) Żądać i zadość uczynić żądaniu wolno jedynie w granicach przepisów obowiązujących władzę wzywającą i wezwaną.

O niemożności wykonania pewnego żądania z powodów natury zarówno faktycznej jak i prawnej należy bezzwłocznie zawiadomić Krajowy Urząd Podatkowy za pośrednictwem Izby Skarbowej. W razie gdy wniosek władz gdańskich skierowany został do niewłaściwej władzy, prześle go Izba Skarbowa władzy właściwej, o ile ustalenie właściwej władzy jest możliwe i zawiadomi o tem władzę gdańską; w przeciwnym razie zwróci go Krajowemu Urzędowi Podatkowemu z wyjaśnieniem, dlaczego nie zadośćuczyniono wnioskowi władz gdańskich. W razie wątpliwości co do dopuszczalności zadośćuczynienia wnioskowi władz gdańskich należy sprawę przedłożyć Ministerstwu Skarbu do decyzji.

ad c) Wnioski polskich władz skarbowych o przymusowe ściągnięcie należności sporządzają właściwe władze wymiarowe według wzoru „wykaz zaległości" (wzór Nr. II do części I instrukcji biurowej dla oddziałów egzekucyjnych w urzędach skarbowych podatków i opłat skarbowych Dz. Urz. Min. Skarbu z r. 1928 Nr. 3, poz. 32), wypełniając dokładnie wszystkie rubryki wspomnianego formularza, przyczem zamiast rubryki „koszty egzekucyjne" należy zamieścić rubrykę „razem" (w złotych), a zamiast rubryki „uwaga" zamieścić rubrykę „w guld. gd.". W tej ostatniej należy uwidocznić powstałą z przeliczenia sumy „razem" kwotę w guld. gd. Dla przeliczenia należy kwoty w złotych przerachowywać na guld. gd. w stosunku 100 zł. = 57,60 guld. gd. O ile wykaz zaległości zawierać będzie więcej pozycyj zaległości, należy zarówno kwoty uwidocznione w rubryce „razem" w złotych, jak i kwoty powstałe z przeliczenia na guld. gd. podsumować. Zaznacza się, że kary za zwłokę należy obliczać do pewnego ściśle określonego terminu (o miesiąc naprzód od daty wystawienia wykazu zaległości), ponieważ władze gdańskie, zarówno jak w analogicznych wypadkach władze polskie, nie są obwiązane obliczać wzgl. doliczać narosłych po dzień przymusowego ściągnięcia kar za zwłokę i egzekwować winny tylko kwoty cyfrowe, ustalone i wykazane. Koszty egzekucyjne obliczone od całkowitej sumy wykazanych zaległości, pobiera zawsze władza wezwana (przeprowadzająca ściągnięcie) według obowiązujących ją przepisów i na swój rachunek. Innemi słowy przy przymusowem ściąganiu należności podatkowych na skutek wniosku władz gdańskich, polskie władze skarbowe obliczają koszty egzekucyjne zgodnie z obowiązującemi przepisami i zarachowują na przychód Skarbu Państwa. W odniesieniu do wniosków władz polskich władze gdańskie będą postępować analogicznie.

Wypełniony w sposób wyżej określony wykaz zaległości należy u dołu zaopatrzyć następującemi mniej więcej słowami:

„Przesyła się Krajowemu Urzędowi Podatkowemu w Gdańsku — z prośbą o zarządzenie

ściągnięcia wzgl. o zawiadomienie o powodach niemożności zadośćuczynienia niniejszemu wnioskowi.

Ściągnięte kwoty uprasza się wpłacić — z powołaniem się na L. niniejszego wykazu — do Polskiej Rządowej Kasy w Gdańsku na rachunek Kasy Skarbowej w . . . . . .

Równocześnie stwierdza się, że wykazane powyżej zaległości podatkowe stały się prawomocnemi. Podpis Kierownika Urzędu Skarbowego i pieczęć".

W powyższy sposób sporządzony — odnośnie każdego płatnika oddzielnie — wykaz przedłoży właściwa władza wymiarowa Izbie Skarbowej, która ze swej strony na tym wykazie zamieści następujące stwierdzenie: „Właściwość powyżej omawianego Urzędu Skarbowego stwierdza się.

Równocześnie zaznacza się, że polskie władze skarbowe uczynią zadość na zasadzie swoich ustaw podobnemu wnioskowi ze strony Krajowego Urzędu Podatkowego (podpis i pieczęć)", poczem wykaz ten przedłoży Ministerstwu Skarbu celem skierowania go do Krajowego Urzędu Podatkowego w Gdańsku. Zaznacza się, że wnioski władz gdańskich winny odpowiadać tym samym zasadom, przyczem nad formalną stroną wniosków władz gdańskich o przymusowe ściągnięcie czuwać będzie Ministerstwo Skarbu, a odnośnie innych wniosków należy to do obowiązków Izby Skarbowej.

Przymusowo ściągnięte na rachunek W.M. Gdańska kwoty należy wpłacać do Banku Polskiego zgodnie z wnioskami władz gdańskich i powołaniem się na dane (N N. księgi bierczej, N. konta i t. p.), zawarte we wnioskach.

Ilekroć niniejsze zarządzenie dotyczy urzędów skarbowych względnie władz I instancji, ma ono analogiczne zastosowanie i do oddziału bilansowego Izby Skarbowej.

Zwrócone przy niniejszem zarządzeniu wnioski Izby Skarbowej o przymusowe ściągnięcie należności należy sporządzić w myśl wyżej podanych wskazówek, poczem przesłać je w terminie jak najkrótszym Ministerstwu Skarbu, celem skierowania ich do Krajowego Urzędu Podatkowego w Gdańsku.

(—) *W. Koszko*
Dyrektor Departamentu

106.

Okólnik Nr. 65

z dnia 25 kwietnia 1931 r.

(AC. 12384/1) w sprawie ewidencji ruchu ludności.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z napływającemi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zapytaniami p. p. wojewodów i wątpliwościami, powstającemi przy stosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Przy zbieraniu ankiety nie należy wymagać potwierdzania zeznań dokumentami.

1. Przewidziana w § 53 rozporządzenia i § 12 instrukcji Ministra Spraw Wewnętrznych ankieta dokonana zostanie przez gminy przy pomocy wzorów Nr. Nr. 11 i 12 tudzież zgłoszeń i kart zameldowania wzorów Nr. Nr. 1 A i 3 A, przyczem ankieta wzorów Nr. Nr. 11 i 12 jest przeznaczona dla spisywania osób, posiadających obywatelstwo polskie, zaś zgłoszenia karty i zameldowania wzorów Nr. Nr. 1 A i 3 A— dla spisywania cudzoziemców.

W związku z powyższem nasuwa się pytanie, jaki wzór należy zastosować przy zbieraniu ankiety, jeżeli przynależność państwowa danej osoby nie jest stwierdzona w sposób definitywny, t. j. na podstawie właściwych dokumentów.

Przy rozstrzyganiu powyższego pytania należy mieć na względzie, że ankieta jest zeznaniem, jakie osoba interesowana składa o sobie w celu dokonania zapisu do rejestru mieszkańców.

Ankieta zatem jest źródłem informacyj, jest środkiem dowodowym o większej lub mniejszej wartości dowodowej, a nie aktem urzędowym, wystawianym na podstawie dokumentów publicznych lub na okolicznościach, stwierdzonych urzędowo. Ankieta w szczególności nie powinna być utożsamiana co do charakteru zawartych w niej danych z rejestrem mieszkańców, podczas gdy bowiem w ankiecie powinno być uwidocznione wszystko, co w zakresie rubryk ankiety zeznaje osoba interesowana, to do rejestru mieszkańców będzie wpisane tylko to, co zostało udowodnione formalnemi dokumentami (patrz § 35 rozporządzenia M. S. Wewn.).

Wynika stąd, że postępowanie *przy zbieraniu ankiety i przy wypełnianiu* poszczególnych rubryk *rejestru* jest odmienne. Różnica zaś polega m. in. na tem, że przy ankiecie należy kłaść nacisk na dokładność i ścisłość zeznań i należyte wypełnienie formularza ankiety, podczas gdy przy wypełnianiu *poszczególnych rubryk* rejestru mieszkańców — na udokumentowanie zapisu.

Ankieta wzoru Nr. 11 (Ankieta A).

Wzór Nr. 11 ankiety jest przeznaczony dla zeznań obywateli polskich. Aby więc uwydatnić tę cechę zeznania, należy we wszystkich wypadkach, w których osoba składająca ankietę, zeznaje, że jest obywatelem polskim — używać formularza tego właśnie wzoru (Ankieta A) niezależnie od tego, czy osoba zeznająca posiada, czy też nie posiada dokumentu, stwierdzającego jej obywatelstwo polskie.

W tym wypadku w rubryce 12-ej ankiety powinno się pisać: „przynależność państwowa polska".

W rubryce 13-ej należy wskazać dowód, stwierdzający przynależność państwową, a w wypadkach, kiedy zeznający nie posiada takiego dowodu, należy pisać: „nie posiada", albo w razie potrzeby wyraźnego zaakcentowania niemożności udokumentowania swego zeznania w tym względzie: „nie posiada i stwierdzić dokumentem nie może".

W wypadku powyższym zeznający stwierdza własnoręcznym podpisem i pod rygorem odpowiedzialności, że jest obywatelem polskim.

Okoliczność, czy zeznanie jego jest prawdziwe, będzie przedmiotem krytycznej oceny gminy. Do takiej atoli oceny przystąpi gmina dopiero po zebraniu ankiety i przy zastosowaniu specjalnych środków postępowania, przewidzianych w §§ 17, 18 i 24 Instr. M. S. Wewn.

Ankieta dla cudzoziemców — wzoru Nr. Nr. 1 A i 3 A.

W wypadkach, kiedy zeznający (osoba wypełniająca ankietę) twierdzi, że nie jest obywatelem polskim, należy użyć formularza wzoru, przeznaczonego dla cudzoziemców, t. j. wzoru Nr. Nr. 1 A względnie 3 A. Należy przytem mieć na względzie, że wzór Nr. 1 A ma zastosowanie tylko do cudzoziemców, posiadających zezwolenie na osiedlenie się, które jak dotąd, nie były udzielane i że w praktyce wzór Nr. 1 nie ma z tego powodu zastosowania.

Przy wypełnianiu ankiety wzoru Nr. 3 A należy w rubryce 7-ej wskazać, jaką mianowicie zeznający cudzoziemiec posiada przynależność państwową, a więc np.: „niemiecka", „francuska", „angielska" i t. p. W rubryce zaś 8-ej wskazuje się dowód cudzoziemskiej przynależności państwowej (paszport).

Dla odróżnienia w tym wypadku ankiety od zwykłego zameldowania nagłówek karty: „karta zameldowania" może być przekreślony i zastąpiony przez napis: „Ankieta".

Cudzoziemcy bez paszportów zagranicznych (zbiegowie polityczni, emigranci rosyjscy etc).

Przy wypełnianiu ankiety wzoru Nr. 3 A (dla cudzoziemców) cudzoziemiec obowiązany jest wskazać przynależność państwową, jaka mu przysługuje. Samo stwierdzenie, że nie jest obywatelem polskim nie jest wystarczające.

Jednakże wykonanie tego obowiązku może okazać się niemożliwe gdy cudzoziemiec nie posiada określonej przynależności państwowej, albo nie posiada w tym względzie dostatecznych wiadomości.

W tym wypadku zeznanie będzie polegało na stwierdzeniu negatywnego stosunku do obywatelstwa polskiego i na wskazaniu niemożności konkretnego ustalenia przynależności państwowej. Okoliczności powyższe należy wskazać w rubryce 7-ej w sposób następujący: „cudzoziemska nieustalona".

Jeżeli natomiast cudzoziemiec posiada pewną określoną przynależność państwową, ale nie posiada paszportu, wystawionego przez jego władze ojczyste (np. zbiegowie polityczni, emigranci rosyjscy etc.), w rubryce 7-ej należy wskazać tę przynależność, do której cudzoziemiec się przyznaje. Tak np. obywatele b. imperjum rosyjskiego, którzy nie nabyli żadnej innej przynależności państwowej, i którzy posiadają prawa emigrantów rosyjskich lub ormiańskich (t. j. prawo do otrzymania t. zw. dowodów nansenowskich) mogą w rubryce 7-ej pisać: „przyn. państw. b. imperjum rosyjskiego", albo, jeżeli sobie tego życzą, mogą używać określenia: „ob. ukraiński", „ob. ormiański i t. p. W tych wypadkach dla uniknięcia nieporozumień oraz dla podkreślenia praw, uzyskanych przez nich w Polsce należy wskazać dodatkowo: „Emigrant", albo, jeżeli dany emigrant posiada prawo azylu: „azylant". Rubryka 7-ma w takim razie brzmiałaby: „przynależność państwowa: b. imperjum rosyjskiego. Emigrant, (w skróceniu: „b. imp. ros. — Emigrant") albo: „przynależność państwowa: ukraińska. Emigrant"—i t. p.

Cudzoziemcy tej kategorji w przeciwstawieniu do innych cudzoziemców nie posiadają normalnych paszportów zagranicznych, lecz zwykle są zaopatrzeni w dowody tożsamości władz polskich. Dowody te mogą być różne zależnie od okoliczności, a mianowicie:

a) dowód tożsamości t. zw. dowód nansenowski, który może być wystawiony przez władze polskie lub przez władze innego państwa;

b) poświadczenie o rejestracji, które wystawia powiatowa władza administracji ogólnej w dowód dopełnienia przez cudzoziemca obowiązku rejestracji;

c) dowody tożsamości dawnego typu, a więc: „karty azylu" lub „karty pobytu", jeżeli dowód taki znajduje się dotychczas w posiadaniu cudzoziemca;

d) „karta pobytu czasowego", która była wystawiana w swoim czasie przez powiatowe władze administracji ogólnej wzamian za kartę pobytu i kartę azylu.

Przy wypełnianiu rubryki 8-ej ankiety wzoru Nr. 3 A cudzoziemcy tej kategorji powinni wskazać jeden ze wskazanych wyżej dowodów, zależnie od tego, jaki z tych dowodów posiadają.

Jeżeli cudzoziemiec posiada jednocześnie jeden z wyszczególnionych wyżej dowodów, a nadto poświadczenie o rejestracji patrz formularz rubr. 8 ej lit. b) to poświadczenie to należy wskazać w rubryce 10-ej, zaś w rubryce 8-ej wyszczególnić dowód tożsamości.

Osoby, które nie mogą określić, czy są obywatelami polskimi, czy też cudzoziemcami.

Wybór formularza ankiety nie nastręcza żadnej trudności, dopóki zeznający jest w posiadaniu informacyj, które pozwalają mu stwierdzić, że jest obywatelem polskim, albo, że nim nie jest. Ankieta wzoru Nr. Nr. 11 i 12 jest przeznaczona dla obywateli polskich, a więc wzór ten będzie użyty przez wszystkie osoby, które zeznają, że są obywatelami polskimi. Natomiast osoby, które zeznają, że nie przysługuje im obywatelstwo polskie, będą traktowane przy wyborze formularza ankiety, jako cudzoziemcy, w myśl zasady art. 1 rozporządzenia Prezydenta R. P o cudzoziemcach, według której cudzoziemcem jest ten, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

Jednakże wybór formularza ankiety nasunie poważne trudności w wypadkach, kiedy osoba zeznająca, nie posiadając żadnych informacyj, co do swej polskiej względnie cudzoziemskiej przynależności, nie jest w możności złożyć w tym względzie żadnych zeznań. W tym wypadku osoba zeznająca nie twierdzi, że jest obywatelem polskim, ani też, że nim nie jest, a więc nie istnieją tu okoliczności, uprawniające do przesądzenia obywatelstwa zeznającego i rozstrzygnięcie tej kwestji może nastąpić dopiero w drodze decyzji właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Ponieważ zjawisko powyższe, — kiedy to osoba, przebywająca w Polsce, nie umie określić swego stosunku do państwa, a więc w konsekwencji i swego stosunku do obowiązków i uprawnień, wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej, należy uznać za wysoce niepożądane i wymagające definitywnego wyjaśnienia, — przeto wypadki takie powinny być niezwłocznie komunikowane władzom administracji ogólnej. Z tego powodu zeznania takie (ankieta) powinny być przesyłane w 1 egzemplarzu miejscowej powiatowej władzy administracji ogólnej, analogicznie, jak ankieta i meldunki cudzoziemców (patrz § 13 ust. 2 instr. Min. Spr. Wewn.). *Z powyższych względów natury technicznej przy zbieraniu ankiety w takich wypadkach należy używać formularza wzoru Nr. 3 A (koloru czerwonego), stosując* przytem następujący tryb postępowania:

a) napis tytułowy: „karta zameldowania dla cudzoziemców, przybywających na pobyt czasowy" należy przekreślić i zaopatrzyć kartę w napis: „Ankieta. Do wyjaśnienia";

b) w rubryce 7-ej wskazać: „brak informacyj";

c) w rubryce 8-ej wskazać posiadany dowód, a w braku takowego pisać: „nie posiada";

d) gmina powinna utrzymywać tę kategorję osób w osobnej ewidencji i w tym celu może żądać dostarczenia ankiety tych osób w 3 względnie 2 egzemplarzach (patrz niżej punkt 11 lit. e), z których jeden będzie przesłany do miejscowej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Sprawdzanie ankiety.

2. Sprawdzanie ankiety (§§ 15—19 instr. Min. Spr. Wewn.) ma na celu dokonanie krytycznej oceny treści zeznań, zawartych w ankiecie oraz wyjaśnienie spostrzeżonych przytem wątpliwości lub nieprawidłowości. Przystępując do sprawdzania należy zbadać przedewszystkiem czy ankieta została wypełniona należycie i na właściwym wzorze. Następnie gmina powinna ocenić, czy tożsamość zeznającego oraz fakt zamieszkania zeznającego w gminie nie nastręcza wątpliwości.

Przy sprawdzaniu ankiety mogą okazać się bardzo potrzebne dane, co do miejsca zapisania danej osoby do ksiąg ludności stałej, albo do ksiąg stanowych lub też dane, co do jej przynależności gminnej. To też w miarę potrzeby należy wymagać, aby informacje te były wpisywane do ankiety stosownie do § 15 ust. 3 instrukcji Min. Spr. Wewn. Do tego celu może służyć np. rubryka „uwagi". Np. „zapisany do ksiąg ludności stałej w gminie . . . . . powiatu . . . . ." albo: „zapisany do ksiąg stanowych w gminie . . . . . powiatu . . . ." lub też: „przynależny do gminy . . . . . powiatu . . . . .". Adnotacje te można wpisywać w skróceniu: „zap. do ks. ludności stałej . . .", „zap. do ks. stanowych . . .", „przynależn. do gminy . . .".

Informacje te ułatwią gminie badanie przynależności państwowej oraz zebranie dokumentów, dotyczących osób, uwidocznionych w ankiecie, w chwili, gdy gmina przystąpi do tych czynności.

W razie wątpliwości, co do tożsamości danej osoby, gmina powinna żądać przedłożenia dowodów lub zeznań świadków, albo wreszcie zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej (patrz § 24 instrukcji M. S. Wewn).

Zapisywanie do rejestru mieszkańców w wypadkach braku dokumentów (zapisywanie pro memoria).

3. Zapisywanie do księgi kontroli r. ludn. oraz do rejestru mieszkańców dokonane zostanie stosownie do § 16 instrukcji M. S. Wewn. Jednocześnie gmina przystąpi do uporządkowania dokumentów osobistych, będących w posiadaniu gminy, stosując się przytem do postanowień § 18 lit. b) wspomnianej instrukcji.

W trakcie tych czynności okaże się konieczne zastosowanie postanowień § 17 instrukcji M. S. Wewn., a mianowicie zastosowania zapisów niekompletnych (zapisanie pro memoria).

W okresie wykonania tych prac gminy powinny zwrócić szczególną uwagę na następujące okoliczności:

Przy przepisywaniu ankiety wzoru 11 do rejestru mieszkańców ludność nie powinna być wzywana do składania w gminie swych dokumentów.

a) do rejestru mieszkańców należy wpisać wszystkie osoby, uwidocznione w ankiecie wzoru Nr. 11 (Ankieta A), za wyjątkiem tych, których tożsamość oraz fakt zamieszkania w gminie nie mógł być podczas sprawdzania ankiety ustalony. Okoliczność, czy dana osoba posiada wszystkie potrzebne dokumenty, jak np. metrykę (urodzenia, ślubu), dowód przynależności państwowej etc. nie powinna być tu brana pod uwagę (patrz § 17 instrukcji M. S. Wewn.);

b) rubryki rejestru, których treść nie może być potwierdzona *właściwemi dokumentami* (§§ 31, 18 lit. g) należy pozostawić bez wypełnienia.

Tu nasuwa się pytanie: jakie rubryki rejestru mają być wypełnione, jeżeli gmina nie posiada żadnych dokumentów osoby uwidocznionej w ankiecie, a więc, jeżeli nie ma ona, ani metryki urodzenia, ani metryki ślubu, ani dowodu przynależności państwowej i t. p.

W tym wypadku wpisanie do rejestru nastąpi na podstawie samej tylko ankiety. Tak więc będą wpisane te dane, które powinny być stwierdzone przy ustalaniu tożsamości danej osoby oraz faktu zamieszkania, a mianowicie: imię i nazwisko (rubr. 2), w jakim charakterze zamieszkuje (rubr. 5), stosunek do pow. ob. wojsk. (rubr. 9), dowód osobisty (rubr. 10), poprzednie miejsce zam. (rubr. 12), data zamieszkania (rubr. 14). Co do rubryki „zawód" może ona być również wpisana, jeżeli gmina jest w posiadaniu tej informacji i jeżeli do stwierdzenia jej nie są wymagane specjalne dokumenty.

Tak więc np. robotnik rolny, właściciel gospodarstwa rolnego — jako określenie zawodu, mogą być wpisane do rejestru na podstawie ankiety, jeżeli fakty te są znane gminie; natomiast określanie zawodu lekarza, inżyniera i t. p., do których uprawiania wymagane są odpowiednie dyplomy lub dokumenty — nie może być uskuteczniane bez takich dokumentów.

Dokumenty osobiste, jakie znajdują się w posiadaniu gminy powinny być w miarę możności w tym okresie prac uporządkowane stosownie do §§ 18 lit. b) i 19 ust. 1 instrukcji M. S. Wewn. i wykorzystane dla celów rejestru mieszkańców.

Do dokumentów tych należą:

aa) dokumenty przechowywane przez wiele gmin w związku z prowadzonemi dotychczas księgami, np. księgami ludności stałej, księgami ludności stanowej, przynależności gminnej etc.;

bb) dokumenty, nadsyłane gminom przez urzędy stanu cywilnego w latach ubiegłych w związku z dokonywaniem wykazów mężczyzn w wieku lat 18, poborowych i inne;

cc) dokumentów przechowywanych przez gminy w związku z wydawaniem dowodów osobistych i t. p.;

dd) cudzoziemcy oraz osoby bez określonej przynależności, o których jest mowa w punkcie 1 niniejszego, t. j. osoby, uwidocznione w ankiecie wzoru Nr. 3 A, nie będą wpisane do rejestru mieszkańców, ani do ksiąg pomocniczych (patrz § 40 rozporządzenia M. S. Wewn.). W szczególności co do osób o nieustalonej przynależności państwowej (Ankieta. Do wyjaśnienia) należy zauważyć, że niemożność stwierdzenia, czy są one obywatelami polskimi, pociąga za sobą w konsekwencji niemożność ustalenia faktu zamieszkania ich w danej gminie. Osoby tej kategorji mogą być zatem wpisane do rejestru tylko wówczas, kiedy stwierdzone zostanie, że są obywatelami polskimi.

Kompletowanie dokumentów i uzupełnianie zapisów rejestru mieszkańców.

4. Po wpisaniu w powyższy sposób ankiety do rejestru mieszkańców t. j. po założeniu rejestru przystąpią gminy do systematycznego wypełniania brakujących danych, czyli do wpisywania tych rubryk, które w okresie zakładania rejestru mieszkańców z powodu braku dokumentów pozostawiono bez wypełnienia (zapisy pro memoria).

Praca gminy w tym okresie polegać będzie na kompletowaniu brakujących dokumentów osobistych i wypełnianiu w miarę ich uzyskiwania niewypełnionych rubryk rejestru mieszkańców.

Kompletowanie brakujących dokumentów powinno być z reguły uskuteczniane z urzędu.

Kompletowanie brakujących dokumentów powinno być uskuteczniane z reguły i o ile możności w drodze urzędowej, a mianowicie przez stopniowe i metodyczne zapotrzebowywania odnośnych dokumentów, wyciągów z dokumentów lub ich odpisów z innych gmin lub urzędów. W pracy tej gminy opierać się będą na wskazówkach, co do miejsca zapisania danej osoby do ksiąg ludności stałej, ksiąg przynależności stanowej lub przynależności gminnej, zawartych w rubryce „uwagi" ankiety (patrz wyżej punkt 2 niniejszego okólnika).

Kompletowanie dokumentów jest zadaniem gmin, niezwiązanym żadnym terminem. Środki i metody postępowania gminy w tym kierunku mogą być ustalone szczegółowo dopiero w przyszłości t. j. po założeniu rejestru.

Należy jednakże pamiętać, że wykonanie powyższego zadania gmin nie jest ograniczone żadnym terminem i że działalność w tym zakresie gmin z natury rzeczy musi być obliczana na dłuższy i nawet w przybliżeniu niedający się

określić okres czasu. Działalność ta nie należy wszakże do okresu przygotowawczego, t. j. do okresu zakładania rejestru mieszkańców. Przeciwnie, racjonalne rozwiązywanie tego problemu może nastąpić po założeniu rejestru, który pozwoli dopiero ocenić należycie istniejący w tej mierze stan faktyczny oraz określić potrzebne do tej akcji środki i metody działania. Jest to zatem dalszy okres akcji, która musi być przewidziana już obecnie dla nadania ciągłości i kierunku pracom gminy, ale *która będzie przedmiotem szczegółowych zarządzeń władz w przyszłości.*

Tak więc, stwierdziwszy np. że dana osoba zapisana jest do ksiąg ludności stałej w gminie NN, należy zwrócić się tam z prośbą o nadesłanie wyciągu z ksiąg ludności z dołączeniem wszelkich, będących w posiadaniu gminy NN dokumentów, dotyczących danej osoby. Fakt przesłania dokumentów innej gminie powinien być uwidoczniony w księgach, w których dany dokument był zanotowany, a więc np. w księdze ludności stałej i t. p.

W wypadkach, kiedy zebranie dokumentów we wskazanej powyżej drodze urzędowej nie dałoby się uskutecznić, gminy przystąpią do wzywania osób zainteresowanych, postępując przytem stosownie do postanowień § 18 lit. c—g.

Wyznaczenie krótkich terminów lub kar może mieć tu miejsce tylko w wypadkach wyraźnie uzasadnionych interesem publicznym.

Niezależnie atoli od przewidzianego wyżej trybu postępowania w praktyce zachodzić będą niewątpliwie wypadki, kiedy gmina uzależni swe czynności od przedłożenia jej brakujących dokumentów. Tak np. gmina odmówi wydania dowodu osobistego osobie, której metryka nie znajduje się w posiadaniu gminy, dopóki dokument ten nie zostanie gminie przedłożony i dopóki na tej podstawie nie zostaną wpisane odpowiednie rubryki rejestru mieszkańców (patrz § 33 ust. 2 instrukcji M. S. Wewn.) i t. p.

Stwierdzenie przynależności państwowej.

5. Stosownie do § 35 rozp. M. S. Wewn. (§ 17 ust. 4 instrukcji M. S. Wewn.) rubryka „przynależność państwowa“ może być wypełniana tylko na podstawie właściwych dokumentów władz admin. og. (patrz § 63 ust. 1 instr. M. S. Wewn.). Za dokument właściwy należy tu uznać nadto zatwierdzone przez władzę adm. ogólnej listy Nr. 1 i Nr. 2, przewidziane w okólnikach z dnia 28.II. 1925 i 13.I. 1926 r. Nr. BE. 1001/25 i Nr. 238/26 do Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n/B., Łucku, Nowogródku i Wilnie, dotyczących sumarycznego stwierdzania obywatelstwa polskiego.

Dowody rzeczowe jak np. wyciąg z ksiąg ludności, poświadczenie przynależności gminnej i t. p. nie są wystarczające do stwierdzenia przez gminę polskiej przynależności państwowej, gdyż ocena tego leży wyłącznie w kompetencji władz administracji ogólnej.

Gminy zatem, będąc w posiadaniu takich dowodów, powinny z urzędu zwrócić się do władz admin. og. o stwierdzenie obywatelstwa polskiego, przesyłając wykazy osób, których dowody są w posiadaniu gminy.

Aby ułatwić gminom i władzom admin. og. spełnianie tego zadania Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyda w tym względzie osobne zarządzenia. Tu należy jednakże zaznaczyć, że akcja stwierdzania przynależności państwowej będzie mogła mieć miejsce na szerszą skalę dopiero po założeniu rejestru i po uzyskaniu na tej podstawie danych, pozwalających zapoznać się z rozmiarami i warunkami, jakie akcji tej będą towarzyszyły.

Sposób uskuteczniania zgłoszeń, zgonów, urodzin oraz zmian w stanie rodzinnym.

6. Przy zgłaszaniu zgonów, urodzin oraz zgłaszaniu innych zmian, przewidzianych w § 12 instrukcji M. S. Wewn. w nagłówku zgłoszenia wzgl. karty należy uczynić adnotację: „karta urodzenia“ lub „karta zgonu“, zmieniając odpowiednio napisy odpowiednich rubryk. Rubryki niepotrzebne należy skreślić.

Przy wykonywaniu tego obowiązku należy mieć na względzie postanowienie § 15 ust. 2 rozporządzenia M. S. Wewn., według którego w braku danych, potrzebnych do wypełnienia zawiadomienia, wypełnia się je w miarę posiadanych informacyj.

Zawiadomienie o innych zmianach, dotyczących danych, zawartych w meldunku, uskutecznia się w drodze pisemnej odpowiednio do okoliczności, stosując się do wskazówek i wymagań w tym względzie gminy.

Szczegółowy tryb postępowania w tej mierze ustalą gminy w drodze regulaminów stosownie do § 43 ust. 1 rozporządzenia M. S. Wewn. *W celu ujednostajnienia tego postępowania Min. Spr. Wewn. załącza przy niniejszem dla orjentacji odpowiedni wyciąg z projektu regulaminu m. st. Warszawy.*

Domowe księgi meldunkowe i listy.

7. Przewidziane w art. 4 rozporządzenia Prezydenta R. P. domowe księgi i listy przeznaczone są dla celów kontroli nad wykonaniem przez ludność obowiązków meldunkowych. Artykuł ten upoważnia m. in. p. p. wojewodów do wprowadzenia obowiązku utrzymywania domowych ksiąg i list równocześnie. Upoważnienie to ma charakter wyjątkowy i może mieć zastosowanie tylko w większych miastach, gdzie obok domowych ksiąg meldunkowych zachodzi potrzeba utrzymywania listy osób, zamieszkują-

cych w danym domu w postaci wykazu lokatorów, umieszczonego w bramie domu. Wykaz taki z reguły powinien wskazywać imię i nazwisko głównego lokatora wzgl. sublokatorów, noszących inne nazwisko. Umieszczanie poszczególnych członków rodzin w takim wykazie jest zbędne. Kwestja umieszczania w wykazie nazwisk służby domowej *ewentualnie nawet sublokatorów* powinna być w takich wypadkach rozstrzygnięta stosownie do panujących zwyczajów oraz stosownie do rzeczywistej potrzeby.

Wprowadzanie obowiązku utrzymywania domowych ksiąg meldunkowych lub list w gminach wiejskich lub na obszarach dworskich jest zdaniem M. S. Wewn. zbędne i stanowczo niewskazane, ponieważ warunki kontroli ruchu ludności są na wsi naogół nader uproszczone i stosowanie tam tych środków kontroli nie byłoby usprawiedliwione rzeczywistą potrzebą. Jednakże zasada ta nie znajdzie zastosowania w wypadkach wyjątkowych np. w gminach o wyjątkowo intensywnym ruchu ludności, w rejonach przygranicznych, rejonach fortecznych i t. p. Wprowadzanie atoli tych obostrzeń nawet w drodze wyjątku powinno być jak najdalej ograniczone, a zwłaszcza w okresie przygotowawczym, kiedy to brak dostatecznych danych o ruchu ludności i jego przejawach w poszczególnych miejscowościach może powodować nadmierny, a zbędny rygoryzm przepisów.

Meldunki zbiorowe wycieczek dzieci, na kolonje letnie i t. p.

8. Zbiorowe wyjazdy młodzieży szkolnej, harcerzy i t. p. na kolonje letnie lub dla poprawy zdrowia należy traktować według przepisów o wycieczkach i pielgrzymkach (§ 19 rozp. M. S. Wewn.), chociażby taki zbiorowy pobyt miał trwać w pewnej miejscowości czas dłuższy.

Istotną cechą tego przejawu ruchu ludności będzie forma organizacji zbiorowego przyjazdu i powrotu, a nie okres czasu, w którym *czasowy* pobyt ma trwać. Tak np. wychowankowie bursy, udający się na wywczasy letnie do pewnej miejscowości pod przewodnictwem swego kierownika powinni korzystać z prawa uproszczonego meldunku, chociażby pobyt ich tam miał trwać w okresie paru miesięcy.

Potwierdzenia zameldowania cudzoziemców.

9. Według posiadanych przez Min. Spr. Wewn. wiadomości, cudzoziemcy, którzy wskutek krótkiego pobytu swego w danej gminie nie zdołali otrzymać od gminy potwierdzenia zameldowania, są zatrzymywani na granicy przez organa graniczne z powodu braku dowodów, że uczynili zadość obowiązkowi meldunkowemu. Aby zapobiec takim wypadkom, Min. Spr. Wewnętrznych wyjaśnia, że w myśl § 13 ust. 6 właściciel domu obowiązany jest wydać osobie meldowanej pokwitowanie z odbioru karty meldowania względnie wymeldowania. Pokwitowanie takie może być udzielone na odcinku karty meldunkowej (potwierdzenie), przyczem rubryka: „podpis urzędnika“ powinna być poprawiona odręcznie na: „podpis prowadzącego meldunki“, względnie „właściciela domu“ lub „rządcy domu“ etc, zaś: rubryka „pieczęć gminy“ skreślona zupełnie albo zastąpiona napisem: „pieczęć domu“, wzgl. hotelu i t. p., jeżeli właściciel domu takową posiada.

Ze względu na aktualność tej sprawy przy meldunkach hotelowych zechcą P. P. Wojewodowie poczynić właściwe kroki do jej uregulowania w stosunku do hoteli i t. p. zakładów traktując ją jako sprawę pilną.

Uregulowanie tej kwestji może nastąpić w drodze regulaminu (patrz § 6 instrukcji Min. Spr. Wewn.) albo też w drodze przewidzianej w § 43 ust. 6 rozp. M. S. Wewn.

Pieczątki domowa.

10. Obowiązujące przepisy meldunkowe nie przewidują obowiązku właścicieli domu posiadania pieczątki domowej, ograniczając się jedynie do zarezerwowania miejsca na pieczęć domu na zgłoszeniach i kartach. Jednakże obowiązek taki może być nałożony rozporządzeniami P. P. Wojewodów w drodze § 43 ust. 6 rozporządzenia M. S. Wewn., lub też może być przewidziany regulaminem gminy na zasadzie § 46 ust. 1 tegoż rozporządzenia. Ponieważ atoli nakładanie takiego obowiązku może być w pewnych warunkach uciążliwe, albo nieusprawiedliwione istotną potrzebą — przeto należy unikać, o ile możności, stosowania w tym względzie zbędnego rygoryzmu. Wprowadzanie tych obowiązków w drodze przymusowej w gminach wiejskich oraz w mniejszych miastach powinno być zaniechane.

Obowiązek wypełniania zgłoszeń i kart w dwóch egzemplarzach.

11. Rozporządzenie Min. Spr. Wewn. przewiduje w § 42 ust. 2 zwolnienie od obowiązku wypełniania zgłoszeń i kart w dwóch egzemplarzach jeżeli jeden egzemplarz tych zgłoszeń i kart jest wystarczający dla potrzeb gminy. Zechcą przeto P. P. Wojewodowie zalecić gminom jak najszersze stosowanie tego przepisu, kładąc przytem szczególny nacisk na tę okoliczność w gminach wiejskich oraz w tych gminach miejskich, które nie utrzymują biur adresowych. *Rozpatrzenie kwestji zaleca się, jako bardzo pilne.*

Przy regulowaniu tej kwestji należy mieć na względzie co następuje:

a) Dwa egzemplarze zgłoszeń zamieszkania i zmiany miejsca zamieszkania (zameldowanie, wymeldowanie) okażą się potrzebne tylko w gminach większych,

a w pierwszym rzędzie w gminach, utrzymujących biura adresowe,

b) Meldunki hotelowe, powinny być z reguły utrzymywane w osobnej ewidencji, a przeto nie powinny być włączane również do kartotek ogólnych biur adresowych.

W konsekwencji przy meldunkach hotelowych wypełnianie kart w dwóch egzemplarzach należy uznać za zbędne.

c) Ewidencja osób, przebywających w gminach czasowo (np. osoby zatrzymujące się u krewnych, znajomych, młodzież szkolna etc.) może wywoływać potrzebę specjalnej klasyfikacji w formie odrębnych kartotek pewnych tylko kategoryj tej ludności, jak np. osób korzystających z dobroczynności publicznej, bezrobotnych, dzieci bez opieki, lub w wieku szkolnym etc. Nawet więc w miastach o wielkim ruchu ludności potrzeba drugiego egzemplarza kart meldunkowych (zameldowanie i wymeldowanie czasowego pobytu) może być odczuwana w nielicznych stosunkowo wypadkach. Ponieważ zatem jeden egzemplarz tych kart i tu okaże się naogół dla gminy wystarczający, przeto należy oczekiwać, że i w tych nielicznych wypadkach wypełnianie 2 egzemplarzy kart meldunkowych będzie przez gminy zaniechane.

Na śpieszne wykonanie tej dyrektywy zechcą P. P. Wojewodowie zwrócić szczególną uwagę.

d) Zameldowania i wymeldowania osób, *zatrzymujących się w hotelach na czas do 24 godzin* są dostarczane gminom z powodów natury technicznej jednocześnie. W tych wypadkach właściciel hotelu doręcza gminom oprócz karty zameldowania wypełnioną przez niego kartę wymeldowania. Czynność ta może być uproszczona przy pomocy odciśnięcia stempla, lub uczynienia w sposób widoczny na karcie zameldowania adnotacji: „wyprowadził się dnia . . . .", zaopatrzonej w podpis właściciela hotelu. Adnotacja powyższa zastępowałaby kartę wymeldowania, która w tych wypadkach byłaby zupełnie zbędną.

e) We wszystkich wypadkach, w których wypełnia się kartę meldunkową w 1 egzemplarzu, karty cudzoziemców powinny być z reguły dostarczane gminie w 2 egzemplarzach, a nie w 3 egz.

W wypadku wskazanym powyżej pod lit. d) właściciel hotelu powinien dostarczyć 2 egzemplarze tylko karty zameldowania z analogicznemi adnotacjami, zastępującemi karty wymeldowania (karty wzoru Nr. 3 A).

f) Uregulowanie powyższych kwestyj może nastąpić w drodze regulaminu gmin stosownie do § 46 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych i powinno mieć zastosowanie *również przy zbieraniu ankiety.*

Regulaminy biur ewidencji ruchu ludności.

12. Prace nad regulaminem biur ewidencji ruchu ludności wymagają szczegółowej znajomości lokalnych warunków ruchu ludności oraz środków, jakiemi gmina rozporządza w znaczeniu technicznem i finansowem. Prace te wymagają pewnego doświadczenia i praktyki. W tych warunkach ustalanie trwałych, wiążących gminę norm regulaminowych, norm dotyczących szczegółów postępowania w sprawach jeszcze przez gminę nie rozpoczętych, mogłoby w stosunkach zwłaszcza gmin wiejskich wywołać pewne niepożądane komplikacje. Z tego powodu pożądane jest opracowywanie regulaminów stopniowo, to znaczy w miarę postępu i kolejności pracy gmin. Przystępując do wykonania pewnego zadania w zakresie ewidencji ruchu ludności, należy opracować plan postępowania co do danej kwestji, traktując ten właśnie plan jako formę tymczasowego regulaminu. Plan taki gminy miejskie opracowują w ścisłem porozumieniu z województwem, zaś gminy wiejskie, a zwłaszcza jednowioskowe otrzymają odpowiednie wskazówki Starostw i wydziałów powiatowych, które, formułowane w sprawach istotniejszych na piśmie, będą w praktyce odgrywały rolę regulaminów i wywrą wpływ na stopniowe kształtowanie się stałych norm regulaminowych.

Należy uznać za nader pożyteczne wzajemne porozumiewanie się urzędów wojewódzkich w sprawach ważniejszych przez wzajemną wymianę swych zarządzeń. Idąc po linji ujednostajnienia praktyki tam, gdzie to okazałoby się możliwe i pożądane, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ze swej strony przesyłać będzie do wiadomości P. P. Wojewodów posiadane przez siebie wzory i projekty z tej dziedziny.

Skorowidze do rejestru mieszkańców wzoru Nr. 6.

13. W celu uproszczenia postępowania gmin przy prowadzeniu skorowidzów do rejestru mieszkańców wzoru Nr. 6 przewidzianych w § 27 ust. 1 i 2 upoważnia się gminy do założenia i prowadzenia jednego tylko skorowidza ogólnego w postaci książki. Skorowidz ten powinien zawierać alfabetyczny wykaz wszystkich nazwisk, wpisanych do rejestru mieszkańców danej gminy niezależnie od tego, czy rejestr składa się z jednego lub więcej tomów.

Skorowidz taki powinien być sporządzony z papieru bezdrzewnego wagi i jakości, przewidzianej dla rejestru mieszkańców (patrz § 3 ust. 2 instrukcji M. S. Wewn.) i winien zawierać następujące rubryki: numer porządkowy, tom i strona, miejscowość, imię i nazwisko oraz

imiona rodziców. W miastach rubryka miejscowość, może być zastąpiona w miarę potrzeby inną informacją lub pozostawiona bez wypełnienia.

Na kim ciąży obowiązek prowadzenia meldunków, jeżeli właściciel domu nie mieszka w danej miejscowości i nie może wyznaczyć swego zastępcy.

14. W domach, których właściciele nie mieszkają w danej miejscowości lub w wypadkach, w których ze względu na specjalne warunki lokalne wyznaczenie zastępcy właściciela domu w myśl art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji i kontroli ruchu ludności okazałoby się niemożliwe,—obowiązek zameldowania i wymeldowania ciąży (art. art. 7, 8 i 11 tegoż rozporządzenia) na dzierżawcy domu względnie części domu t. j. na tych wszystkich osobach, które, zajmując dom lub mieszkanie, dają przybyszowi schronienie lub przyjmuje go, jako lokatora, sublokatora, pensjonarza, pracownika, służbę domową, domownika, członka rodziny i t. p.

Regulaminy gmin określą w miarę potrzeby i stosownie do postanowień rozdziału II rozporządzenia Min. Spr. Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności obowiązujący w tych wypadkach tryb postępowania (patrz § 46 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia Min. Spr. Wewn.).

Dokonanie ankiety powinno z reguły nastąpić w okresie wiosennym.

15. Okólnik Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 3 marca r. b. Nr. 4 (poufny) w sprawie przesunięcia terminu założenia rejestru mieszkańców zapowiada przesunięcie końcowego terminu wykonania akcji założenia ksiąg ludności z uwagi na to, że termin 1 lipca r. b., jako zbyt krótki, nie mógł być dotrzymany na pewnych terenach bez narażenia gmin na zwiększone koszta wykonania rozporządzenia o meldunkach i księgach ludności.

Przesunięcie powyższego terminu do dnia 1 stycznia 1932 r. da możność gminom dokonania czynności, potrzebnych do założenia rejestru stopniowo w sposób bardziej planowy i systematyczny.

Jednakże zarządzenie powyższe nie powinno być w żadnym wypadku rozumiane, jako odroczenie—czyli zawieszenie akcji na czas późniejszy, gdyż w takim razie gminy zmuszone byłyby do intensywniejszego działania w okresie końcowym, a przez to zarządzenie samo byłoby pozbawione wszelkiego znaczenia.

Mając na uwadze, że czynnością najbardziej absorbującą gminy, a więc i najbardziej kosztowną jest sprawdzanie ankiety i wpisywanie jej do rejestru mieszkańców, należy uwzględniać następujące okoliczności:

a) Termin rozpoczęcia ankiety nie powinien być zbytnio odraczany, natomiast może być przesunięty, o ile tego zajdzie rzeczywista potrzeba, termin zakończenia ankiety;

b) Termin ukończenia ankiety winien być tak obliczony, aby sprawdzanie ankiety i wciąganie jej wyników do rejestru mieszkańców mogło być dokonane przez gminy stopniowo i systematycznie, przyczem obydwie te czynności mogą być dokonywane w jednym i tym samym okresie;

c) Za najbardziej racjonalne należy uznać dokonanie ankiety w okresie wiosennym, a więc przed rozpoczęciem ruchu letniskowego oraz okresu intensywnych prac rolnych. W ten sposób gminy mogłyby rozpocząć akcję zakładania rejestru już w miesiącach letnich, poświęcając temu zadaniu okres kilku miesięcy następnych.

Obowiązek prowadzenia meldunków trwa nieprzerwanie od 1 stycznia 1930 r.

16. Zarządzone wskazanym powyżej okólnikiem przesunięcie terminu nie dotyczy terminu wejścia w życie rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności, a zatem termin 1 stycznia 1931 r. obowiązuje i nadal w stosunku do wszystkich innych kwestyj, a przedewszystkiem w stosunku do obowiązków meldunkowych.

Zalecenie powyższe należy traktować jako pilne.

Druki i formularze.

17. Według posiadanych przez Min. Spr. Wewnętrznych wiadomości zdarzają się wypadki zaopatrywania gmin w formularze kart meldunkowych, ksiąg i rejestrów, nieodpowiadające obowiązującym przepisom.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że użycie formularzy i ksiąg sporządzonych z papieru nieodpowiedniej wagi i jakości musiałoby, jak uczy doświadczenie, spowodować szybkie niszczenie kartotek i ksiąg, a w konsekwencji narazić gminy na ponowne ich zakładanie w przyszłości, a więc na wielką pracę i koszta. Z tych względów jaknajściślejsze przestrzeganie postanowień § 4 instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu rejestru mieszkańców oraz §§ 42 i 44 rozporządzenia Min. Spr. Wewnętrznych o meldunkach i księgach ludności jest bezwzględnie obowiązujące.

Zechcą przeto P. P. Wojewodowie wydać w tej mierze jaknajsurowsze zalecenia, mając przytem na uwadze, że nie ogranicza to bynajmniej prawa gmin do swobodnego wyboru dostawców tych druków.

INSTRUKCJA

w sprawie trybu postępowania przy zawiadamianiu o urodzeniach, zgonach i innych zmianach w meldunkach.

(Uchwała Magistratu m. st. Warszawy Nr. 201 z dn. 13 kwietnia 1931 r.)

§ 1.

Właściciele domów, hoteli, pensjonatów i t. p. zakładów względnie ich zastępcy (prowadzący meldunki) obowiązani są zawiadamiać Biura Meldunkowe o każdej zmianie zaszłej w stanie rodzinnym osób, zameldowanych w domu lub zakładzie, jako też o wszystkich innych zmianach, dotyczących danych zawartych w zgłoszonych uprzednio meldunkach (art. 11 rozp. Prez. R. z dn. 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. N. 32, poz. 309).

Obowiązek udzielania prowadzącemu meldunki potrzebnych przy tem informacyj ciąży zgodnie z ogólnemi przepisami meldunkowemi na osobie, której zmiana dotyczy, oraz na lokatorze głównym w stosunku do sublokatorów, na głowie rodziny w stosunku do członków rodziny, na pracodawcy w stosunku do pracowników zamieszkałych. razem (art. 10 rozp. Prez. R.).

Obowiązek ten polega na doręczeniu prowadzącemu meldunki należycie wypełnionych i podpisanych formularzy zgodnie z ogólnemi przepisami meldunkowemi (§ 13 rozp. M. S. Wewn.).

§ 2.

Zawiadomienia o powyższych zmianach powinny być przesyłane do Biur Meldunkowych w terminie 48-iu godzin od dnia urodzenia, zawarcia małżeństwa, zgonu i t. p. (§ 12 rozp. M. S. Wewn.).

§ 3.

Zawiadomienia o urodzeniach dzieci żywo urodzonych, zawarciu małżeństwa, zmianach nazwiska na mocy decyzji władz, o zgonach oraz innych faktach, które dotyczą danych zawartych w meldunkach, uskutecznia się przy pomocy formularzy, przewidzianych w § 11 rozp. M. S. Wewn., przyczem wzór Nr. 1 i 2 będzie miał zastosowanie, jeżeli fakty dotyczą osób zamieszkałych, wzór Nr. 3 i 4, jeżeli fakty dotyczą osób czasowo przebywających, zaś wzór Nr. 3 A i 4 A, jeżeli fakty dotyczą cudzoziemców (§§ 12 i 18 rozp. M. S. Wewn.).

§ 4.

Przy meldowaniu zmian wymienionych w niniejszej instrukcji należy umieścić w nagłówku zgłoszenia (karty) odpowiedni napis, a więc:

a) „karta urodzenia",
b) „zawiadomienie o zawarciu małżeństwa",
c) „karta zgonu",
d) „zmiana nazwiska",
e) „sprostowanie" lub
f) „uzupełnienie".

Meldowanie urodzeń

§ 5.

Meldowanie urodzeń polega na wypełnieniu i podpisaniu przez ojca względnie matkę lub osobę zgłaszającą 2-ch formularzy wzoru Nr. 1 względnie Nr. 3 (§ 12 i 13 rozp. M. S. Wewn.).

§ 6.

Wypełnienie kart urodzeń należy uskuteczniać w następujący sposób:

a) w rubryce „Nazwisko" wpisać nazwisko ojca, a przy meldowaniu dzieci nieślubnych — matki,

b) w rubryce „Imiona" wypisać imiona według aktu urodzenia, a jeżeli dziecku nie sporządzono aktu urodzenia, to w rubryce tej wpisać literę „S" (syn) dla noworodka płci męskiej, zaś literę „C" (córka) dla noworodka płci żeńskiej,

c) rubryki „Imiona rodziców" i „Urodził się" wypełnić w sposób ogólnie przewidziany,

d) rubryki „Zamieszkał" i „Miejsce poprzedniego zamieszkania" na zgłoszeniach wzoru Nr. 1, względnie „Przybył na pobyt czasowy" i „Skąd przybył" na kartach wzoru Nr. 3 należy skreślić,

e) w rubryce „Zawód" dopisać „ojca", a o ile chodzi o dziecko nieślubne — dopisać „matki", podając następnie odpowiednie dane o ojcu względnie matce,

f) w rubryce „Miejsce zamieszkania" karty wzoru Nr. 3 dopisać „ojca", a o ile chodzi o dziecko nieślubne — „matki", wskazując miejscowość, gminę, ulicę i Nr. domu, gdzie zamieszkuje ojciec, względnie matka,

g) w rubryce „Wyznanie" wpisać wyznanie według aktu urodzenia, o ile akt urodzenia został sporządzony, w przeciwnym wypadku rubryki tej nie wypełniać,

h) rubryki „Stan cywilny", „Czy posiada dowód osobisty i jaki", względnie „Jakim dowodem legitymuje się", „Przynależność państwowa", „Czy posiada dowód stwierdzający przynależność państwową i jaki", „Stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego", należy pozostawić bez wypełnienia,

i) kartę urodzenia dziecka ślubnego w rubryce „Wiarogodność powyższych danych własnoręcznym podpisem stwierdzam" podpisuje ojciec, w razie jego

nieobecności — matka lub zgłaszający, a kartę urodzenia dziecka nieślubnego podpisuje matka lub zgłaszający,

j) o ile rodzice nie zamieszkują razem, należy w rubryce „Uwagi" wskazać miejsce zamieszkania i dokładny adres tego z rodziców, które opiekuje się dzieckiem.

§ 7.

Prowadzący meldunki powinien wpisać dane dotyczące noworodka do domowej księgi meldunkowej, poczem przesłać kartę urodzenia do Biura Meldunkowego (§ 12 ust. 8 rozp. M. S. Wewn.).

Zawiadomienia o zawarciu małżeństwa

§ 8

Zawiadomienie o zawarciu małżeństwa polega na wypełnieniu i podpisaniu przez każdego z małżonków 2-ch formularzy wzoru Nr. 1 względnie Nr. 3. Jeżeli zawiadomienie takie dokonywa się jednocześnie ze zmianą zamieszkania lub czasowego pobytu, to należy wypełnić dwa formularze wzoru Nr. 2, względnie Nr. 4 (§ 12 rozp. M. S. Wewn.).

§ 9.

Wypełnianie rubryk formularzy odbywa się jak przy zwykłym meldunku przy uwzględnieniu następujących wyjątków:

a) w rubryce „Nazwisko" formularzy wzoru Nr. 3 i 4 mężatka powinna podać nazwisko panieńskie „z domu . . . .",

b) w rubryce 9-ej ust. b. formularzy wzoru Nr. 1 i 2 oraz w rubryce 5-ej formularzy wzoru Nr. 3 i 4 należy podać imię i miejsce zamieszkania drugiego z małżonków.

c) w rubryce „Uwagi" należy podać datę ślubu, Nr. aktu i urząd stanu cywilnego, który sporządził akt ślubu.

Osoby, które wypełniły „Zawiadomienie o zawarciu małżeństwa" w miejscu czasowego pobytu na formularzu wzoru Nr. 3 względnie Nr. 4 powinny niezależnie od tego w miejscu zamieszkania uzupełnić dawny meldunek przez złożenie „Zawiadomienia o zawarciu małżeństwa" na formularzu wzoru Nr. 1 względnie Nr. 2.

§ 10.

Prowadzący meldunki powinien wpisać nowozamężną do nowej pozycji domowej księgi meldunkowej z nazwiska męża, przyczem w rubryce „Skąd przybył" zaznaczyć, przeniesiono z pozycji Nr. . . . . lokalu Nr. . . . . .

W pozycji domowej księgi meldunkowej, w której nowozamężna figuruje jako panna, prowadzący meldunki w rubryce „Data wyprowadzenia się. Dokąd wymeldowany" powinien wpisać: „przeniesiono do pozycji Nr. . . . . . lokalu Nr. . . ." w rubryce zaś „Uwagi" zaznaczyć „zmiana nazwiska z powodu zamążpójścia na . . . . ." (podać nazwisko męża).

§ 11.

Mężatki, które zawarły związek małżeński przed 1 stycznia 1931 r., a nie przeprowadziły t. zw. aktu złączenia i figurują dotąd pod nazwiskiem panieńskiem, powinny przeprowadzić zmianę nazwiska w sposób przewidziany w §§ 8, 9 i 10.

Meldowanie zgonów.

§ 12.

Meldowanie zgonów polega na wypełnieniu i podpisaniu 2-ch formularzy wzoru Nr. 2 względnie Nr. 4.

§ 13.

Rubryki formularzy należy wypełnić jak przy zwykłym meldunku z wyjątkiem:

a) rubryk „Wyprowadził się", „Dokąd się wyprowadził", względnie „Dokąd się wymeldował" formularzy wzoru Nr. 2 względnie Nr. 4, w których należy przekreślić tytuły, a dopisać „data i miejsce zgonu" oraz wskazać powyższe okoliczności;

b) rubryk — 10, 11, 12 i 14 formularza wzoru Nr. 2 względnie rubryk 10 i 11 formularza wzoru Nr. 4, które należy przekreślić.

W braku danych potrzebnych do wypełnienia kart zgonu, należy je wypełnić w miarę posiadanych informacji (§ 15 rozp. M. S. Wewn.).

Zawiadomienia o zmianie nazwiska na mocy decyzji władz.

§ 14.

Obowiązek wypełnienia i podpisania zgłoszeń (kart), dotyczących zmiany nazwiska na mocy decyzji władz ciąży na osobie, której nazwisko zmieniono, przyczem osoba ta wypełnia dwa formularze wzoru Nr. 1 względnie Nr. 3.

Rubryki formularzy należy wypełnić jak przy zwykłym meldunku z tem, że w rubryce 1-ej obok nazwiska należy dopisać „dawniej . . . .", zaś w rubryce „Uwagi" należy podać urząd, który zarządził zmianę nazwiska oraz datę i numer odpowiedniego aktu.

Sprostowania.

§ 15.

Zawiadomienia o innych zmianach dotyczących danych zawartych w meldunkach, jak np.: zmiana wyznania, zawodu, stanu cywilnego i t. p. należy uskuteczniać zapomocą formularzy wzoru Nr. 1 i 3, które to formularze wypełnia się zgodnie z nowym stanem faktycznym, przyczem w rubryce „Uwagi" należy zaznaczyć: „zmieniono zawód, wyznanie etc. na zasadzie . . . ." (podać nazwę dokumentu).

§ 16.

Prowadzący meldunki powinien sprostować odpowiednie dane w domowej książce meldunkowej czerwonym atramentem; poza tem należy w rubryce „Uwagi" zaznaczyć: „zmieniono zawód, wyznanie i t. p.", umieszczając obok datę dokonania sprostowania.

§ 17.

Przepisy §§ 15 i 16 mają również zastosowanie w wypadkach sprostowania meldunku mylnie sporządzonego, przyczem w rubryce „Uwagi" należy wskazać pierwotne brzmienie danych, podlegających sprostowaniu, np.: „poprzednio mylnie zameldowano (wymeldowano)—Adam" lub „poprzednio mylnie zameldowano—syn Michała" lub „poprzednio mylnie wymeldowano—urodzony dn. 7 XII 1869 r.".

Uzupełnianie meldunków.

§ 18.

W razie niewypełnienia przy meldowaniu którejkolwiek rubryki i następnego uzupełnienia danych poprzednio opuszczonych, należy wypełnić dwa formularze wzoru Nr. 1 lub 2 względnie Nr. 3 lub 4 zgodnie ze stanem faktycznym, przyczem w rubryce „Uwagi" należy zaznaczyć: „uzupełniono rubrykę . . . . (1, 2, 3, 4 i t. d.)".

§ 19.

Przepisy dotyczące meldowania urodzeń i zmian w meldunkach stosują się analogicznie do cudzoziemców z tem, że cudzoziemcy wypełniają jeden egzemplarz karty wzoru Nr. 3 A i 4 A, a prowadzący meldunki obowiązani są sporządzić dwa odpisy (§ 18 rozp. M S. Wewn.).

TYMCZASOWY REGULAMIN

dotyczący wydawania zaświadczeń przez Wydział Ewidencji Ludności Magistratu m. st. Warszawy. (Uchwała Magistratu Nr. 3935 z dnia 16 lutego 1931 roku).

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 309) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16.X. 1930 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 653) Wydział Ewidencji Ludności wydawać będzie niżej wymienione zaświadczenia:

1) *wyciągi z ksiąg ludności stałej* będą wydawane wyłącznie dla stwierdzenia obywatelstwa polskiego oraz na żądanie władz,

2) *tymczasowe świadectwa zamieszkania* będą wydawane tylko do czasu założenia rejestru mieszkańców, t. j. do dnia 1 lipca 1931 r. Zaświadczenia te będą wydawane po stwierdzeniu faktu zamieszkania osoby zainteresowanej w gminie na podstawie złożonej ankiety wzoru Nr. 11 względnie zgłoszenia zamieszkania wzoru Nr. 1,

3) *zaświadczenia* o *zameldowaniu i wymeldowaniu* wydawane będą na podstawie ksiąg meldunkowych, uskutecznionych przed tą datą. Wyżej wymienione zaświadczenia (p. 1, 2, 3) podlegają opłacie w wysokości zł. 2—za każdy egzemplarz.

4) *potwierdzenia zameldowania i wymeldowania* przewidziane w art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16.III.28 r. są wydawane bezpłatnie przy zameldowaniu względnie wymeldowaniu. Potwierdzenia te wydawane na żądanie, zgłoszone oddzielnie od czynności meldunkowych, jak również odpisy tych potwierdzeń podlegają opłacie w wysokości zł. 1—za każdy egzemplarz.

Opłaty Wydział Ewidencji Ludności pobiera przez skasowanie na zaświadczeniu specjalnego znaczka odpowiedniej wartości.

Podania o wydanie zaświadczeń wymienionych w punkt. 1, 2, 3, 4 mogą być zgłaszane w formie pisemnej lub ustnej i nie podlegają żadnym opłatom.

MAGISTRAT M. ST. WARSZAWY
Wydział
Ewidencji Ludności.

Jako dowód tożsamości nie służy.

WYCIĄG Z KSIĄG LUDNOŚCI STAŁEJ

domu Nr. pol./hip. .... przy ul. .... Komisarjat .... P. P.

wydany dla stwierdzenia obywatelstwa polskiego.

Nr. porz. ks. ludn.	NAZWISKO I IMIĘ	Imiona rodziców	Data urodz.			Miejsce urodzenia	Stan cywilny	Wyznanie	Zawód	Miejsce poprzedniego oraz data przybycia na nowe mieszkanie	Nr. spisu legalnego	ADNOTACJE
			dzień	miesiąc	rok							

Zgodność niniejszego wyciągu z księgi ludności stałej poświadcza się.

Warszawa, dnia .... 1931 .... r.

M. p.

NACZELNIK WYDZIAŁU

REFERENT ....

MAGISTRAT M. ST. WARSZAWY
WYDZIAŁ EWIDENCJI LUDNOŚCI

Jako dowód tożsamości nie służy.

TYMCZASOWE ŚWIADECTWO ZAMIESZKANIA.

Zaświadcza się niniejszem, że:

nazwisko i imię ....

imiona rodziców (i nazwisko panieńskie matki) ....

....

data urodzenia ....

miejsce urodzenia ....

zawód ....

zamieszkuje w domu Nr. pol. .... hip ....

przy ul. ....

Kom. .... P. P. od dnia .... m-ca .... 19 ...... r.

....

Zaświadczenie to wydano na podstawie danych domowej księgi meldunkowej ....

Warszawa, dnia .... 19 ...... r.

M. P.

Naczelnik Wydziału

....

Referent

....

MAGISTRAT M. ST. WARSZAWY
WYDZIAŁ EWIDENCJI LUDNOŚCI

Jako dowód tożsamości nie służy:

ZAŚWIADCZENIE.

Zaświadcza się niniejszem, że:

nazwisko i imię ....
(dla mężatek nazwisko panieńskie i z poprzedniego (ich) małżeństwa)

imiona rodziców ....
(i nazwisko panieńskie matki)

data urodzenia ....

miejsce urodzenia ....

wyznanie ....

stan cywilny ....

zawód ....

został (a) zameldowany (a) dnia .... m-ca .... 19...... r.

w domu Nr. pol./hip. przy ul. .... Kom. .... P. P.

jako przybyły (a) z ....

i wymeldowany (a) dnia .... m-ca .... 19...... r.

do ....

Zaświadczenie to wydano na podstawie danych księgi meldunkowej

domu Nr. pol./hip. przy ul. .... poz. st./niest. Nr. ....

Warszawa, dn. .... m-ca .... 19...... r.

M. p.

Naczelnik Wydziału

....

Referent

....

107.

Okólnik Nr. 66

z dnia 25 kwietnia 1931 r.

(OL. 285/22) w sprawie korespondencji zagranicznej władz administracji ogólnej i władz samorządowych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Naczelnika Urzędu dla Spraw Mniejszości w Katowicach i Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu, Toruniu i Katowicach.

Na podstawie art. 19 dekretu z dn. 3.I. 1918 r. (Dz. Pr. Nr. 1, poz. 1) w porozumieniu z Panem Ministrem Spraw Zagranicznych ustalam poniżej sposób i drogę korespondencji władz administr. ogólnej i władz samorządowych na obszarze całego Państwa: 1) z urzędami zagranicznemi Rzplitej Pol., 2) z urzędami konsularnemi państw obcych w Polsce oraz 3) z instytucjami i osobami zamieszkałemi zagranicą.

I.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej.

Z urzędami dyplomatycznemi i konsularnemi Rzeczypospolitej *powiatowe i wojewódzkie* władze administracji ogólnej oraz *wydziały powiatowe, magistraty* miast *wydzielonych* i magistraty miast podlegających galicyjskiej ustawie krajowej z r. 1889 korespondują *bezpośrednio* w granicach swej kompetencji.

Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie (w likwidacji), *wojewódzkie związki komunalne* ziem zachodnich oraz *Magistrat m. st. Warszawy* prowadzą korespondencję na prawach wojewódzkich władz administracji ogólnej, zaś *związki międzykomunalne* na prawach powiatowych władz administr. ogólnej.

Wyjątek stanowią ważniejsze sprawy *poufne.* Za sprawy *poufne* oprócz spraw uznanych za poufne w wewnętrznym obrocie urzędowym, *należy jeszcze uważać wszelkie sprawy o charakterze politycznym oraz sprawy zawierające niekorzystne informacje z życia państwowego i gospodarczego Polski.* Sprawy te należy w toku instancji przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, które nada im dalszy bieg.

Korespondencja z urzędami zagranicznemi R. P. znajdującemi się na terytorjum Z. S. R. R. odbywa się na tych samych zasadach, z tą tylko zmianą, że każde pismo i przesyłki zwykłe (niewartościowe) powinny być w dwóch kopertach,—wewnętrzną należy zaadresować do odpowiedniego urzędu konsularnego zaś kopertę zewnętrzną do Ekspedycji Kurjerskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, która uskuteczni dalszą ich wysyłkę.

Na kopertach pism kierowanych do urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej należy umieszczać *adres* wyłącznie w języku francuskim, przyczem nazwa miejscowości, ulicy i Nr. domu powinna opiewać w sposób podany w „Spisie urzędów dyplomatycznych i konsularnych obcych i polskich“, wydawanym co roku przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i przesyłanym do użytku władz i urzędów.

Adresy winny brzmieć następująco:

A l'Ambassade de Pologne ....

A la Legiation de Pologne ....

Au Consulat (General) de Pologne ....

Au Viceconsulat de Pologne ....

A l'Agence Consulaire de Pologne ....

Skrót telegraficzny zarejestrowany we wszystkich urzędach pocztowych miejscowości w których znajdują się placówki R. P. brzmi:

Polmission..............................(poselstwo, lub ambasada)

Polconsul..............................(konsulat)

Polkogen Gdańsk (Komisarjat Generalny R. P. w Gdańsku).

Poldelegat Suisse Genéve (Delegat Rzplitej Polskiej przy Lidze Narodów w Genewie).

Pisma wysyłane do urzędów zagranicznych R. P. należy *frankować* zgodnie z obowiązującą taryfą pocztową, gdyż brak lub niedostateczne ofrankowanie zmusza zagraniczne urzędy R. P. do opłacania karnych portorjów ze szkodą dla Skarbu Państwa.

Pisma *poufne* należy kierować bezpośrednio do Kancelarji Głównej Ministerstwa *Spraw Zagranicznych*—Ekspedyt Centralny, Warszawa, pl. Marsz. Piłsudskiego 9, celem przesłania do placówek za pośrednictwem poczty dyplomatycznej. Pisma wysyłane przez Min. Spraw Zagranicznych należy przesyłać na ogólnych zasadach, przyjętych dla korespondencji tajnej. Dołączona korespondencja przeznaczona dla urzędów zagranicznych R. P. ma być sporządzona jako czystopis w należycie zaadresowanej niezapieczętowanej kopercie i nieofrankowana.

O ile w związku z korespondencją urzędów zagranicznych R. P. z władzami administracji ogólnej i samorządowemi zachodzi potrzeba po-

brania opłat *stemplowych* od osób zamieszkałych na terenie Rzplitej, to opłatę taką pobierają urzędy administracji ogólnej lub samorządowe bez dalszej korespondencji w tej sprawie z urzędami zagranicznemi R. P.

Magistraty *miast niewydzielonych* z powiatu oraz zarządy *gmin wiejskich* prowadzą korespondencję z urzędami zagranicznemi za *pośrednictwem* wydziałów powiatowych. Zarządy samodzielnych *przedsiębiorstw komunalnych* prowadzonych przez gminy miast wydzielonych wzgl. miast podlegających galicyjskiej ustawie krajowej z 1889 r. i powiatowych związków komunalnych prowadzą korespondencję za pośrednictwem właściwych magistratów względnie wydziałów powiatowych, wszelkie inne zaś — za pośrednictwem właściwych wydziałów powiatowych.

Pisma kierowane przez władze administracyjne i samorządowe w tej sprawie do kilku urzędów zagranicznych R. P. powinny posiadać *rozdzielnik* celem uniknięcia zbędnej korespondencji konsulatów między sobą.

Ponieważ pewien odsetek korespondencji *ginie* w drodze, przeto celem uniknięcia dalszej zbędnej i opóźniającej załatwienie korespondencji należy przy doniesieniach, ponagleniach i t. p. krótkiej korespondencji podawać zwięzłe *streszczenie* sprawy, a w szczególności jej merytoryczne załatwienie. Dotyczy to przedewszystkiem korespondencji z poza-europejskiemi.

II.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z urzędami konsularnemi i biurami specjalnemi państw obcych w Polsce i wydziałami konsularnemi przy poselstwach.

Władze i urzędy administracji ogólnej i samorządowe wyliczone w ustępie pierwszym Cz. I w zakresie swojej kompetencji korespondują *bezpośrednio* z urzędami konsularnemi *państw obcych oraz t. zw. misjami* specjalnemi, właściwemi na danym obszarze Polski. Odwrotnie urzędy konsularne i misje specjalne państw obcych w Polsce mają prawo korespondencji bezpośredniej z wszystkiemi powyższemi urzędami i władzami państwowemi i samorządowemi, położonemi na terenie ich działania. Spis urzędów zagranicznych państw obcych uprawnionych do bezpośredniej korespondencji z polskiemi urzędami administracyjnemi i samorządowemi oraz teren działania poszczególnych placówek konsularnych podaje wspomniany w cz. I „Spis Urzędów Dyplomatycznych i Konsularnych obcych i polskich“.

Cała korespondencja odbywa się *w języku polskim.* Jeżeli urząd administracji ogólnej lub samorządowy otrzyma od obcego urzędu zagranicznego pismo zredagowane w języku obcym— zwraca je z nadmienieniem, że pismo może być załatwione dopiero po zredagowaniu go w języku polskim. W razie skierowania przez konsulat obcy omyłkowo pisma nie według *właściwej kompetencji* — pismo takie należy niezwłocznie odstąpić właściwemu urzędowi z zawiadomieniem jednoczesnem konsulatu o odstąpieniu. Władza admin. ogólnej oraz władze samorządowe są uprawnione do załatwiania w tej drodze jedynie spraw dotyczących poszczególnych konkretnych wypadków *z wykluczeniem* zagadnień natury *ogólnej* oraz spraw o przeważającym charakterze *politycznym.* Jeżeli sprawa poruszona przez konsulat przekracza kompetencje urzędu do którego ją skierowano— należy przedłożyć akta wraz z ewent. projektem załatwienia urzędowi przełożonemu. W szczególności *Ministerstwu Spraw Wewnętrznych* będą Panowie Wojewodowie (P. Komisarz Rządu m. st. Warszawy) *przedkładali* wraz ze sprawozdaniem, zaopatrzonem w razie możności własnemi uwagami i konkretnemi wnioskami — wszelkie sprawy dotyczące wypadków: interwencji w obronie zbiorowych interesów obcokrajowców, interwencji z powodu zastosowania odwetu (retorsji) przez władze polskie, niedostatecznie legitymowanej (np. w obronie polskiego obywatela lub obcokrajowca niepodlegającego opiece danego konsulatu), interwencji w sprawach wynikających z wykonania umów międzynarodowych, interpretacyj obowiązujących przepisów, powoływania się na porozumienie z Rządem Polskim, a także wszelkie sprawy o charakterze *politycznym.* O odstąpieniu akt sprawy instancji wyższej, należy również powiadamiać właściwą placówkę obcą.

Wydziały konsularne przy poselstwach w sprawach czysto konsularnych mają prawo bezpośredniego korespondowania z władzami administracji ogólnej i samorządowemi (i na odwrót) na tych samych zasadach co i konsulaty, a to z uwagi na szczególne zadania, które spełniają te wydziały (analogiczne do zadań konsulatów).

Narówni z placówkami konsularnemi państw obcych oraz t. zw. misjami specjalnemi — traktować należy *Biuro Delegata Wysokiego Komisarjatu Ligi Narodów dla Spraw Uchodźców,* mające swoją siedzibę w Warszawie przy ul. Pięknej Nr. 11a m. 4.

W przeciwstawieniu do konsulatów i misyj specjalnych — *przedstawicielstwa dyplomatyczne* (poselstwa, ambasady) *obcych* państw w Polsce mogą korespondować z powiatowemi i wojewódzkiemi władzami administracyjnemi i samorządowemi wym. w ust. 1 części I-ej wyłącznie *za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.* Oczywiście niedopuszczalną jest także korespondencja bezpośrednia urzędów administracyjnych i samorządowych z przedstawicielstwami dyplomatycznemi w Polsce.

Za *misje specjalne* należy uważać misje wojskowe, ekonomiczne, kolejowe i t. p. istnie-

jące lub mogące istnieć przy poszczególnych poselstwach zagranicznych. Za misję specjalną nie należy uważać biur paszportowych przy poselstwie. *Biura paszportowe* mogą korespondować z władzami admin. i samorządowemi jedynie w sprawach paszportowych. Wykaz istniejących misyj specjalnych będzie podany osobno do wiadomości.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że gdy zachodzi potrzeba przeprowadzenia korespondencji z zagranicą w sprawach dotyczących *obywateli polskich* należy zwracać się do właściwej polskiej placówki zagranicą, a nie do odnośnej placówki konsularnej państwa obcego w Polsce.

O ile zaś chodzi o teren *W. M. Gdańska* korespondencja urzędowa w sprawach *wojskowych* z obywatelami polskimi, zamieszkałymi na tym terenie, powinna być prowadzona za pośrednictwem Komisarjatu Generalnego Rzplitej Polskiej w Gdańsku.

III.

Korespondencja władz administracji ogólnej i samorządowych z obcemi instytucjami i osobami zagranicą.

Z władzami i urzędami państwowemi lub samorządowemi państw *obcych zagranicą* korespondują polskie władze administracji ogólnej i samorządowej wymienione w ust. pierwszym Cz. I wyłącznie za *pośrednictwem* właściwego konsulatu polskiego zagranicą.

Wyjątek od powyższych zasad stanowi korespondencja *urzędów policyjnych*, które z policją zagraniczną mogą komunikować się *bezpośrednio* w sprawach zapobiegania i ścigania przestępstw, gdy wzajemne współdziałanie państw w tych sprawach bądź jest przewidziane w konwencjach międzynarodowych, bądź też w umowach, zawartych przez Polskę z poszczególnemi państwami, bądź wreszcie dotyczy wyłącznie przestępstw pospolitych i znajduje podstawę w zapadłych uchwałach lub osiągniętych chociażby nieformalnie porozumieniach na zjazdach o charakterze międzypaństwowym, zwoływanych dla omówienia współdziałania policji w sprawach kryminalnych. Co się tyczy zaś spraw organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzbrojenia oraz uzupełnienia i wyszkolenia policji — o ileby zaszła potrzeba porozumienia się w kwestjach tych z policją zagraniczną—odnośna korespondencja winna być załatwianą przez Komendę Główną Policji Państwowej.

Bliższe szczegóły co do uprawnień do bezpośredniego korespondowania poszczególnych organów policji ustalać będzie w miarę potrzeby Komenda Główna Policji Państwowej. Do czasu takiego ustalenia będzie stosowana dotychczasowa praktyka w tym względzie.

Władze i urzędy państw obcych zagranicą mogą korespondować z urzędami i władzami polskiemi również wyłącznie tylko za *pośrednictwem* własnej sieci konsularnej.

Wyjątki od powyższej zasady (korespondencja urzędów *pogranicznych* i t. d.) są określone odnośnemi umowami, lub będą podane do wiadomości specjalnemi zarządzeniami.

Obywatele państw *obcych* zamieszkali *zagranicą* i *instytucje obce* istniejące zagranicą korespondują z władzami i urzędami polskiemi w zasadzie za *pośrednictwem* swoich placówek konsularnych w Polsce i to w języku *polskim*. Korespondencję tych osób i instytucyj zredagowaną w języku *obcym*, skierowaną do władz i urzędów administracji ogólnej i samorządowych, należy niezwłocznie przesłać odnośnemu konsulatowi państwa obcego z siedzibą w Polsce, z nadmienieniem, że danej sprawy nie poddaje się urzędowaniu wobec niezredagowania jej w języku polskim. Na podaniach tych nie należy umieszczać żadnych informacyj (notatek), przeznaczonych do użytku służbowego władz polskich. W drodze *wyjątku* dopuszczalne jest przyjęcie i *bezpośrednie* załatwienie przez władze administracji ogólnej i samorządowe pism i podań instytucyj i obywateli zagranicznych zredagowanych *w języku polskim*, na które władze i urzędy administracji ogólnej i samorządowe mogą udzielać *bezpośredniej* odpowiedzi, o ile sprawa leży w ich kompetencji i o ile pominięcie drogi konsularnej nie ma w danej sprawie istotnego znaczenia, oraz takich podań i pism, zredagowanych w języku obcym, których załatwienie w drodze bezpośredniej zdaniem odnośnych władz przyniesie *korzyść* Państwu Polskiemu lub poszczególnym obywatelom polskim. W razie jeżeli odpowiedź na pismo lub podanie bezpośrednio, spowoduje konieczność ściągnięcia *opłaty* należnej urzędowi administracyjnemu, to odpowiedź taką należy doręczyć stronie za pośrednictwem właściwej placówki polskiej zagranicą, która opłatę ściągnie.

Wszelkie pisma w tych sprawach wychodzące od polskich władz i urzędów będą oczywiście redagowane *w języku polskim*.

IV.

Przepisy ogólne

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że *wszystkie pisma polskich urzędów zagranicą, zarówno jak pisma placówek konsularnych państw obcych w Polsce winny być traktowane jako sprawy pilne, a odpowiedzi mają być udzielane z możliwym pośpiechem. Na ponaglenie należy conajmniej zawiadomić uząd zagraniczny o stanie sprawy, w wypadkach zaś, gdy konkretna sprawa wymaga dłuższego urzędowania z przyczyn uzasadnionych należy o każdej takiej zachodzącej przeszkodzie zawiadomić interesowany konsulat.*

Niezależnie od tych wypadków należy udzielać odpowiedzi niezwłocznie w drodze te-

legraficznej (bądź odpowiedzi merytorycznej, bądź—gdy ta wymaga dłuższego czasu — informacyjnej), jeżeli czy to urzędy, czy nawet osoby prywatne opłaciły koszta odpowiedzi telegraficznej.

Odpowiedź udzielana czy to konsulatom i poselstwom polskim, czy władzom obcym, winna być opracowana na podstawie posiadanego materjału aktowego. W żadnym wypadku *nie* należy *przesyłać oryginalnych* aktów dochodzeń, raportów, wywiadów i t. p., lecz materjał ten pozostawić w urzędzie, a placówkom komunikować tylko odnośne wyciągi.

Ponadto nie należy w korespondencji zagranicznej używać *kopert* z lichego materjału, gdyż te często ulegają w czasie drogi w szczególności do krajów zamorskich zupełnemu zniszczeniu, co zmusza tamtejsze urzędy pocztowe niejednokrotnie zawartość takich przesyłek przekopertowywać i doręczać w swoich kopertach bez gwarancji za całość zawartości oraz naraża to na szwank tajemnicę korespondencji.

Zdarza się również, że władze krajowe zamiast normalnych kopert używają starych druków celem sklejenia grubszych kopert, co często pociąga za sobą dopłatę porta z powodu przekroczenia wagi skali opłat i czyni wygląd koperty nieestetycznym — wobec tego należy tej praktyki przy korespondencji zagranicznej zaprzestać.

V.

Przepisy Końcowe.

Z wydaniem niniejszego okólnika *tracą* moc obowiązującą wydane dotychczas okólniki i zarządzenia w sprawie korespondencji zagranicznej w szczególności i okólnik Nr. 99 z dn. 28.VIII 1923 r. (Nr. Pr. 6708) dotyczący korespondencji władz admin. II i I inst. z placówkami R. P. zagranicą, z placówkami konsularn. obcych państw w Polsce, z urzędami zagranicznemi (Zbiór Zarz. M. S Wewn. str. 630) okólnik Nr. 26 z dnia 28.II. 1926 r. (Nr. Pr. 1463) w sprawie korespondencji związków samorządowych z placówkami konsularnemi R. P. i obcemi placówkami konsularnemi w Polsce (Zb. Zarz. M. S. Wewn str. 633), okólnik Nr. 38 z dn. 10.IV. 1926 r. Nr. Pr. 3192 w sprawie korespondencji obywateli obcych państw (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 153), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 635), Tymczasowa Instrukcja Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 26.V.1922 r. Nr. Pr. 1264/p w sprawie bezpośredniej korespondencji konsulatów obcych istniejących na terenie województw poznańskiego i pomorskiego z władzami miejscowemi.

Ponadto *tracą* moc obowiązującą, względnie utraciły już ją wskutek wykonania, upływu terminu, lub stały się wogóle nieaktualne — następujące okólniki i pisma okólne, dotyczące normowanej sprawy, względnie pozostające z nią w związku.

okólnik Nr. 33 z dnia 6.III.1922 r. (Nr. AE. 988/22) w sprawie opcji na rzecz obywatelstwa polskiego (Dz. Urz M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 84);

okólnik Nr. 85 z dn. 27.V.1922 r. (Nr. BB. 12544) w sprawie przyjazdu do Polski cudzoziemców (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 5, poz. 170);

okólnik Nr. 175 z dn. 28 XII.1922 r (Nr. BB. 22145) w sprawie wyjazdu do *Polski cudzoziemców* (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1 ex 1923, poz. 383);

okólnik Nr. 116 z dn. 15.XII.1924 r. w sprawie bezpośredniej *korespondencji władz sowieckich* z polskiemi urzędami administracyjnemi (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 633);

okólnik Nr. 185 z dn. 3.XI.1927 r. (Nr. AC. 8296/27) w sprawie przewlekania załatwiania spraw konsularnych przez władze administracyjne (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 636);

pismo okólne z dn. 8.VI.1928 r. (Nr. OL. 21/4/28) w sprawie frankowania zagranicznej korespondencji (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 637);

okólnik Nr. 128 z dn. 14.VII.1928 r. (Nr. AP. 13324/27) w sprawie przyspieszania załatwiania zapytań placówek polskich w sprawach obywatelstwa polskiego (Dz. Urz. M. S Wewn. Nr. 4, poz. 20), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 637);

okólnik Nr. 231 z dn. 21.XI.1928 r. (Nr. AC—10/8) w sprawie przewlekania załatwiania spraw konsularnych przez władze administracyjne (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 8, poz. 23), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 638);

pismo okólne z dn. 23.II.1929 r. (Nr. OB. 2302) w sprawie korespondencji telegraficznej starostw z konsulatami (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 89), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 638);

pismo okólne z dn. 31 III.1930 r. (Nr. AC. 5952/1) w sprawie korespondencji władz administracyjnych z placówkami Rzplitej Polskiej zagranicą.

Niniejszy okólnik *nie dotyczy* spraw kosztów leczenia obywateli polskich zagranicą i cudzoziemców w Polsce, również spraw repatrjacji chorych obywateli polskich, oraz wysiedleń chorych cudzoziemców, w których to sprawach — do czasu wydania nowego okólnika w tym przedmiocie — będą obowiązywać narazie dotychczasowe zarządzenia, a w szczególności:

okólnik Nr. 92 z dnia 18.IX.1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 649);

okólnik Nr. 93 z dnia 14.IX 1925 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 130);

pismo okólne z dn. 22.II. 1926 r. (Nr. ZU. 965), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 650);

pismo okólne z dn. 30 III.1926 r. (Nr. ZU. 770/26), (Zb. Zarz. M. S Wewn. str. 650);

pismo okólne z dn. 20 I.1928 r. (Nr. ZU. 218/28), (Zb. Zarz, M. S. Wewn. str. 1538);

pismo okólne z dn. 30.I.1928 r. (Nr. ZU. 438/28), (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 651);

okólnik Nr. 286 z dn. 17 XII,1929 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn, str. 134);

okólnik Nr. 108 z dn. 28.VI.1930 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 654);

Również okólnik ten *nie narusza* postanowień następujących zarządzeń:

pismo okólne z dn. 15.II 1926 r. (Nr. AB-883) w sprawie przekazów pieniężnych (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 633);

okólnik Nr. 148 z dn. 12 XII.1926 r. (Nr. OB. 11021/26) w sprawie pobierania i przekazywania sum pieniężnych na żądanie urzędów zagranicznych Min. Spraw Zagranicznych (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 635);

okólnik Nr. 27 z dn. 26.I. 1927 r. (Nr. OB 156) w sprawie przesyłek pieniężnych i wartościowych zagranicę (Zb. Zarz M. S. Wewn. str. 636);

pismo okólne z dnia 11.I 1928 r. (Nr. OL 1569-p-27) w sprawie koresp. z Radą Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku;

okólnik Nr. 176 z dnia 24.IX. 1928 r. (Nr. AP. 5594-1) w sprawie poszukiwania uchylających się od służby wojskowej (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1083);

okólnik Nr. 109 z dn. 14 V. 1929 r. w sprawie poświadczenia podpisów władz podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych na dokumentach przeznaczonych do użytku władz zagranicznych (Zb. Zarz M. S. Wewn, str. 1143);

okólnik Nr. 226 z dn. 18.X.1929 r. (Wojsk. 2178/3) o poszukiwaniu poborowych zagranicą (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1092);

pismo okólne z dn. 30.XII.1929 r. (Nr. OL. 1402/1/p/29) w sprawie korespondencji do Wicekonsulatu w Pile;

okólnik Nr. 26 z dn. 20.II.1930 r. (Nr. OB. 1267/4) o opłatach stemplowych od podań wnoszonych przez konsulaty państw obcych (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1472).

108.

Okólnik Nr. 67

z dnia 25 kwietnia 1931 r.

(SF. 4420/2) w sprawie przetrzymywania przez gminy należności, pobranych na rzecz innych osób oraz instytucyj prawa publicznego.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dochodzą skargi, iż związki komunalne, powołane do poboru i ściągania należności Państwa względnie innych osób i instytucyj prawa publicznego, pobrane względnie ściągnięte należności przetrzymują u siebie przez dłuższe okresy czasu i w czasie tym obracają je na własne potrzeby. Ostatnio np. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zawiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że magistrat jednego z miast województwa warszawskiego przetrzymał przez 6 miesięcy znaczniejszą kwotę, pobraną od jednego z przedsiębiorstw na rzecz Zakładu ubezpieczenia od wypadków we Lwowie, a jedna z gmin województwa lubelskiego uzyskaną z takiego samego tytułu gotówkę obróciła na budowę mostów, uzależniając następnie zwrot tej sumy od zatwierdzenia budżetu i napływu gotówki ze ściągnąć się mających podatków.

Postępowanie takie naraża oczywiście odnośne instytucje na straty materjalne i utrudnia im ich gospodarkę oraz wywołuje komplikacje prawne wobec płatników, którzy — uiściwszy swoje należności—figurują jednak nadal wobec odnośnych instytucyj jako zalegający z temiż należnościami.

W związku z powyższem zechcą P. P. Wojewodowie wydać odpowiednie zarządzenia, aby zarządy związków komunalnych, powołane do poboru względnie egzekwowania należności Skarbu Państwa, zakładów ubezpieczeniowych oraz innych osób i instytucyj publiczno-prawnych, pobrane względnie wyegzekwowane sumy odsyłały odnośnym instytucjom w terminach, przepisanych ustawowo, a w braku takich przepisów—w terminach umówionych z temiż instytucjami. Zarazem zechcą P. P. Wojewodowie zwrócić uwagę zarządom związków komunalnych, że sumy, o których mowa, są w stosunku do dochodów związków komunalnych sumami obcemi, dysponowanie zatem takiemi sumami na potrzeby związku komunalnego stoi narówni z przywłaszczeniem cudzej własności, za co członkowie zarządu związku komunalnego mogą być pociągnięci do odpowiedzialności karno-sądowej.

Poza tem na sprawę terminowego przesyłania omawianych należności należy zwracać szczególną uwagę przy przeprowadzaniu inspekcyj i lustracyj gospodarki związków komunalnych.

109.

Okólnik Nr. 68

z dnia 27 kwietnia 1931 r.

(Z. U. 1787/31) w sprawie zniżenia płac funkcjonarjuszy komisyj uzdrowiskowych.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Poznaniu i Warszawie.

W związku ze zniżeniem z dniem 1.V.1931 r. płac funkcjonarjuszy państwowych w drodze co-

fnięcia im pobieranego na podstawie ustaw skarbowych 15% dodatku miesięcznego (okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 13.IV 1931. L. D. III. 920-I-31), jakoteż wobec analogicznego cofnięcia tego dodatku pracownikom komunalnym (okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 61 z dnia 21 kwietnia 1931 r. Nr. SS. 3269/1) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, iż konieczne jest również analogiczne zmniejszenie płacy funkcjonarjuszy komisyj uzdrowiskowych.

Konieczność analogicznego zmniejszenia płacy powyższych funkcjonarjuszy wypływa w szczególności z potrzeby przeprowadzenia odpowiednich oszczędności w budżecie komisji uzdrowiskowych oraz równomiernego obniżenia uposażenia wszystkich pracowników, pobierających uposażenie z funduszów publicznych

Z uwagi na powyższe Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów o wywarcie stanowczego wpływu na komisje uzdrowiskowe na podległym obszarze, aby płace funkcjonarjuszy tych komisyj zostały z dniem 1.V 1931 zniżone w następujący sposób:

1. Uposażenie funkcjonarjuszy komisyj zdrojowych, pobierających je według zasad (grup uposażenia), określonych dla funkcjonarnarjuszy państwowych, należy zmniejszyć z dniem 1.V r. b. w drodze zaprzestania wypłacania im wyżej wymienionego 15% dodatku, a to analogicznie do takiego samego zmniejszenia uposażenia funkcjonarjuszy państwowych i komunalnych.

2. Funkcjonarjuszom komisyj zdrojowych, którzy pobierają na podstawie umowy ryczałtowe wynagrodzenie, należy wymówić pracę przy zachowaniu ustawowego względnie umownego terminu wypowiedzenia i zawrzeć z nimi z upływem tego terminu nową umowę, przyczem dotychczasowe ich uposażenie należy zmniejszyć o 10—15%.

3. Zarządzenia, o których wyżej mowa pod 1 i 2, odnoszą się również do funkcjonarjuszy względnie pracowników przedsiębiorstw względnie instytucyj, prowadzonych przez komisje uzdrowiskowe, nie dotyczą jednak sezonowych pracowników tych komisyj względnie prowadzonych przez nie przedsiębiorstw i instytucyj.

Oszczędności, powstałe na skutek wykonania niniejszego okólnika, należy przeznaczyć na zwiększenie wydatków inwestycyjnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi w końcu Panów Wojewodów o odpowiednie do niniejszego zarządzenia zmniejszenie w niezatwierdzonych jeszcze budżetach komisyj uzdrowiskowych kwot, przeznaczonych na wydatki personalne.

110.

Okólnik Nr. 69

z dnia 27 kwietnia 1931 r.

(SS. 2892/1.) o jednorazowych remuneracjach dla pracowników komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niejednokrotnie podkreślało, ostatnio w okólniku Nr. 134 z dn. 21 lipca 1930 r. L. SS. 890/1 (str. 1398, poz. 26, Zb. Zarz. M S. Wewn.), iż wypłacanie pracownikom komunalnym zapomóg w postaci t. zw. trzynastej pensji w zasadzie pozbawione jest podstawy prawnej. Skoro bowiem ustawa z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R P. Nr. 116, poz. 924) nie przewiduje wypłacania tego rodzaju zapomóg funkcjonarjuszom państwowym, zaś rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073) dostosowywuje uposażenie pracowników komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, to i pracownicy komunalni tego rodzaju zapomóg otrzymywać nie powinni.

Wobec jednak czynionych przez koła zainteresowane usiłowań w kierunku zachowania odmiennej praktyki, przyjętej w niektórych związkach komunalnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych celem *ostatecznego* usunięcia wszelkich mogących zachodzić w tym względzie wątpliwości jeszcze raz wyjaśnia, iż postanowienia zawarte w rozporządzeniu o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych w całości normują uposażenie pracowników komunalnych. Poza tem uposażeniem pracownicy ci mogą otrzymywać bądź to wynagrodzenie za wykonane prace dodatkowe, bądź to zapomogi z tytułu nieszczęśliwych wypadków, względnie wydatków nadzwyczajnych niezależnych od woli pracownika. Wszelkie poza uposażeniem przyznanie jakichkolwiek remuneracyj nieopartych na powyższych tytułach należy traktować jako przyznanie sumy nienależnej i naruszenie obowiązujących ustaw, co winno powodować ogłoszenie nieważności odnośnych uchwał.

Zdarzające się w ubiegłych latach, a tolerowane przez Ministerstwo wypadki wypłacania ogółowi pracowników t. zw. trzynastej pensji miało pewne umotywowanie w ówczesnych warunkach ekonomicznych, szczególnie niekorzystnych dla osób utrzymujących się ze stałych zarobków i powodujących wzrost wydatków, niezależny od woli pracownika. Warunki te skła-

niały Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w swoim czasie do rozszerzającego interpretowania obowiązujących przepisów w kierunku dopuszczalności przyznawania jednorazowych zapomóg ogółowi pracowników danego związku komunalnego. W miarę jednak stabilizacji cen przyznawanie tego rodzaju zasiłków traciło uzasadnienie. W związku z tem Ministerstwo okólnikiem Nr 134 z dnia 21 lipca 1930 r. (SS. 890/1) w sprawie jednorazowej remuneracji dla pracowników komunalnych (Zb. Zarz. str. 1398, poz. 26) ograniczyło jednorazowe zapomogi dla pracowników komunalnych do wypadków, w których zapomogi te znajdują pokrycie z oszczędności budżetowych, przyczem Ministerstwo mogło mieć na myśli jedynie oszczędności uzyskiwane z kredytów osobowych, nie zaś oszczędności budżetowe danego związku komunalnego w ogólności, a tem bardziej oszczędności uzyskiwane z kredytów rzeczowych, co przeczyłoby przepisowi, zawartemu w § 51 rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433), który głosi, iż „każdy przewidziany w budżecie wydatek może być uskuteczniony jedynie na ten cel, na który został przeznaczony i tylko w granicach przewidzianego kredytu". Ograniczenie to mylnie było interpretowane przez niektóre związki komunalne w ten sposób, iż jednorazowe zapomogi mogą być wypłacane z nadwyżki budżetowej, mimo iż okólnik Nr. 134 mówił o wykorzystywaniu oszczędności, uzyskiwanych z istniejących kredytów budżetowych, wykorzystanie zaś nadwyżki budżetowej na wypłatę remuneracji choćby częściowe nie jest dopuszczalne z uwagi na brzmienie § 49 rozp. z dnia 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433).

Obecnie wobec dalszej zmiany w warunkach gospodarczych, jaka znalazła wyraz w zniżce cen, powodującej realne podniesienie poborów pracowniczych, wypłacanie jakichkolwiek zapomóg ogółowi pracowników straciło wszelkie uzasadnienie, w związku z czem wskazówki okólnika Nr. 134, dopuszczające możliwość przyznawania jednorazowych ogółowi pracowników, a w szczególności t. zw. trzynastej pensji, przestały być aktualne i nie mogą być stosowane.

Wobec powyższego jako dopuszczalne w obecnych warunkach mogą być uważane jedynie remuneracje przyznawane indywidualnie pracownikom komunalnym jako wynagrodzenie za prace dodatkowe, względnie jako zapomogi z tytułu nieszczęśliwych wypadków, względnie wydatków nadzwyczajnych, niezależnych od woli pracownika.

Powyższe zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości organom współdziałającym przy wykonywaniu nadzoru nad samorządem i podległym sobie władzom nadzorczym, oraz zarządom związków komunalnych celem ścisłego przestrzegania.

111.

Okólnik Nr. 70

z dnia 29 kwietnia 1931 r.

(ZO. 1000/31) o państwowej pomocy lekarskiej, rozpoznanie choroby na kartach porady.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Komisarza Generalnego Rz. P. w Gdańsku,

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości, że w pierwszym wierszu ustępu 5-go okólnika Ministerstwa Nr. 95 z dnia 12.VI 1930 L. Z. O. 1930/30 po słowach „na obu odcinkach" skreśla wyrazy „rodzaj choroby", a po słowach „w odnośnych rubrykach" dodaje „tych odcinków".

Poprawiony tekst powyższego ustępu brzmi zatem następująco:

„Lekarz, udzielający porady, będzie zaznaczał na obu odcinkach datę każdorazowej porady oraz w odnośnych rubrykach tych odcinków swoje uwagi, zatrzymując u siebie „odcinek dla lekarza", a pozostawiając leczącemu się „odcinek dla pracownika".

112.

Okólnik Nr. 71

z dnia 27 kwietnia 1931 r.

(Nr. SS. 3269/2) w sprawie wypłacania pracownikom komunalnym dodatku komunalnego.

Do

P. P. Wojewodów

(z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że niektóre związki komunalne w związku z ogólną akcją oszczędnościową bądź z własnej inicjatywy, bądź nawet z inicjatywy zainteresowanych pracowników uchwaliły cofnięcie, względnie obniżenie dodatków kumunalnych, wypłacanych pracownikom komunalnym na podstawie § 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073).

Aczkolwiek związki komunalne są uprawnione do cofnięcia powyższego dodatku, jednakże wobec zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o zaprzestaniu wypłacania pracownikom komunalnym 15% dodatku miesięcznego (okólnik Nr. 61 z dn. 21 kwietnia 1931 r. L. SS. 3269/1) Min. Spraw Wewn. uważa, że związki komunalne, które cofnęły lub zmniej-

szyły dodatek komunalny, winny dodatek ten przywrócić swym pracownikom, pozbawienie bowiem pracowników komunalnych niemal jednocześnie 15% dodatku miesięcznego i dodatku komunalnego zbyt dotkliwie pogorszyłoby sytuację materjalną pracowników komunalnych, wywołując rozgoryczenie i naruszając zasady, któremi się kierował ustawodawca wydając cytowane wyżej rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 grudnia 1924 r.

W związku z tem zechce Pan Wojewoda zalecić związkom komunalnym na terenie województwa cofnąć uchwały pozbawiające pracowników komunalnych dodatków komunalnych.

113.

Okólnik Nr. 72

z dnia 28 kwietnia 1931 r.

(OB. 4847) w sprawie pokojów gościnnych.

Do

P. P. Wojewodów.

Urzędnicy, odbywający podróże służbowe, po przybyciu do miejsc wyznaczonych, często napotykają na trudności w ulokowaniu się, które zazwyczaj pociągają za sobą stratę czasu i większe wydatki.

W celu stworzenia dogodniejszych dla nich w tym względzie warunków, co obecnie wobec przeprowadzonego już zmniejszenia diet, jest konieczne, polecam urządzenie przy *urzędzie wojewódzkim* oraz przy każdym *urzędzie starościńskim* stałego pokoju gościnnego — dwuosobowego.

W zasadzie pokój taki mieścić się winien przy wspomnianych urzędach, a w każdym bądź razie możliwie w ich pobliżu.

Wydatki na komorne, światło i opał mają być opłacane z właściwych przeznaczonych na te cele kredytów rozporządzalnych.

Na urządzenie pokojów (2 łóżka, pościel, stół, 2 krzesła, szafa, umywalka i t. d.) przekazywana będzie co miesiąc, poczynając od 1 maja r. b. kwota 200 zł., a to aż do całkowitego urządzenia wszystkich pokojów gościnnych na terenie województwa.

Urzędnicy państwowi, korzystający z pokojów, pobierać będą stosownie do § 4 ustęp ostatni rozp. Rady Ministrów z 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) diety zmniejszone o 10%, wobec czego żadnych opłat od urzędników tych pobierać nie należy.

Z pokojów gościnnych korzystać będą również i urzędnicy samorządowi, należy przeto wpłynąć na wydziały powiatowe, by ze swej strony przyczyniły się do poniesienia—jeśli nie wszystkich—to przynajmniej części kosztów, związanych z urządzeniem tych pokojów.

Pobieranie opłat od urzędników samorządowych uzależnione byłoby od tego, czy dany związek komunalny łoży na utrzymanie pokojów; w razie nieopłacania przez związek kosztów, opłatę należy pobierać jednak możliwie umiarkowaną.

O wykonaniu zechce Pan Wojewoda donieść mi w terminie miesięcznym.

VII.
Pisma
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

114.

Pismo Nr. Wojsk. 398/1

z dnia 13 kwietnia 1931 r.

w sprawie zabezpieczenia spokoju publicznego podczas przejazdu poborowych do formacyj wojskowych.

(Wyciąg z rozkazu Komendanta Głównego P. P. Nr. 521).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

„Uchylając pkt. II RKG Nr. 223, podaję do wiadomości, że zgodnie z art. 126 ustawy o powszechnym obowiązu wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 46/28 r., poz. 458) oraz § 526 rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 31/30 r., poz. 270) osoby powołane do czynnej służby wojskowej podlegają jurysdykcji sądów wojskowych dopiero od dnia wyznaczonego im na karcie powołania dla stawienia się w formacji wojskowej. Przed tym dniem osoby te odpowiadają przed sądowemi władzami wojskowemi jedynie za przestępstwa wojskowe przewidziane w art. 6 K. K. W., który nie obejmuje wykroczenia zakłócenia spokoju publicznego. Wobec powyższego we wszystkich wypadkach zakłócenia spokoju i porządku publicznego przez poborowych, jadących do formacyj wojskowych, właściwe organa policyjne winny niezwłocznie ingerować, stosując względem poborowych zwykłe środki stosowane wobec osób cywilnych. Właściwe władze wojskowe zapewnią im w razie potrzeby pomoc i współdziałanie.

Wobec tego, że w ostatnim czasie fakty zakłócenia spokoju publicznego przez poborowych, udających się do właściwych formacyj, przybierały charakter masowy, w szczególności na terenie stacyj kolejowych i w pociągach, polecam P. P. Komendantom Wojewódzkim wydanie zarządzeń kierownikom podwładnych jedno-

stek, żeby w każdym wypadku otrzymania wiadomości od władz administracyjnych lub kolejowych o spodziewanym przejeździe większej ilości poborowych zarządzali odpowiednie środki bezpieczeństwa i pouczyli poszczególnych oficerów i szeregowych P. P. o przysługujących im uprawnieniach w stosunku do poborowych niewcielonych jeszcze do formacyj wojskowych".

Powyższy wyciąg Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości.

115.

Pismo Nr. OL. 4225/1

z dnia 18 kwietnia 1931 r.

w sprawie zmniejszenia obrotu papierowego w Ministerstwie.

Do

P.P. Dyrektorów Departamentów I—V, P. P. Naczelników Wydziałów i wszystkich P. P. Urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Mimo kilkakrotnych pism okólnych i okólników (Zbiór Zarządzeń, tom I, str. 629, poz. 18 i 21), jak również mimo wyraźnego postanowienia regulaminowego (p. 1 § 78 Regulaminu), w dalszym ciągu zdarza się, że p. p. referenci nie wyzyskują do redakcji referatów odręcznych i projektów załatwień wolnego, niezapisanego papieru, znajdującego się w aktach sprawy, lecz nawet tak zwięzłe załatwienia, jak np. odesłanie aktu do składnicy („a/a") sporządzają na specjalnym, dodatkowym skrawku, czy $^1/_2$ arkuszu papieru.

Postępowanie takie jest wadliwe zarówno ze względów oszczędnościowych jak i ze względu na sprawność urzędowania, które jest w wysokim stopniu utrudnione, jeśli akta sprawy są zbyt obszerne, a zwłaszcza składają się z luźnych kartek. Należyte uporządkowanie aktów staje się w tych warunkach trudniejszem, nie mówiąc już o tem, że luźne kartki mogą łatwo ulec zgubieniu.

Wobec tego wszystkim urzędnikom referującym polecam jak najdokładniej zapoznać się z przytoczonemi na wstępie normami i w praktyce ściśle je stosować, zaś p. p. Naczelnikom Wydziałów dopilnować wykonania tego zarządzenia.

Zarządzenie niniejsze uzupełnia § 78 Regulaminu Min. Spraw Wewnętrznych.

116.

Pisma Nr. AA. 72/63

z dnia 23 kwietnia 1931 r.

o zwrocie pieczęci dawnego typu do Mennicy Państwowej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 21.II 1931 r. Nr. AA. 72/55 w sprawie wstrzymania używania dawnych pieczęci, niektórzy p. p. wojewodowie zwrócili się z zapytaniem do Ministerstwa, czy Mennicy Państwowej winny być przekazane wszystkie pieczęcie urzędowe dawnego typu t. zn. metalowe i kauczukowe, czy też tylko metalowe.

Min. Spr. Wewn. wyjaśnia, że zgodnie z § 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 20.IV 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 593) należy zwrócić Mennicy Państwowej *wszystkie pieczęcie urzędowe dawnego typu,* a więc tak metalowe, jak i kauczukowe.

Pieczęcie władz i urzędów państwowych winny być skierowane za pośrednictwem *właściwych władz naczelnych,* innych zaś za pośrednictwem władz w § 21 bliżej wskazanych.

W związku z tem uchyla się zarządzenie zawarte w p. 3 pisma okólnego z dnia 12.V 1930 r. Nr. OB. 3761/3 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Cz. II. str. 1062, poz. 4).

117.

Pismo Nr. SS. 495/14

z dnia 23 kwietnia 1931 r.

w sprawie 15% dodatku miesięcznego przy obliczaniu dodatków komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

W związku z okólnikiem Nr. 66 z dn. 28 kwietnia 1930 r. L. SS. 495 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1394, poz. 23) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje co następuje:

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 30.IV 1930 r. L. D. III.1030/1/30 spowodował pewne niejasności przy stosowaniu okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 66 (SS. 495) z dn. 28.IV 1930, a mianowicie w sprawie wyłączenia 15% dodatku miesięcznego z podstawy obliczeniowej dodatku reprezentacyjnego wy-

płacanego przewodniczącym i zastępcom przewodniczących związków komunalnych dodatków dla przewodniczących wydziałów powiatowych, dodatków komunalnych pracownikom komunalnym oraz dodatków wypłacanych funkcjonarjuszom państwowym za ich pracę w samorządzie.

Niezależnie od okólnika normującego zasadniczo sprawę wypłacania 15⁰/₀-go dodatku miesięcznego pracownikom komunalnym, w związku z cofnięciem dodatku funkcjonarjuszom państwowym, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pragnąc usunąć niejasności wynikłe w okresie wypłacania tego dodatku, po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu potwierdza swe stanowisko zajęte we wspomnianym wyżej okólniku Nr. 66, a mianowicie: wobec tego, że 15⁰/₀-owy dodatek miesięczny nie był częścią uposażenia funkcjonarjuszów państwowych, nie mógł być włączony do podstawy obliczeniowej wyżej wspomnianych dodatków.

Jednocześnie w związku z ust. 2 pkt. II omawianego okólnika Nr. 66, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że 15⁰/₀ dodatek miesięczny nie mógł również być włączony do podstawy obliczeniowej dodatków wypłacanych przez związki komunalne kierownikom powiatowych zarządów drogowych.

118.

Pismo Nr. OB. 729/46

z dnia 27 kwietnia 1931 r.

O przesyłkach pocztowych władz i urzędów państwowych i samorządowych zwolnionych od opłaty pocztowej.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach i Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów otrzymuje zażalenia urzędów pocztowych, że niektóre władze i urzędy państwowe przy nadawaniu przesyłek pocztowych, wolnych od opłat pocztowych, opatrują je nadal odciskiem pieczęci z napisem: „Opłata ryczałtowana rozporządzeniem M. P. i T. z dn. 25.V 1923 r. L. 2527/V“.

Powyższe rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 25 maja 1923 r. o ryczałtowaniu opłat pocztowych za przesyłki listowe władz i urzędów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 58 z r. 1923, poz. 413) przestało obowiązywać z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 marca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 38 z r. 1928 poz. 378), przyznającego tego rodzaju przesyłkom zwolnienie od opłat pocztowych i od tej chwili przy nadawaniu przesyłek, wymienionych w art. 23 pkt. 1a—e) ustawy o poczcie w brzmieniu powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej winny być stosowane postanowienia rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17 sierpnia 1928 r. o warunkach tudzież zasadach, obowiązujących przy wysyłaniu przesyłek pocztowych, zwolnionych od opłaty pocztowej (Dz. U. R. P. Nr. 80 z r. 1928, poz. 702), a w szczególności *przesyłki te winny być opatrywane na stronie adresowej klauzulą: „Sprawa urzędowa — wolna od opłaty pocztowej“.*

Celem uniknięcia ewentualnych nieporozumień między nadającemi władzami i urzędami państwowemi, a urzędami pocztowemi oraz zwłoki w wysyłaniu przesyłek wolnych od opłaty pocztowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca wszystkim władzom i urzędom podległym, by te przy nadawaniu przesyłek, wolnych od opłaty pocztowej, stosowały się ściśle do postanowień rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17 sierpnia 1928 r. o warunkach tudzież zasadach, obowiązujących przy wysyłaniu przesyłek, wolnych od opłaty pocztowej (Dz. U. R. P. Nr. 80 z r. 1928, poz. 702) z zaznaczeniem, że urzędy pocztowe są upoważnione do odmawiania przyjęcia przesyłek, nieodpowiadających pod względem zewnętrznym warunkom, w rozporządzeniu tem ustalonym.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo Poczt i Telegrafów na podstawie analizy danych statystycznych stwierdziło, że ilość przesyłek listowych zwykłych i poleconych, wysyłanych przez władze, urzędy i organa państwowe i samorządowe, a wolnych od opłaty pocztowej na zasadzie art 23 ust. 1 pkt: b) i c) ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. w brzmieniu znowelizowanem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 378) w ostatnich latach niepomiernie wzrosła i wykazuje w dalszym ciągu tendencję zwyżkową. Nie pozostaje to bez wpływu na wzmożenie się czynności urzędów pocztowych, na ilość potrzebnego personelu, a przez to samo i na wydatki.

Dla przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, które jak wynika z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 379), ma z własnych dochodów i funduszów pokrywać wszelkie swoje wydatki, ten ubytek w dochodach, wynikający z bezpłatnych świadczeń na rzecz władz, urzędów i organów państwowych oraz samorządowych, stanowi znaczny ciężar, ujemnie wpływający na całokształt gospodarki, tem bardziej, że ciężar ten zwiększył się dwukrotnie w ostatnich 2 latach, a więc

w okresie depresji gospodarczej. Cierpieć musi na tem niewątpliwie sprawność poczty, gdy wzmożone o pewien % czynności urzędów pocztowych — wskutek wykonywania omawianych bezpłatnych świadczeń — wymagają odpowiedniego pomnożenia personelu, to zaś ostatnie uzależnione jest od dochodów, które nie odpowiadają ściśle świadczeniom, albowiem są mniejsze stale o kwotę, odpowiadającą świadczeniom, za które opłata nie jest pobierana, przyczem ubytek ten dochodów nie jest ujawniony w budżecie i planie finansowo-gospodarczym przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon".

W związku z przedstawionym wyżej stanem sprawy zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu, P. Naczelnik Urzędu Spr. Mniejsz., Pan Prezes) zwrócić uwagę podległych sobie władz, urzędów i organów na to, ażeby uprawnienie, wynikające z zacytowanych na wstępie postanowień art. 23 ustawy o poczcie, telegrafie i telefonie nie było wyzyskiwane, czy to przez nadawanie przesyłek listowych jako poleconych, mimo braku faktycznego uzasadnienia do przesyłania tychże jako poleconych, czy to przez wysyłanie przesyłek listowych jako wolnych od opłaty pocztowej, mimo że od opłaty tej zwolnione być nie powinny.

Nadewszystko zaś należy wezwać władze, urzędy i organa samorządowe do ścisłego przestrzegania wyżej wymienionych postanowień, z których wynika, że od opłaty pocztowej są wolne jedynie te przesyłki listowe zwykłe, które są wysyłane przez władze i urzędy samorządowe *w wykonywaniu poruczonego zakresu działania,* przypominając równocześnie o uprzednio wydanych w tym względzie zarządzeniach Ministerstwa: 1) z dn. 28.IV.30 r. Nr. SS. 888/1 (Zb. Zarz. str. 1108 poz. 6) i 2) z dn. 27.II.31 r. Nr. SS. 2374.

119.

Pismo Nr. SS. 2726 2

z dnia 30 kwietnia 1931 r.

w sprawie pieczęci urzędowych samorządu terytorjalnego.

Do

P. P. Wojewodów

Z powołaniem się na pismo okólne z dnia 22.XII.1930 r. Nr. SS. 2431/1 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1751, poz. 2) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że znaki rozpoznawcze na pieczęciach urzędowych samorządu terytorjalnego o których m. in. była mowa w okólniku z dn. 3 września 1930 r. Nr. 158 (Zb. Zarządzeń M. S. Wewn. str. 1064, poz. 9) powinny być zamieszczane nie w górnej części ponad wizerunkiem orła państwowego względnie herbu komunalnego, lecz w części dolnej poniżej napisu, a to ze względu na brak otoku w pieczęciach samorządu terytorjalnego, wskutek czego znak rozpoznawczy w górnej części pieczęci kolidowałby z wizerunkiem orła państwowego względnie herbu komunalnego i nastręczałby trudności w technicznem wykonaniu.

Powyższe uzgodniono z Mennicą Państwową, która znaki rozpoznawcze zamieszczać będzie w dolnej części zamawianych u niej pieczęci samorządu terytorjalnego.

IX.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 marca 1931 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 17.III. 31 r. mianował naczelnika wydziału IV st. sł. Kaweckiego Henryka dyrektorem departamentu w dotychczasowym IV st. sł.

A) W Zarządzie Centralnym Ministerstwa.

Mianowani:

ppłk. W. P. w stanie nieczynnym Sokolewicz Wacław — naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 18.II. 31 r.

asesor VII st. sł. Stawicki Jerzy — referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 16.III. 31 r.

rejestrator IX st. sł. w Prezydjum Rady Ministrów Owczarkówna Józefa — rejestratorem w dotychczasowym IX st. sł. dnia 20 III. 31 r.

asesor VIII st. sł. Pawlikowski Mieczysław— referendarzem w dotychczasowym VIII st. sł. dnia 30.III. 31 r.

praktykant adm. I kategorji Zburski Tadeusz — do odwołania referendarzem VIII st. sł. dnia 30.III. 31 r.

woźny w XV grupie uposażenia Jankowski Józef — kancelistą XII st. sł. dn. 30.III. 31 r.

Zwolnieni ze służby:

naczelnik wydziału V st. sł. Porowski Marceli — na własną prośbę z dniem 31.III. 31 r.

prow. adjunkt administracyjny IX st. sł. Szumska Władysława — wobec przejścia do służby w Prezydjum Rady Ministrów dn. 20 III. 31 r.

B) W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia.

Zwolniony ze służby:

prow. laborant techniczny IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie Łopalewski Zygmunt — z dniem 31.III. 31 r.

Przeniesiony:

adjunkt Państwowego Zakładu badania żywności w Warszawie w VI st. sł. Dr. Ruszkowski Mieczysław — do Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie z dniem 31.III. 31 r.

C) We władzach wojewódzkich:

Mianowani:

W Komisarjacie Rządu w Warszawie:

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia, przydzielony do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, dr. Borkowski Wiktor — do odwołania inspektorem lekarskim w VI st. sł. dn. 12.III. 31 r.

W Urzędzie wojewódzkim krakowskim:

naczelnik wydziału V st. sł. w Urzędzie wojewódzkim białostockim dr. Wittek Karol — inspektorem wojewódzkim V st. sł. dn, 11.III. 31 r.

inspektor wojewódzki VI st. sł. Zulkiewicz Czesław — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 24.III, 31 r.

W Urzędzie wojewódzkim lwowskim:

starosta powiatowy VI st. sł. w Białej podlaskiej Barski Ignacy — inspektorem wojewódzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11.III. 31 r.

W Urzędzie wojewódzkim pomorskim:

kpt. W. P. pozostający w dyspozycji Min. Spr. Wewn. Konior Stanisław — do odwołania radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 3.III. 31 r.

W Urzędzie wojewódzkim warszawskim:

prow. starosta powiatowy VII st. sł. w Łukowie Makowski Wincenty — prowizorycznym referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 23.III.31 r.

W Urzędzie wojewódzkim wołyńskim:

kom. ppor. pozostający w dyspozycji Min. Spr. Wewn. Wojnicz Wiktor do odwołania naczelnikiem wydziału V st. sł. dnia 20.III. 31 r.

Przeniesiony:

naczelnik wydziału V st. sł. Dr. Raczyński Tadeusz — z Urzędu wojewódzkiego warszawskiego do Urzędu wojewódzkiego białostockiego dnia 20.III. 31 r.

Zwolniony ze służby:

pozostający w stanie nieczynnym radca wojewódzki VI st. sł. w Urzędzie wojewódzkim wołyńskim Starosolski Mikołaj — na podstawie art. 56 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31.III. 31 r.

Pzeniesieni w stan spoczynku:

referendarz VII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim kieleckim Przybyszewski Wiktor dnia 21.III. 31 r.

naczelnik wydziału V st. sł. w Urzędzie wojewódzkim krakowskim Dr. Styczeń Stanisław dnia 24.III. 31 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

referendarz VIII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim lwowskim Dr. Dżułyński Cyryl—uchwałą Rady Mtnistrów z dnia 12.III. 31 r.

naczelnik rachuby VII st. sł. w Urzędzie wojewódzkim poznańskim Bocian Władysław — uchwałą Rady Ministrów z dnia 30.III. 31 r.

D) We władzach powiatowych:

Mianowani:

sędzia okr. śledczy w Gnieźnie Dąbrowiecki Nicefor — do odwołania radcą woj. VI st. sł. w starostwie powiatowem gnieźnieńskiem dnia 3.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Białymstoku Kaczmarczyk Alojzy — starostą powiatowym wołkowyskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11.III. 31 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Łomży Skarzyński Witold — starostą powiatowym bialskim w Białej Podlaskiej w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11.III. 31 r.

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. Nieć Tadeusz — powołany zpowrotem do służby czynnej w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym w starostwie powiatowem tczewskiem dnia 3.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Wołkowysku Eustachiewicz Kazimierz—starostą powiato-

wym łomżyńskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 11.III. 31 r

ppłk. W. P. w stanie spoczynku Muszyński Jerzy — do odwołania starostą powiatowym zbaraskim w VI st. sł. dnia 17.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Zbarażu Dr. Kaczkowski Jan — starostą powiatowym brodzkim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Brzeżanach Koczyński Wojciech — starostą powiatowym kopyczynieckim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Brodach Dr. Siokało Jan — starostą powiatowym łukowskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Stryju Pajączkowski Antoni — starostą powiatowym stanisławowskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Stanisławowie Dr. Janecki Gustaw — starostą powiatowym rohatyńskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

starosta powiatowy iłżecki w Wierzbniku Dr. Golczewski Emil — starostą powiatowym brzeżańskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 18.III. 31 r.

asesor VII st. sł. w starostwie powiatowem węgrowskiem Szymański Bronisław—referendarzem w dotychczasowym VII st. sł. dnia 21.III. 1931 r.

starosta powiatowy w VI st. sł. w Krakowie Orłowski Gustaw — starostą powiatowym iłżeckim w Wierzbniku w dotychczasowym VI st. sł. dnia 24.III. 31 r.

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia w starostwie grodzkiem wileńskiem Giżycki Iwo Krystyn — do odwołania radcą wojewódzkim VI st. sł. dnia 24.III. 31 r.

prow. starosta powiatowy VI st. sł. w Sarnach Dr. Grzesik Franciszek—starostą powiatowym sarneńskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 24.III. 31 r.

starosta powiatowy VII st. sł. w Wieliczce Dr. Wnęk Władysław — starostą powiatowym krakowskim w dotychczasowym VII st. sł. z poleceniem sprawowania nadal kierownictwa starostwa powiatowego wielickiego dnia 26.III. 31 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Farenholc Edmund— z Urzędu wojewódzkiego wołyńskiego do starostwa grodzkiego prasko-warszawskiego dnia 9.III. 31 r.

referendarz VII st. sł. Olejarczyk Franciszek — ze starostwa powiatowego w Janowie Lubelskim do starostwa powiatowego lubelskiego dnia 9.III. 31 r.

referendarz VII st. sł. Banaszkiewicz Henryk—ze starostwa powiatowego lubelskiego do starostwa powiatowego radzyńskiego z poruczeniem kierownictwa tego starostwa dnia 11.III. 31 r.

radca wojewódzki VI st. sł. Grodyński Stanisław ze starostwa powiatowego świeckiego do Urzędu wojewódzkiego pomorskiego w Toruniu— dnia 16 III. 31 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Nowak Stanisław—ze starostwa powiatowego skałackiego do starostwa powiatowego tarnopolskiego w dotychczasowym charakterze i stopniu służbowym — dnia 14.III. 31 r.

prow. referendarz VIII st. sł. Robakowski Józef — ze starostwa powiatowego wyrzyskiego — w obręb województwa pomorskiego dnia 18.III. 31 r.

referendarz VIII st. sł. Dr. Wadas Leon — ze starostwa powiatowego tarnopolskiego do starostwa powiatowego szczuczyńskiego w województwie nowogródzkiem dnia 18.III. 31 r.

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Weese Kazimierz — ze starostwa wejherowskiego do starostwa powiatowego wyrzyskiego dnia 18.III. 31 r.

referendarz VII st. sł. Hebanowski Mieczysław—ze starostwa powiatowego zbaraskiego do starostwa powiatowego brodzkiego dnia 25.III. 31 r.

lekarz powiatowy VII st. sł. Dr. Augustowicz Henryk ze starostwa powiatowego odolanowskiego do starostwa powiatowego leszczyńskiego dnia 25.III. 31 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. referendarz VII st. sł. w starostwie powiatowem w Kopyczyńcach Szwedowski Bolesław Ziemowit — na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 14.III. 31 r.

prow. starosta powiatowy VI st. sł. w Kopyczyńcach Janowski Władysław—na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej— dnia 14.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Brzezinach Tułecki Szymon—na własną prośbę dnia 24 III. 1931 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

Adjunkt kancelaryjny IX st. sł. w starostwie powiatowem w Kępnie Fenglet Andrzej—uchwałą Rady Ministrów z dnia 12.III. 31 r.

kancelista XII st. sł. w starostwie grodzkiem we Lwowie Skulska Karolina — uchwałą Rady Ministrów z dnia 12.III. 31 r.

starosta powiatowy VI st. sł. w Makowie Podhalańskim Dr. Bieniasz Józef — uchwałą Rady Ministrów z dnia 30.III. 31 r.

referendarz VIII st. sł. w starostwie powiatowem w Miechowie Kosiński Stanisław—uchwałą Rady Ministrów z dnia 30.III. 31 r.

E) W Tymczasowym Wydziale Samorządowym w likwidacji we Lwowie:

Przeniesieni w stan spoczynku pozostający w stanie nieczynnym:

urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Dr. Wojewódka Teodozy z dn. 31.III. 31 r.

naczelnik rachuby VI st. sł. Wołoszyński Juljan z dn. 31.III. 31 r.

radca budownictwa VI st. sł. inż. Kamienobrodzki Adolf z dn. 31.III. 31 r.

radca VI st. sł. Dr. Bierkenmaier Juljusz z dn. 31.III. 31 r.

urzędnik rachunkowy II kategorji VII st. sł. Bielecki Wacław z dn. 31.III. 31 r.

F) W Policji Województwa Śląskiego:

Komisarz Policji w stanie nieczynnym Bujok Jan — z dniem 30.III. 31 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.